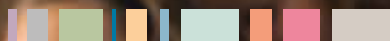

Informator edukacyjny
Muzeum Narodowego w Szczecinie
na rok szkolny

2022/2023

Informator edukacyjny
Muzeum Narodowego w Szczecinie
na rok szkolny

2022/2023

pod redakcją
Krystyny Milewskiej i Doroty Obalek-Bylak

Wstęp	6
I. Oferta dla szkół i przedszkoli	9
1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych	
1.1. Lekcje muzealne	10
1.2. Warsztaty muzealne	23
2. Klasy IV–VI szkół podstawowych	
2.1. Lekcje muzealne	33
2.2. Warsztaty muzealne	48
3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie	
3.1. Lekcje muzealne	55
3.2. Warsztaty muzealne	64
4. Lekcja na wynos	66
5. Zajęcia dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością	
5.1. Osoby z niepełnosprawnością ruchową	68
5.2. Osoby z niepełnosprawnością wzroku	69
5.3. Osoby z niepełnosprawnością słuchu	70
5.4. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną	71
5.5. SztukaCięSzuka – warsztaty arteterapeutyczne	71
5.6. Dostępność oferty edukacyjnej	72
6. Rezerwacja zajęć i opłaty	75
7. Olimpiada artystyczna	79
8. Konkursy	
8.1. List do świętego Mikołaja – konkurs plastyczny	81
8.2. Moja Mała Ojczyzna. Moja miejscowość, mój region – konkurs historyczny	81
8.3. Moja piniata – konkurs plastyczny	82
8.4. Matematyka w obiektywie – konkurs fotograficzny	83
Konkursy w ramach Akademii Antycznej	
8.5. Znane zabytki starożytnych Grecji i Rzymu – konkurs na projekt gazety codziennej	84
8.6. Konkurs wiedzy o kulturze świata antycznego	84
9. Projekty edukacyjne	
9.1. Konserwatorskie niebo	87

10. Propozycje dla nauczycieli	
10.1. Oprowadzania kuratorskie	91
10.2. Konferencje	91

II. Oferta indywidualna dla dzieci w wieku 3–13 lat

1. Akademia Brzdąca	93
2. Akademia Malucha	94
3. Akademia Juniora	95
4. Akademia Gryfa	96
6. Arcydziełka – kurs plastyczny dla dzieci	97
7. Sztuka współczesna dla dzieci	98
8. Urodziny w muzeum	99
9. Interaktywne zwiedzanie	
9.1. Zeszyty edukacyjne	99
9.2. Gryf – muzealny stwór	99

III. Oferta indywidualna dla młodzieży i osób dorosłych

1. Akademia Historii Sztuki	102
2. Akademia Antyczna	102
3. Etno dizajn – warsztaty dla dorosłych i młodzieży	102
4. Warsztaty kaligrafii dla dorosłych i młodzieży	103
5. Akademia Seniora	104
6. Kotwice szczecińskie – spacer z przewodnikiem	104
7. Barokowe warsztaty	105
8. Programy edukacyjne do wystaw czasowych	105
9. Koncerty	105

IV. Centrum Dialogu Przełomy

1. Lekcje muzealne	108
2. Warsztaty muzealne	114
3. Muzeum w podróży	115
4. MNS–CDP w plenerze	115
5. Akademia Obywatelska	116
6. Konkursy	119
7. Konferencje dla nauczycieli	119
8. Kontakt	120

V. Wystawa Zachodniopomorskich Kolei Dojazdowych

1. Lekcje muzealne 122
2. Warsztaty muzealne 123
3. Kontakt 124

VI. Biblioteka i czytelnia 126

VII. Kontakt i mapa 128

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce *Informator edukacyjny Muzeum Narodowego w Szczecinie na rok szkolny 2022/2023*. Znajdują się w nim informacje o zajęciach, warsztatach, spotkaniach, spacerach kuratorskich, konkursach oraz wszystkich projektach edukacyjnych organizowanych przez muzeum.

Wizyta edukacyjna w Muzeum Narodowym w Szczecinie to możliwość uczenia się przez kontakt ze sztuką. Od wielu lat muzeum postrzegane jest jako innowacyjne miejsce dla edukacji szkolnej. Dostosowujemy sposób przekazu do różnych potrzeb naszych gości muzealnych oraz ułatwiamy dostęp do kultury i sztuki. Sprzyjają temu stosowane przez nas interaktywne metody uczenia poprzez oglądanie, doświadczenie, badanie, odczytywanie znaczeń i sensów, a także twórcze przetwarzanie i przeżycie. Wypracowane metody popularyzowania i udostępniania zbiorów odnoszą się w znacznej mierze do teorii uczenia się Jerome'a Brunera, Johna Deweya, Jeana Piageta, Marii Montessori, Howarda Gardnera czy Davida Kolba. Muzeum Narodowe w Szczecinie jest przestrzenią otwartą dla wielopokoleniowych i zróżnicowanych grup uczących się. Nasz program edukacyjny przybliży dziedzictwo kulturowe regionu, Polski, Europy i świata. Oferta edukacyjna, którą przedstawiamy Państwu w niniejszym informatorze, skierowana jest do grup zorganizowanych ze Szczecina, regionu i Polski. Odbiorca indywidualny znajdzie tu również propozycje dla siebie.

Lekcje muzealne dla przedszkoli i szkół realizują wybrane założenia podstawy programowej dla wszystkich etapów nauczania. W interdyscyplinarny sposób łączą zagadnienia z zakresu języka polskiego, historii, geografii, przyrody, sztuki, matematyki i nauki o społeczeństwie. Edukację w muzeum wspierają metody pracy przyjazne uczeniu się oraz zróżnicowane narzędzia dydaktyczne: karty pracy, materiały drukowane, pomoce dydaktyczne, zapewniające efektywną i przyjemną naukę. Warsztaty muzealne oprócz treści merytorycznych rozwijają umiejętności plastyczne i manualne uczestników zajęć. W świecie przesyconym technologią stanowią wyjątkową okazję do stworzenia własnego dzieła, będącego źródłem zadowolenia.

Jesienią ubiegłego roku w Muzeum Narodowym w Szczecinie przy ul. Wały Chrobrego 3 zostały otwarte dwie nowe wystawy stałe: *Misterium światła. Sztuka średniowiecza na Pomorzu* i *Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku*. Pierwsza prezentuje sztukę średniowieczną z terenu historycznego Pomorza od XII wieku do kolejnej transformacji religijnej tych obszarów, związanej z przyjęciem reformacji w 1534 roku. Druga ekspozycja ukazuje dzieje Pomorza, odzwierciedlając przy tym tendencje i procesy widoczne w kulturze artystycznej północnej Europy w czasach renesansu i wczesnego baroku. Synchronicznie do opowieści o sztuce pomorskiej XVI i XVII wieku na wystawie prowadzona jest narracja dotycząca symboli, alegorii oraz treści ideowych ukrytych w dziełach sztuki

nowożytnej. Oglądanie dzieła sztuki bez podstawowej znajomości dawnej symboliki jest jak oglądanie obcojęzycznego filmu bez lektora czy podpisów. Znaczenia, symbole – zwykle oczywiste dla dawnych odbiorców – współczesnemu widzowi mogą sprawiać trudność w zrozumieniu i często wymagają wyjaśnienia.

W roku szkolnym 2022/2023 kontynuowane będą działania edukacyjne w Gryficach, gdzie swoją siedzibę ma Wystawa Zachodniopomorskich Kolei Dojazdowych, należąca do struktur Muzeum Narodowego w Szczecinie, oraz cieszący się dużym zainteresowaniem projekt „Konserwatorskie Niebo”, pokazujący zawód konserwatora i jego pracę. Celem projektu są ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego, tak materialnego, jak i niematerialnego, dzięki zakupieniu nowoczesnego wyposażenia do pracowni Działu Konserwacji Zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie.

Zgodnie z „Ustawą dostępności” dążymy do tego, aby muzeum i jego bogate zbiory były dostępne dla każdego mieszkańca naszego miasta i regionu. Dokładamy wszelkich starań, aby oferta edukacyjna Muzeum Narodowego w Szczecinie odpowiadała na zróżnicowane potrzeby odbiorców, umożliwiając im swobodne zwiedzanie i uczestniczenie w zajęciach i wydarzeniach.

Zarówno w tegorocznym Informatorze jak i na stronie internetowej muzeum znajdziecie Państwo nie tylko propozycje lekcji i warsztatów dla osób ze szczególnymi potrzebami, ale również ogólne informacje na temat dostępności gmachów muzealnych i dojazdu. Współpracując z Państwem będziemy starali się systematycznie uzupełniać ofertę o kolejne udogodnienia i propozycje.

Prosimy Państwa o zwrócenie uwagi na zmiany, które nastąpiły w naszej tegorocznej propozycji, związane między innymi z popularyzacją nowych stałych i czasowych wystaw Muzeum Narodowego w Szczecinie

Mamy nadzieję, że zapoznanie się z ofertą edukacyjną Muzeum Narodowego w Szczecinie na rok szkolny 2022/2023 zachęci Państwa do wizyty.

Informacje o aktualnych wystawach oraz programach edukacyjnych można znaleźć na stronie internetowej www.muzeum.szczecin.pl.

dr Dariusz Kacprzak

Zastępca Dyrektora ds. naukowych
Muzeum Narodowego w Szczecinie

Krystyna Milewska

Kierownik Działu Edukacji
Muzeum Narodowego w Szczecinie

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

Dzieciom i młodzieży proponujemy dwie formy zajęć muzealnych.

LEKcja MUZEALNA

to oferta aktywnego zwiedzania zarówno stałych, jak i czasowych ekspozycji. Zamiast tradycyjnego oprowadzania opowiadamy dzieciom o najciekawszych eksponatach znajdujących się w muzeum i zapraszamy do wspólnej zabawy. Specjalnie przygotowane zagadki, rebusy, krzyżówki, konkursy oraz zadania pobudzające wyobraźnię zachęcają uczniów do rozmowy na temat kultury i sztuki oraz wyrażania własnych opinii.

WARSZTATY MUZEALNE

to forma zajęć mająca na celu przygotowanie dzieci i młodzieży do świadomego odbioru sztuki oraz zjawisk związanych z kulturą i tradycją poprzez uczestniczenie w procesie twórczym. Warsztaty składają się z części merytorycznej, prowadzonej na podstawie wystaw prezentowanych w muzeum, i z części plastycznej. Zajęcia rozbudzają wyobraźnię, wrażliwość, uczą kreatywności, prowokują uczniów do samodzielnego i twórczego myślenia. Pokazują, w jaki sposób powstają dzieła sztuki i jakimi technikami posługują się ich twórcy. Uczestnicy zajęć mają również niepowtarzalną okazję obejrzenia z bliska eksponatów niedostępnych dla ogółu zwiedzających oraz wykonania zadań i prac plastycznych w technice odpowiadającej wybranemu tematowi.

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych

1.1. Lekcje muzealne

! *Tematy wszystkich proponowanych lekcji zostały dopasowane do wymogów programowych w nauczaniu przedszkolnym i zintegrowanym.*

CYKL LEKCJI DLA DZIECI, KTÓRE PIERWSZY RAZ ODWIEDZAJĄ MUZEUM

Moja pierwsza wizyta w muzeum

Na zajęciach dzieci poznają specyfikę muzeum, jego rolę, strukturę i organizację pracy. Dowiedzą się, dlaczego gromadzi się i chroni zabytki kultury, w jaki sposób są przechowywane oraz konserwowane eksponaty, co oznacza termin dzieło sztuki i jak powstają wystawy. Uczestnicy zajęć zapoznają się z podstawowymi pojęciami związanymi z pracą muzealnika, takimi jak: kolekcja, ekspozycja, konserwator dzieł sztuki, archeolog, historyk sztuki.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Tropiciel muzealny

Zabawa edukacyjna dla najmłodszych polegająca na poszukiwaniu zaginionych lub niepasujących do danej kolekcji eksponatów. Głównym zadaniem uczestników lekcji będzie rozwiązanie przygotowanych zadań i zagadek, zidentyfikowanie budowli, ułożenie puzzli z przedstawionymi obrazami oraz odszukanie tajemniczych elementów obrazu. Gry uczą spostrzegawczości, pozwalając tym samym uważnie przyjrzeć się zbiorom muzealnym. To także doskonała forma nauki poprzez zabawę, w której każdy uczestnik może stać się małym detektywem.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

W świetle złota – o aniołach, smokach i świętych, czyli średniowieczne opowieści

Spotkanie z legendami i opowieściami dotyczącymi życia świętych. Typową dla kultury średniowiecza formę religijności – kult świętych – przybliży galeria rzeźbionych i malowanych przedstawień świętych, niezwykłych bohaterów

świata średniowiecznego. Wśród nich rozpoznamy świętą Dorotę w wytworzonej sukni z koszem rajskich kwiatów, świętego Jakuba, patrona pielgrzymów, z muszlą przegrzebka na kapeluszu, świętego Jerzego w zbroi rycerza, pokonującego smoka, czy świętą Katarzynę z kołem. Dowiemy się także, czym jest nimb. W niesamowitej scenerii wystawy wyruszymy w poszukiwaniu tajemniczego światła – złota, koloru ponad kolorami. Złoto, o tym wiedzą już z bajek małe dzieci, jest symbolem dostojności, bogactwa i potęgi, dlatego królowie, książęta i księżniczki noszą korony ze złota. W kościelnym otoczeniu metal ten sprawia wrażenie, jakby sam świecił, a na obrazach święci wyglądają jak niezwykłe osoby. To właśnie za sprawą złota obrazy, zwłaszcza w ciemnych wnętrzach, zaczynają promieniować niezwykłym blaskiem. Zapraszamy zatem najmłodszych do muzeum w celu odkrywania źródeł światła, legend i historii oraz poznania kultury i sztuki średniowiecza. Zajęcia będą urozmaicone kolorowaniami i zadaniami plastycznymi.

! *Lekcja przeznaczona dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej.*

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

Gwiazdozbiór

Lekcja przygotowana z myślą o najmłodszych zwiedzających, dla których pierwsza wizyta w muzeum to wielkie przeżycie. Celem tych zajęć jest umożliwienie dzieciom samodzielnego stworzenia własnej kolekcji najciekawszych eksponatów znajdujących się w Ratuszu Staromiejskim. Wybrany przez uczniów „gwiazdozbiór” dzieł sztuki stanie się przewodnikiem po wspólnym zwiedzaniu muzeum. Ratusz Staromiejski, w którym odbywają się zajęcia, posiada wiele niezwykłych zabytków, takich jak tajemnicza grząca szafa, oryginalna zbroja husarza, fotel tortur czy dorożka. Każdy, nawet najmłodszy miłośnik sztuki, znajdzie tu coś dla siebie!

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Muzealne kolekcje

Propozycja lekcji dla dzieci odwiedzających muzeum po raz pierwszy oraz tych, które chciałyby poznać wyjątkowe eksponaty prezentowane w gmachu na Wałach Chrobrego. Opowiemy o wybranych dziełach sztuki znajdujących się na różnych wystawach. Uczestnicy spotkania zobaczą m.in. kolekcję antyczną i średniowieczną, ekspozycje afrykańskie, a także obrazy i rzeźby oraz fotografie na wystawach czasowych. W trakcie zajęć dzieci będą

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

mogły poznać najciekawsze dzieła sztuki oraz niezwykle przedmioty używane dawniej i dziś. Uczestnicy dowiedzą się również, jak powstają muzealne wystawy oraz kto i w jaki sposób je tworzy.

prowadząca: Dorota Obalek-Bylak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Archeolog i jego praca

Lekcja będzie wyjątkową okazją do zapoznania się z tajnikami pracy archeologów. Dzieci dowiedzą się, dlaczego i w jaki sposób bada się najdawniejsze dzieje ludzkości. Zapoznają się ze specyfiką wykopalisk archeologicznych. Lekcja będzie również okazją do kontaktu z pozyskanymi przez archeologów zabytkami znajdującymi się w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie.

! *Zajęcia polecane dla uczniów klas III szkoły podstawowej.*

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

MOJE MIASTO, MÓJ REGION

Początki Szczecina

Kiedy powstał Szczecin i kto go założył? Skąd wzięła się nazwa miasta? Jak rozwijał się Szczecin i kiedy powstały jego najstarsze, znane do dziś obiekty architektoniczne? Jakiego wyznania byli szczecinianie? Jak wyglądało ich życie codzienne, gdzie pracowali i jak się bawili? Na szereg pytań związanych z najdawniejszą historią miasta wspólnie poszukamy odpowiedzi w Ratuszu Staromiejskim.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Szczecin – moje miasto w legendzie

Czy dzieci znają legendy regionu, szczególnie te związane ze słowiańską historią miasta? Czy potrafią przyjeźdnym lub turystom opowiedzieć chociaż jedną z nich? Jako mieszkańcy Szczecina powinni znać zarówno jego historię, jak i baśnie oraz anegdoty związane z najpopularniejszymi miejscami czy postaciami miasta. Na lekcji w Muzeum Historii Szczecina uczestnicy odkryją nieznaną historię Szczecina i Pomorza Zachodniego.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min lub 90 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

Było sobie dziecko... Historia dzieciństwa

Dzieciństwo, jako odrębny i doceniony etap życia człowieka, jest koncepcją całkiem nową. W europejskiej kulturze pojęcie dzieciństwa zaistniało w XVIII wieku, a upowszechniło się i okrzepło na dobre dopiero na przełomie XIX i XX wieku. Podczas zajęć uczestnicy poznają – opisaną słowem i obrazem – dziecięcą codzienność, tak dawniej, jak i dziś przejawiającą się w najróżniejszych grach i zabawach. Urozmaiceniem lekcji będzie możliwość wykorzystania kopii wybranych zabawek dziecięcych z czasów średniowiecza i nowożytności.

! *Lekcja przeznaczona dla uczniów klas III szkoły podstawowej.*

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Książęta z rodu Gryfitów. Ciekawostki z życia władców na wesoło

Na wystawie *Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku* uczniowie poznają przedstawicieli rodziny książęcej i ich przydomki (Wielki, Pobożny, Uczony, Stary itd.), dowiedzą się, dlaczego tymi mianami obdarowano poszczególnych władców. Portrety pomogą dowiedzieć się, jak wyglądali,

gdzie jeździli na wycieczki, co lubili robić, w co się bawili, jakie maksymy często powtarzali, co kolekcjonowali i gromadzili oraz co przysparzało im zmartwień, a z czego czerpali największą radość. W drugiej części zajęć uczestnicy będą się bawili w pantomimę zatytułowaną *Zgadnij, jaki to władca?*

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

O herbie Szczecina i Pomorza Zachodniego

Co to jest herb? Do czego służył i czy dziś jest potrzebny? Dlaczego ten szczeciński to głowa gryfa w koronie? W trakcie zajęć dzieci usłyszą odpowiedzi na te pytania oraz najciekawsze legendy o gryfie, a także poznają jego wizerunek na przykładzie herbów Pomorza Zachodniego i Szczecina. Kroczący gryf – mityczne zwierzę o ciele lwa oraz głowie i skrzydłach orła – stał się symbolem rodu Gryfitów, a jego wizerunek zobaczyć można nie tylko na herbie rodowym, lecz także na pieczęciach i monetach, których wybór prezentowany jest na wystawie *Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku*, gdzie odbywa się lekcja.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 45–60 min lub 90 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

Odra w dziejach Szczecina

Celem lekcji jest uświadomienie dzieciom wielkiego znaczenia Odry w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości naszego miasta oraz w życiu codziennym szczecinian. Podczas spotkania będą prezentowane i omawiane eksponaty oraz modele statków nawiązujące do historii żeglugi rzecznej oraz pożytki, które rzeka za sobą niesie. Od początku istnienia Szczecina Odra była wiernym sprzymierzeńcem jego mieszkańców. Razem spróbujemy prześledzić, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniały się pełnione przez nią funkcje.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Sherlock Holmes na tropie. Wały Chrobrego 100 lat temu. Początki Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz pierwsze kolekcje

Uczestnicy zajęć w pierwszej części spotkania wyruszą na krótką wycieczkę po Wałach Chrobrego, dowiedzą się o historii znajdujących się w tej przestrzeni budynków, czyli Akademii Morskiej, Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Muzeum Narodowego w Szczecinie, a także charakterystycznych dla tej części miasta elementów architektury, takich jak pomniki, latarnie czy fontanna. Druga

część lekcji będzie odbywać się w gmachu muzeum przy Wałach Chrobrego. Dzieci będą mogły zobaczyć wybrane wystawy i eksponaty pochodzące z najstarszych zbiorów oraz z najnowszych kolekcji muzealnych. Uczestnicy zajęć poznają strukturę organizacyjną instytucji oraz specyfikę pracy zatrudnionych w niej muzealników, między innymi archeologa, konserwatora dzieł sztuki, historyka sztuki, historyka.

! *Temat proponowany jesienią lub wiosną przy sprzyjającej pogodzie.*

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Przypadki Hansa Stettinera i Jana Szczecińskiego, czyli życie codzienne szczecinian w XX wieku

Szczecin ma bardzo interesującą historię – do 1945 roku było to miasto niemieckie, od tego czasu do chwili obecnej jest miastem polskim. Losy osób, które w nim mieszkały w ostatnim stuleciu, są równie ciekawe, jak dramatyczne. Lekcja opowiada o codziennym życiu tytułowego Hansa Stettinera, żyjącego w Szczecinie do 1945 roku, i Jana Szczecińskiego, który zamieszkał w mieście po wojnie. Zapraszamy dzieci do niezwykłego świata wspomnień o domu, szkole, pracy i zabawie.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Dzieje Szczecina w pigułce

Tradycyjne zwiedzanie ekspozycji dotyczącej historii Szczecina oraz jego mieszkańców od czasów najdawniejszych do XX wieku. Pomocą w poznaniu historii miasta i szczecinian będą zgromadzone przez Muzeum Narodowe w Szczecinie eksponaty – obrazy, grafiki, mapy, rzeźby, broń i inne przedmioty związane z kulturą materialną oraz duchową.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60–90 min

POLSKA

Od giermka do rycerza

Czy dziewczynka mogła zostać rycerzem? Ile lat giermek uczył się fachu? Z czego składał się strój średnio-wiecznego rycerza i ile ważył? Co znaczy „być rycerskim” i czy kodeks honorowy oraz zawarte w nim wartości są dziś aktualne? Na zajęciach historyk odpowie na te pytania oraz przedstawi sylwetki najsłynniejszych polskich rycerzy i legendę o świętym Jerzym.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

KONTYNENTY

Spotkanie z Afryką

Gdzie leży Afryka? Jak duży jest to kontynent? Kto tam mieszka? Na te i wiele innych pytań uczestnicy poszukają odpowiedzi w czasie zwiedzania aktualnie prezentowanych w muzeum wystaw afrykańskich. Dzieci dowiedzą się o tradycjach, kulturze, sztuce, rodzinie i życiu codziennym na przykładzie ludów Lobi i Somba zamieszkujących Afrykę Zachodnią.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Afrykańskie podróże małe i duże

Wesoła podróż przez Afrykę Zachodnią – mały przewodnik dla globtrotterów. Wędrowka od zagrody Lobi do zagrody Somba. Co warto zobaczyć? Jak przygotować się do podróży? Z jakich środków lokomocji korzystać? Czy warto mieć zegarek i rozkład jazdy? Co zrobić, gdy w autobusie brakuje miejsca? Zapraszamy dzieci w fascynującą podróż po gorącym i nieznanym kontynencie.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

Apetyt na Meksyk – z wizytą w domu Any i Antonia

Uczestnicy zajęć odbędą fantastyczną podróż do Meksyku, poznają jego walory przyrodnicze i kulturowe. Bohaterowie książki *Apetyt na Meksyk – Familia* zaproszą uczniów do swojego domu. Opowiedzą im o rodzinie, przygotowaniach do święta zmarłych i świąt Bożego Narodzenia. Dzięki nim uczniowie dowiedzą się m.in.: co to jest piniata, czy istnieje święty Mikołaj, skąd się wzięły dziwne słodycze w kształcie kolorowych czaszek, kim są *mariachi*, kto nosi sombrero, kiedy podaje się indyka w czekoladzie, czym są *churros* i czy mole zawsze „latają”.

! Lekcja przeznaczona dla uczniów klas 0–III szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas trwania: 60 min

Z wizytą w Japonii. Katana i wakizashi, czyli co gra w duszy samuraja

Podróże to jedna z największych pasji wielu z nas. Fascynują nas zarówno wyjazdy bliskie, jak i te odległe, do miejsc odmiennych kulturowo i geograficznie. Japonia jest jednym z krajów przyciągających turystów z całego świata. Zapraszamy do udziału w muzealnej wyprawie. Gwarantujemy dobrą zabawę i wyborne towarzystwo.

Uczestnicy zajęć odwiedzą najciekawsze miejsca Japonii, poznają kulturę jej mieszkańców oraz świat roślin i zwierząt. Dowiedzą się m.in. dlaczego jest to „kraj kwitnącej wiśni i wschodzącego słońca”, jak powstaje kimono, kim jest samuraj, co znaczy *bushido*, czy katana i wakizashi zawsze występują w parze, czym zajmują się gejsze, jak wyglądają ceremonia parzenia herbaty oraz kąpiel po japońsku, dlaczego papierowe żurawie pomagają spełnić życzenia, arbuzy są kwadratowe, *wagashi* kolorowe, a hotele bywają kapsułowe.

! Lekcja przeznaczona dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas trwania: 60 min

Wakacji nadszedł czas, smak przygód wabi nas... Z pamiętnika młodego globtrotera

Pod koniec roku szkolnego wszyscy marzą o wakacyjnych podróżach i błogim lenistwie. Nieważne, czy będą to wyjazdy dalsze, dłuższe czy krótsze, na przykład weekendowe, czy spędzimy czas u dziadków, na Mazurach, w górach, czy na drugim końcu świata. Istotne jest to, aby były bezpieczne i udane. W czasie spotkania rozmawiać będziemy o najpopularniejszych kierunkach wojaży, przygotowaniach do nich i wakacyjnych pamiątkach,

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

TRADYCJE I ZWYCZAJE

Długie jesienne wieczory, czyli jak pracowali i bawili się mieszkańcy wsi polskiej. Katarzynki i andrzejki

W czasie zajęć dzieci poznają dawną polską wieś i życie codzienne jej mieszkańców w wybranych porach roku. Zgodnie z powiedzeniem – najpierw obowiązki, później przyjemności – uczestnicy lekcji dowiedzą się, jak pracowali i jak w wolnym czasie bawili się przodkowie, czym były pierzaki i prządki, jak to z lnem bywało, czym wypełniano półki w spiżarniach i jak magiczny koniec roku, zarówno kościelnego, jak i obrzędowego, wpływał na życie osobiste mieszkańców wsi polskiej. Zostaną omówione również wróżby przygotowywane na katarzynki i andrzejki.

! Lekcja polecana dla uczniów klas II i III szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

które możemy przywieźć. Uczestnicy zajęć obejrzą bursztyny, muszle, zęby kaszalota, ciekawe kamienie, stare przewodniki turystyczne oraz ozdoby i stroje przywiezione z różnych części świata. Zajęcia realizowane są w maju i czerwcu.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Z kufra podróżnika

Kufer kojarzy się ze skarbami i podróżami – zawsze można wyszperać w nim bezcenne pamiątki z różnych odległych wypraw. Czy tak będzie tym razem? Odpowiedź na to pytanie uczestnicy odkryją, wyruszając w podróż pełną niespodzianek. Poznają ciekawe miejsca na świecie, skąd docierają do muzeum wyjątkowe eksponaty oraz donatorów, dzięki którym muzealne zbiory systematycznie się powiększają. Podczas wyprawy uczniowie wysłuchają ciekawych opowieści m.in. o afrykańskich lalkach, glinianych kogucikach, niezwykłych posągach, indiańskich koronach oraz zwyczajach peruwiańskich garncarzy.

! Lekcja polecana dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

WYNAŁAZKI

Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa dla najmłodszych

Płomień był jedynym źródłem światła do czasu wynalezienia i upowszechnienia żarówek elektrycznych. Na zajęciach dzieci odkryją historię sztucznego źródła światła, a także poznają sposoby oświetlania przestrzeni, którymi posługiwał się człowiek od najdawniejszych wieków. Uczestnicy będą mogli zobaczyć z bliska łuczywo, pochodnię, lampkę oliwną, świecę wykonaną z wosku pszczelego, lampę naftową oraz inne wynalazki wytwarzające światło. Jedną z największych atrakcji lekcji będzie możliwość samodzielniego krzesania ognia.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Bite, drukowane..., czyli rzecz o pieniądzach

Kilka tysięcy lat przed naszą erą ludzie nie znali pieniędzy. Walutą wymienną było wszystko to, co w danej społeczności miało uznaną wartość, na przykład żywność, narzędzia, tkaniny, ozdoby. Na zajęciach dzieci poznają historię pieniądza od muszelek *kauri* do karty bankomatowej. Dowiedzą się również, jak wyglądały pierwsze formy handlu i płatności, kiedy pojawiły się monety i banknoty. Uczestnicy lekcji zapoznają

się z takimi pojęciami, jak moneta (awers, rewers), banknot, mennica, mincerz, płacidło oraz wirtualne przelewy. Poznają przysłowia dotyczące pieniędzy oraz zobaczą oryginalne monety bite na Pomorzu Zachodnim.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 45–60 min

Z wizytą w dawnej mennicy

Dzieci odwiedzające wystawę zapoznają się z wyposażeniem dawnej mennicy, dowiedzą się, kto w niej pracował, za co odpowiadali poszczególni pracownicy, w jaki sposób wybijano monety. Czy moneta musi być okrągła? Czy zawsze są rewers i awers? Jakie ważne informacje pojawiają się na monetach? Czy łatwo jest rozpoznać podrobione monety i banknoty? Uczestnicy spotkania zobaczą dawne monety, które powstawały w mennicach na Pomorzu Zachodnim. Na koniec spotkania zaprojektują swoją własną monetę.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Każdy medal ma dwie strony. ABC medalierstwa

W czasie lekcji uczniowie poznają tajniki medalierstwa, dowiedzą się o rodzajach medali, technikach ich wykonywania oraz czym zajmuje się medalier. Uczestnicy po spotkaniu w muzeum będą potrafili odróżnić medale okolicznościowe od nagrodowych, powiązać temat medalu z wydarzeniem bądź osobą. Dzieci będą rozumieć znaczenie medalierstwa dla historii (medal jako źródło i dokument historii) i dostrzegać wartość artystyczną medali.

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas III szkoły podstawowej.*

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Zanim Frania babci prac pomagała

Podczas lekcji dzieci będą miały okazję poznać Franię – jedną z bardziej popularnych pralek drugiej połowy XX wieku w Polsce, jak również jej poprzedniczki – kijanki, tary i inne urządzenia domowe służące do prania, np.: balie, wyzmaczki, kotły do gotowania bielizny. Uczestnicy zajęć zapoznają się także ze sposobami dawnego prasowania i rozwiążą zagadkę: na co żelazko zamieniło duszę? Lekcja będzie stanowiła okazję do przedstawienia trudu towarzyszącego walce

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

z brudem na przestrzeni wieków oraz znaczenia mentalnego i technologicznego postępu związanego z higieną.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

SZTUKA

Och pejzaże!

Głównym hasłem zajęć dla dzieci jest zabawa ze sztuką współczesną, która niesie nieograniczone możliwości tworzenia. Formuła zajęć opiera się na naturalnej zdolności najmłodszych do kreatywnego myślenia. Podczas spotkania tematem przewodnim będzie pejzaż. Wykorzystane zostaną także różnorodne materiały plastyczne, które dzieci będą malować, kształtować, formować, przetwarzając tak, aby stworzyć z nich współczesne dzieło sztuki.

! *Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.*

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3 lub Muzeum Sztuki Współczesnej, ul. Staromłyńska 1
czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

PortreTy

Zapraszamy dzieci na zajęcia ze sztuki współczesnej. Razem zapoznamy się z tematyką portretu oraz autoportretu. Podczas spotkania przewidziane są ćwiczenia z patrzenia: szkicowanie modelu, tworzenie obrazów, grafik i kolaży. Warsztaty uzupełni prezentacja różnych przykładów portretów i sposobu ujęcia postaci w dziele sztuki. Choć wydaje się, że sztuka współczesna jest za trudna, aby pokazywać ją dzieciom, to podczas zajęć będzie można się przekonać, że tak nie jest, a czas spędzony w muzeum może inspirować.

! Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3 lub Muzeum Sztuki Współczesnej, ul. Staromłyńska 1
czas: 60 min

Sekretne życie roślin i zwierząt w świecie średniowiecznej i nowożytnej sztuki

Oglądanie dzieła sztuki bez podstawowej znajomości dawnej symboliki jest jak oglądanie obcojęzycznego filmu bez lektora czy napisów. Współczesny widz rozumie najprostszy przekaz, ale umyka mu pełna treść, na przykład wyrażone za pomocą symboli myśli, uczucia i aluzje. Aby czerpać przyjemność nie tylko

z oglądania, ale też czytania dzieła sztuki, uczestnicy przejdą krótki kurs ikonografii, czyli wiedzy o symbolach i związanych z nimi znaczeniach. Opanowanie podstaw ikonografii to nauczenie się – stworzonego przez artystów różnych narodowości i epok – uniwersalnego języka sztuki. Podczas zajęć uczniowie poszukają roślin i zwierząt przedstawionych na obrazach oraz rzeźbach. Wspólnie odszyfrują ich ukryte znaczenia i stworzymy mały słownik symboli. Lekcja realizowana na wystawach *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu* oraz *Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku*.

! Lekcja przeznaczona dla uczniów klas III szkoły podstawowej.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Natchnienia i zachwyty... W pracowni i w plenerze – o artystach i ich dziełach

Edukatorka zaproponuje uczestnikom wejście w rolę artystów poznanych na wystawie, wśród których będą m.in.: Alfons Karpiński, Zbigniew Pronaszko, Władysław Jarocki. Dzieci zajrzą do atelier i otworzą tym samym tajemnicze drzwi do świata sztuki. Po wejściu do pracowni odszukają tam ciekawe przedmioty. Być może

będą to: peleryna, lornetka, plecak wypełniony materiałami plastycznymi, a może jeszcze coś innego? Na zajęciach uczniowie zastanowią się wspólnie, skąd artyści czerpią pomysły i gdzie chowa się tajemnicze „natchnienie”. Poszukają pomysłów i inspiracji, które posłużą do stworzenia własnego dzieła przy pomocy technik mieszanych.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

1.2. Warsztaty muzealne

! *Tematy wszystkich proponowanych warsztatów zostały dopasowane do wymogów programowych w nauczaniu przedszkolnym i zintegrowanym.*

ZABAWY ZE SZTUKĄ

Ogrody, zamki i klasztory – jak budowano średniowieczne miasto. Architektoniczne zabawy z papieroplastyką dla najmłodszych

Na warsztatach dzieci wcielą się w średniowieczne postaci: architekta, ogrodnika oraz budowniczego. Celem warsztatów będzie poznanie charakterystycznych budowli epoki i przygotowanie makiety miasta. Za pomocą techniki papieroplastyki wykonamy piękne i oryginalne rośliny wzorowane na średniowiecznych zielnikach, które staną się częścią ogrodu. Poznamy charakterystyczną architekturę romańską i gotycką. Stworzymy budowle nawiązujące do rotund, obronnych warowni, kościołów, zamków.

Aby zrozumieć zasadę konstruowania sklepień (kolebkowego czy krzyżowego), poćwiczmy, chwytając się za ręce. Zobaczymy, jak wyglądają średniowieczne kolumny z dawnego klasztoru cysterskiego w Kolbaczu, a także jak niezwykle są zdobione. Wykonamy charakterystyczne dla gotyku rozety – wypełnione witrażem i ornamentem, umieszczane nad głównym wejściem do kościoła, opowiemy, jak produkowano cegły. Budując makietę, przeniesiemy się do średniowiecza świata. Zajęcia będą odbywały się w przestrzeni wystawy *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu*, pełnej tajemnic i fantastycznych wyobrażeń, ukazującej świat średniowiecznego chrześcijaństwa.

! *Warsztaty przeznaczone dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej.*

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Och pejzaże!

Głównym hasłem zajęć dla dzieci jest zabawa ze sztuką współczesną, która niesie nieograniczone możliwości tworzenia. Formuła zajęć opiera się na naturalnej zdolności najmłodszych do kreatywnego myślenia. Podczas spotkania tematem przewodnim będzie pejzaż. Wykorzystane zostaną także różnorodne materiały plastyczne, a dzieci będą je malować, kształtować,

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

formować, przetwarzając tak, aby stworzyć z nich współczesne dzieło sztuki.

! Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3 lub Muzeum Sztuki Współczesnej, ul. Staromłyńska 1
czas: 60 min

Malowanki. Malować jak Leonardo

Zajęcia to dla najmłodszych okazja do nauki malowania, inspirowana twórczością Leonarda da Vinci. Warsztaty mają na celu uczyć dzieci patrzenia na dzieło sztuki, rozwijać zainteresowanie sztuką oraz zapoznać z pracą malarza i przyborami, których używa, takimi jak płótno, blejtram, szpachelka, werniks, krosno, paleta, pędzel, sztaluga, rama. *Malowanki* to także możliwość poznania podstawowych pojęć, jak gama barwna, kontrast, cień i półcień, kompozycja. Pretekstem do artystycznej zabawy będą aktualne ekspozycje wystawiane w muzeum oraz prezentacja dotycząca twórczości Leonarda da Vinci. Jest on uważany za jednego z największych geniuszy w historii cywilizacji, który w sposób harmonijny łączył indywidualność wielkiego artysty z olbrzymią wiedzą uczonego. Poznając dorobek Leonarda,

uczestnicy zajęć będą bawić się i uczyć, jak malować i rysować zwierzęta, portrety i autoportrety, krajobrazy i różnorodne przedmioty. Na końcu spotkania dzieci wykonają malowankę na wielkoformatowych planszach.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

PortreTy

Zapraszamy dzieci na zajęcia ze sztuki współczesnej. Razem zapoznamy się z tematyką portretu oraz autoportretu. Podczas spotkania przewidziane są ćwiczenia z patrzenia: szkicowanie modelu, tworzenie obrazów, grafik i kolaży. Warsztaty uzupełni prezentacja różnych przykładów portretów i sposobu ujęcia postaci w dziele sztuki. Choć wydaje się, że sztuka współczesna jest za trudna, aby pokazywać ją dzieciom, to podczas zajęć będzie można się przekonać, że tak nie jest, a czas spędzony w muzeum może inspirować.

! Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3 lub Muzeum Sztuki Współczesnej, ul. Staromłyńska 1
czas: 120 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

Architekturki

Na zajęciach dzieci poznają najciekawsze budynki świata, zaprojektują własny dom oraz stworzą makietę naszego miasta z tektury i papieru. Poznają także najdawniejsze sposoby budowania domów oraz materiały, z których zostały one stworzone. Zapoznają się z pracą architekta i budowniczego dawniej i dziś, odkrywając tajemnice budowy ratusza oraz dawną architekturę miasta. Zobaczą również makietę szesnastowiecznego Szczecina z lotu ptaka. Warsztaty architektoniczne mają na celu zainteresowanie dzieci otaczającą przestrzenią i zwrócenie uwagi na znaczenie edukacji przestrzennej i urbanistycznej.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina, ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

Triki grafiki. O technikach graficznych

Podczas zajęć dzieci poznają w skrócie historię grafiki, jej przeznaczenie oraz różne techniki graficzne używane od czasów najdawniejszych do współczesnych. Uzupełnieniem teorii będą przykłady prac artystów. Uczestnicy warsztatów dowiedzą się o materiałach i narzędziach do grafiki. Celem spotkania jest zaznajomienie dzieci z technikami graficznymi poprzez zajęcia pokazowe i praktyczne.

W części warsztatowej uczniowie przygotują samodzielnie różnorodne matryce, wykonają również monotypie. Gotowe prace zabiorą ze sobą do domów.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

KONTYNETY

W afrykańskiej wiosce, czyli wszystko o życiu codziennym

Uczestnicy zajęć wyruszą w ciekawą podróż do zachodniej Afryki. Zobaczą, jak wyglądają afrykańskie domy, poznają sposób ich budowy i materiały, z których są tworzone. Dzieci dowiedzą się, jak wygląda życie codzienne afrykańskich rodzin, jakie obowiązki mają ich rówieśnicy, do jakich szkół uczęszczają i w co bawią się w wolnym czasie. Obejrzą też targowisko i dowiedzą się, jakie rzeczy można na nim kupić, a także jakie zasady obowiązują w trakcie sprzedaży najróżniejszych produktów. Uczniom zostanie przybliżona kraina magicznych przedmiotów – masek, posągów i fetyszy. Na koniec spotkania każdy uczestnik warsztatów wróci do domu z własnoręcznie wykonaną „pamiątką” z Afryki.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

Opowieści afrykańskich bębnow (tykwa-ludojad i inne)

Uczestnicy poznają pełne egzotyki i tajemnic bajki afrykańskie o zwierzętach, dziwnych przedmiotach, niesformnych roślinach, czarodziejach i niecodziennych przygodach zwykłych ludzi. Dzięki bohaterom wybranych opowieści dzieci odbędą podróż przez całą Afrykę. Czeka tam na nie liczne zadania, zagadki i zabawy. W czasie zajęć plastycznych uczniowie będą mogli wykonać ilustracje do wybranej przez siebie bajki. Każdy zabierze ze sobą do domu własnoręcznie wykonaną książkę, aby w każdej chwili móc przenieść się do magicznego świata swoich bohaterów.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Dialogi na cztery nogi. Hiena, lew i antylopa – rozmowy podsluchane. Afrykańskie lalki i bajki

Zajęcia realizowane są w przestrzeni wystawy *Dzieci magii. Afrykańskie lalki i marionetki*, na której zobaczyć można około 200 afrykańskich lalek teatralnych. Stanowią one część kolekcji podarowanej Muzeum Narodowemu w Szczecinie w 2007 roku przez Oleńkę Darkowską-Nidzgorski i Denisa Nidzgorskiego-Gordiera, wybitnych znawców afrykańskiego teatru lalek. W czasie zajęć dzieci dowiedzą się,

jakie lalki wykorzystywane są w czasie teatralnych przedstawień, w jaki sposób powstają i jak się je animuje, jak wygląda spektakl, czym różni się teatr afrykański od tego znanego nam. Uczestnicy spotkania poznają bohaterów wybranych przedstawień i bajek, a na koniec wykonają maskę jednej z postaci.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku

Uczestnicy zajęć wybiorą się w ciekawą podróż do Afryki Zachodniej. Wyruszą w trasę od zagrody plemienia Lobi do zagrody plemienia Somba. Poznają warunki życia obu społeczności – codzienne czynności, podział ról, radości, troski, obowiązki i przyjemności. Przyjrzą się budowanym przez te ludy domom, poznają typowe dla tej części kontynentu uprawy i hodowle. Ważnym elementem spotkania będzie wizyta na afrykańskim targowisku i poznanie jego specyfiki (zasady zachowania i asortyment sprzedawanych towarów). Całość zakończy degustacja afrykańskiej herbaty.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

Buenos días Meksyk!

Uczestnicy wyruszą na pełną niespodzianek wyprawę. Odszukują na mapie cel podróży – Meksyk, spakują niezbędne przedmioty, stworzą własne plany. Meksyk nie będzie miał przed nimi żadnych tajemnic! Podczas wojaży poznają mieszkańców tego kraju, ich zwyczaje, kulturę i sztukę oraz przepiękną przyrodę. Dowiedzą się m.in.: co podpatrzył w czasie swoich wypraw do Chin Marco Polo i jak to wpłynęło na mieszkańców Meksyku, kto jest królem tropikalnej puszczy, w jakich kolorach bywa kukurydza, dlaczego niektórzy tańczą wokół kapelusza, skąd się wzięły słodycze o dziwnych kształtach, czym są *alebrijes*, kto wypieka tortille, czy w Meksyku są wulkany. W czasie zajęć plastycznych uczestnicy warsztatów zaprojektują własną tkaninę i wykonają z niej poncho lub stworzą kolekcję kolorowych zwierząt i bajkowych stworów.

! Warsztaty przeznaczona dla uczniów klas 0–III szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Drugie życie naszych rzeczy

Celem spotkań z najmłodszymi jest przybliżenie im problematyki związanej z szeroko pojętą ochroną środowiska i uświadomienie, że każdy z nas jest producentem ogromnej ilości śmieci, których „życie” nie kończy się wraz z usunięciem ich z domu. Gdzie trafiają nasze śmieci i komu szkodzą? Czy możemy zapobiec temu zjawisku? Czy chcemy budować „śmieciowe wyspy”? Czy śmieci mogą być początkiem czegoś nowego? Czy stworzone z nich arcydzieła znajdą swoje miejsce w galeriach i muzeach? W czasie muzealnych spotkań postaramy się poszukać odpowiedzi na powyższe pytania i uzmysłowić uczestnikom zajęć, że ich codzienne decyzje mają realny wpływ na życie ich rówieśników w krajach globalnego Południa. Pokażemy nie tylko wzajemne zależności, ale również rozwiązania proponowane przez współczesnych artystów pochodzących głównie z Afryki Zachodniej, Europy i Ameryki Północnej. Zobaczymy, w jaki sposób można przetworzyć odpady w dzieła sztuki warte kilkadziesiąt tysięcy euro, które tworzą między innymi Pascal Marthine Tayou z Kamerunu, Duncan Johnson ze Stanów Zjednoczonych czy grupa artystyczna WE MAKE CARPETS z Holandii. Zajęcia pokażą, że sztuka afrykańska to nie tylko prymitywne eksponaty, ale też pomysłowe i ekologiczne dzieła sztuki prezentowane w takich muzeach jak Tate Modern w Londynie czy MoMA w Nowym Jorku.

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

prowadząca:

**Dorota Obalek-Bylak,
Dorota Baumgarten-Szczyrska**
**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**
czas: 120 min

MOJE MIASTO, MÓJ REGION

Dawne zawody. Opowieść nie tylko o Piaście Kołodzieju

Szybki rozwój technologiczny spowodował, że niektóre zawody, wykonywane przez setki lat, odchodzą w niepamięć. Jak dawniej wyglądała kuźnia? Jak wykonywano gliniane garnki? Z jakiego drewna robiono beczkę, by zakiszona w niej kapusta smakowała najlepiej i kto się nad tym zastanawiał? Tego dzieci będą mogły dowiedzieć się podczas spotkania w Muzeum Narodowym w Szczecinie. Uczestnicy zajęć odwiedzą wybrane warsztaty szczecińskich rzemieślników i zobaczą narzędzia oraz efekty pracy garncarza, kowala, bednarza, cieśli, szewca, kołodzieja, rusznikarza, ludwisarza i innych. W czasie warsztatów plastycznych dzieci, wykorzystując wzornictwo dawnych szczecińskich mistrzów lub własną wyobraźnię, ozdobią tekturowe talerzyki.

prowadząca: Ewa Kimak
**miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8**
czas: 120 min

Odra w dziejach Szczecina

Celem spotkania jest uświadomienie dzieciom wielkiego znaczenia Odry w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości naszego miasta oraz w życiu codziennym szczecinian. Podczas zajęć będą prezentowane i omawiane ekspozycje oraz modele statków nawiązujące do historii żeglugi rzecznej oraz korzyści, które rzeka za sobą niesie. Od początku istnienia Szczecina Odra była wiernym sprzymierzeńcem jego mieszkańców. Razem spróbujemy prześledzić, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniały się pełnione przez nią funkcje. W części plastycznej warsztatów dzieci wykonają np. jednostki pływające z kartonu, papieru oraz patyczków.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

TRADYCJE I ZWYCZAJE

Z wizytą u dziadków i pradziadków. Podróż sentymentalna

Warsztaty polecane dzieciom i nauczycielom szczególnie przed Dniem Babci i Dniem Dziadka. Zajęcia są ciekawą formą sentymentalnej podróży do korzeni. Uczniowie dowiedzą się, jak wyglądało życie codzienne przodków – zobaczą, jak się ubierali dziadkowie i pradziadkowie, co i jak gotowali, jak

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

spędzali wolny czas. Zastanowią się, czy chodzili do kina, na łyżwy i pizzę. Uczestnicy sprawdzą, czy dzisiaj nadal wykorzystywane są narzędzia pracy i przedmioty użytkowe z dawnych lat. W czasie zajęć plastycznych dzieci będą mogły wykonać mały prezent dla dziadków w formie laurki lub obrazka.

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska
**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**
czas: 120 min

Wielkanoc. Polskie zwyczaje i obrzędy

Zajęcia, prowadzone jedynie w czasie miesiąca poprzedzającego Wielkanoc, realizowane są na pasującej tematycznie wystawie lub z wykorzystaniem ekspozycji z magazynów Działu Etnografii Pomorza Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz materiałów fotograficznych. W czasie spotkania zostaną omówione bogate w treści zwyczaje ludowe związane z Wielkim Postem, Wielkim Tygodniem, Wielkanocą i Dniem Świętego Lejka. W trakcie zajęć plastycznych dzieci wykonają drobne świąteczne dekoracje: ozdobne jaja (wydrapywanki) na szyby lub stojące kurki na wielkanocne stoły.

prowadząca: Ewa Kimak
**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**
czas: 120 min

Przy świątecznym stole. Boże Narodzenie – polskie tradycje i zwyczaje

Zajęcia realizowane są w grudniu na wybranej, pasującej tematycznie wystawie, wzbogaconej o liczne ekspozycje z magazynów Działu Etnografii Pomorza Muzeum Narodowego w Szczecinie. W czasie spotkania omówione zostaną zagadnienia związane z polskimi tradycjami i zwyczajami dotyczącymi Bożego Narodzenia, jak adwent, wigilia, opłatek, pasterka, kolęda, Święto Trzech Króli, karnawał. Dzieci dowiedzą się, skąd się wzięła choinka, czy istnieje święty Mikołaj, czym są maskary i czy zwierzęta przemawiają tylko raz w roku. W czasie zajęć plastycznych wykonają kartki świąteczne, ozdoby choinkowe lub przystroją papierową choinkę.

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska
**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**
czas: 120 min

WYNAŁAZKI

Krótką historią czasu i zegarów, czyli muzealne Tik Tak

Podczas spotkania dzieci wezmą udział w rozmowie o czasie i dawnych sposobach odmierzenia upływających minut. Poznają historię starych czasomierzy od średniowiecznej klepsydry i ozdobnych zegarów sprzed 100 lat do

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

dzisiejszych zegarków elektronicznych. Wspólnie skonstruujemy własne zegary mechaniczne i słoneczne. Zajęcia odbywają się we wnętrzach zabytkowego i niezwyklego Ratusza Staromiejskiego, w którym znajduje się wiele starych mechanizmów odmierzających czas.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

Dźwięki przeszłości – dawne instrumenty muzyczne oraz techniki gry

Warsztaty składają się z dwóch części: pierwszej, będącej pokazem instrumentów muzycznych używanych w średniowieczu, oraz drugiej, omawiającej ich niezwykłą budowę. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, kim był lutnik i w jaki sposób konstruował instrumenty. Zobaczą też, jak wyglądał jego zakład pracy, z jakich narzędzi i materiałów korzystał. Poznają zapomniane już dziś instrumenty muzyczne, dawne techniki gry oraz sposoby wydobywania dźwięków. Dzieci będą miały niepowtarzalną okazję, aby odkryć świat muzyki dawnej, a może nawet spróbować swych sił w budowaniu instrumentów muzycznych prostymi narzędziami. Czy łatwiej jest zrekonstruować dawny instrument, czy na nim grać? Warsztaty poprowadzi Stanisław Mazurek – entuzjasta historii muzyki i kolekcjoner dawnych instrumentów. Zajmuje się rekonstrukcją

tych instrumentów, które znamy tylko z opisów i średniowiecznych rycin, prowadzi też badania zabytków pod kątem ich przynależności do grupy instrumentów muzycznych i narzędzi dźwiękowych w Dziale Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie. Buduje instrumenty średniowieczne, uczy na nich grać, a także wspaniale o tym opowiada.

miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min
kontakt i zapisy: Dorota Obalek-Bylak

Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa dla najmłodszych

Płomień był jedynym źródłem światła do czasu wynalezienia i upowszechnienia żarówek elektrycznych. Na zajęciach dzieci odkryją historię sztucznego źródła światła, a także poznają sposoby oświetlania przestrzeni, którymi posługiwał się człowiek od najdawniejszych wieków. Uczestnicy będą mogli zobaczyć z bliska łuczywo, pochodnię, lampkę oliwną, świecę wykonaną z wosku pszczelego, lampę naftową oraz inne wynalazki dające światło. Jedną z największych atrakcji warsztatów będzie możliwość samodzielnego krzesania ognia. W części plastycznej dzieci wykonają kolorowe latarnie.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

Było sobie dziecko... Historia dzieciństwa

Dzieciństwo, jako odrębny i doceniony etap życia człowieka, jest koncepcją całkiem niedawną. W europejskiej kulturze pojęcie dzieciństwa zaistniało w XVIII wieku, a upowszechniło się i okrzepło na dobre dopiero na przełomie XIX i XX wieku. Podczas zajęć uczestnicy poznają – opisaną słowem i obrazem – dziecięcą codzienność, tak dawniej, jak i dziś przejawiającą się w najróżniejszych grach i zabawach. W części plastycznej wykonają jedną z poznanych zabawek optycznych – taumatrop, czyli „cud, który się obraca”.

 Warsztaty przeznaczone są dla uczniów klas III szkoły podstawowej.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych

2.1. Lekcje muzealne

CYKL LEKCI DLA DZIECI, KTÓRE PIERWSZY RAZ ODWIEDZAJĄ MUZEUM

Moja pierwsza wizyta w muzeum

Na zajęciach dzieci poznają specyfikę muzeum, jego rolę, strukturę i organizację pracy. Dowiedzą się, dlaczego gromadzi się i chroni zabytki kultury, w jaki sposób są przechowywane oraz konserwowane eksponaty, co oznacza termin dzieło sztuki i jak powstają wystawy. Uczestnicy zajęć zapoznają się z podstawowymi pojęciami związanymi z pracą muzealnika, takimi jak: kolekcja, ekspozycja, konserwator dzieł sztuki, archeolog, historyk sztuki.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Gwiazdozbiór

Lekcja przygotowana z myślą o zwiedzających, dla których pierwsza wizyta w muzeum to wielkie przeżycie. Celem tych zajęć jest umożliwienie dzieciom samodzielnego stworzenia własnej kolekcji najciekawszych eksponatów znajdujących się w Ratuszu Staromiejskim. Wybrany przez uczniów „gwiazdozbiór” dzieł sztuki stanie się przewodnikiem po wspólnym zwiedzaniu muzeum. Ratusz Staromiejski, w którym odbywają się zajęcia, posiada wiele niezwykłych zabytków, takich jak tajemnicza, grająca szafa, oryginalna zbroja husarza, fotel tortur czy dorożka. Każdy, nawet najmłodszy miłośnik sztuki, znajdzie tu fascynujące eksponaty.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księża Mściwoja II 8
czas: 60 min

Muzealne kolekcje

Propozycja lekcji dla dzieci odwiedzających muzeum po raz pierwszy oraz tych, które chciałyby poznać wyjątkowe eksponaty prezentowane w gmachu na Wałach Chrobrego. Opowiemy o wybranych dziełach sztuki znajdujących się na różnych wystawach. Uczestnicy spotkania zobaczą m.in. kolekcję antyczną i średniowieczną, ekspozycje afrykańskie, a także obrazy i rzeźby oraz fotografie na wystawach czasowych. W trakcie zajęć dzieci będą mogły poznać najciekawsze dzieła sztuki oraz niezwykle przedmioty używane

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

dawniej i dziś. Uczestnicy dowiedzą się również, jak powstają muzealne wystawy oraz kto i w jaki sposób je tworzy.

prowadząca: Dorota Obalek-Bylak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Archeolog i jego praca

Lekcja będzie wyjątkową okazją do odkrycia tajników pracy archeologów. Dzieci dowiedzą się, dlaczego i w jaki sposób bada się najdawniejsze dzieje ludzkości. Zapoznają się ze specyfiką wykopalisk archeologicznych. Lekcja będzie również okazją do kontaktu z pozyskanymi przez archeologów zabytkami znajdującymi się w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

SZTUKA I KULTURA

Mitologia w obrazach wielkich mistrzów

Zajęcia mają na celu zwrócenie uwagi uczniów na mitologię starożytnych Grecji i Rzymu oraz jej wpływ na współczesną kulturę. Kustosze wspólnie z dziećmi spróbują odpowiedzieć na pytanie, czym są mity, i spojrzeć na mitologię jako na zbiór opowieści o otaczającym świecie. Istotną będzie tu funkcja mitu jako zjawiska spajającego kulturę. Uczestnicy zajęć przyjrzą się mitycznym wątkom, by dostrzec ich ponadczasowość i analogie istniejące między ich przesłaniem a historiami, o których można przeczytać bądź usłyszeć niemal każdego dnia. Lekcja poświęcona jest również sposobom przedstawienia mitów w obrazach wielkich mistrzów na przestrzeni różnych epok. Zajęcia polecane są jako podsumowanie materiału z zakresu mitologii starożytnych Grecji i Rzymu. Lekcja połączona z zajęciami plastycznymi.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60–90 min

Sztuka średniowiecza na Pomorzu

Uczestnicy zajęć odbędą wyprawę w świat odległy, tajemniczy – epokę średniowiecznego chrześcijaństwa. Średniowiecze to długi okres, w trakcie którego powstały dwa wiodące style architektoniczne. Sztuka tych czasów reprezentowana jest przez wiele przykładów zarówno malarskich, rzeźbiarskich, jak i architektonicznych. Wiele z nich znajdziemy na nowej wystawie zatytułowanej *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu*. Dzieła te pochodzą z terenu historycznego Pomorza od XII wieku do 1534 roku, kiedy to na obszarze Księstwa Pomorskiego doszło do zmian religijnych w związku z przyjęciem reformacji. Podczas lekcji uczniowie dowiedzą się, skąd wzięła się nazwa epoki, jakie są jej: chronologia, ideologia, wzorce osobowe i ośrodki kulturotwórcze. Zastanowimy się, na czym polegał średniowieczy uniwersalizm. Ówczesna sztuka skoncentrowana była głównie na sferze sakralnej. Nie dziwi więc, że najważniejsze dzieła przedstawiają tematy religijne. W związku z tym poznamy najważniejsze cechy sztuki średniowiecznej na przykładzie prezentowanych na wystawie zabytków, a także pojęcia, m.in. teocentryzm, klasztor, kościół, zakon, rycerz, kult świętych, tryptyk, poliptyk, styl romański, styl gotycki, witraż, krucyfik, pieta, antaba, relikwiarz, *Biblia pauperum*, polichromia. Sprawdzimy, czy rozpoznamy imiona i nazwiska twórców, skąd brali farby potrzebne

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

do wykonywania malowideł i co to jest „czarci kapitel”.

! Lekcja przeznaczona dla uczniów klas V–VI szkoły podstawowej. Zajęcia dostosowane do poziomu nauczania uczniów.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min.

Sekretne życie roślin i zwierząt w świecie średniowiecznej i nowożytnej sztuki

Oglądanie dzieła sztuki bez podstawowej znajomości dawnej symboliki jest jak oglądanie obcojęzycznego filmu bez lektora czy napisów. Współczesny widz rozumie najprostszy przekaz, ale umyka mu pełna treść, na przykład wyrażone za pomocą symboli myśli, uczucia i aluzje. Jeśli chcecie czerpać przyjemność nie tylko z oglądania, ale też czytania dzieła sztuki, przejdźcie z nami krótki kurs ikonografii, czyli wiedzy o symbolach i związanych z nimi znaczeniach. Opanowanie podstaw ikonografii to nauczenie się – stworzonego przez artystów różnych narodowości i epok – uniwersalnego języka sztuki. Podczas zajęć poszukamy roślin i zwierząt przedstawionych na obrazach oraz rzeźbach. Wspólnie odszyfrujemy ich ukryte znaczenia i stworzymy mały słownik symboli. Lekcja realizowana na wystawach *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna*

na Pomorzu oraz *Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku.*

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Kultura i sztuka doby renesansu na Pomorzu Zachodnim na przykładzie zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie

We wszystkich epokach władcy starali się budować swój prestiż przy pomocy dzieł sztuki, jednak w czasach renesansu czynili to ze szczególną uwagą, przypisując polityce artystycznej wielkie znaczenie. Początek złotego wieku Pomorza, wyznaczony końcowym okresem rządów Bogusława X, zbiega się z zainteresowaniem mieszkańców północnej Europy sztuką włoskiego odrodzenia, której głównymi reprezentantami byli Rafael i Michał Anioł. Zajęcia mają na celu wyjaśnienie pojęć związanych z epoką renesansu, omówienie cech charakterystycznych dla sztuki tego okresu i zapoznanie z architekturą, rzeźbą i malarstwem na przykładzie zachowanej kolekcji Gryfitów.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 45–60 min lub 90 min

Ukryte znaczenia. Sztuka na

Pomorzu w XVI i XVII wieku

Reformacja była tym wydarzeniem, które ukształtowało sztukę nowożytną na Pomorzu. Podczas lekcji uczniowie zdobędą informacje o przyczynach powstania ruchu reformacyjnego w Europie i na terenie Księstwa Pomorskiego. Nowe treści teologiczne zostały wyrażone w zgromadzonych na wystawie dziełach – zastanowimy się, jakie to treści i jak je obrazowała sztuka protestancka. Dowiemy się, które ośrodki wpływów artystycznych oddziaływały na sztukę pomorską, a także skąd twórcy pomorscy czerpali inspiracje. Zagłębiając się w opowieść o sztuce pomorskiej XVI i XVII wieku, równoległe poznamy narrację dotyczącą symboli, alegorii i treści ideowych ukrytych w dziełach sztuki nowożytnej.

! *Lekcja przeznaczona dla uczniów klas V–VI szkoły podstawowej. Zajęcia dostosowane do poziomu nauczania uczniów.*

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min.

Och pejzaże!

Głównym hasłem zajęć dla dzieci jest zabawa ze sztuką współczesną, która niesie nieograniczone możliwości tworzenia. Formuła opiera się na naturalnej zdolności uczniów do kreatywnego myślenia. Podczas spotkania tematem przewodnim będzie pejzaż.

Wakacji nadszedł czas, smak przygód wabi nas... Z pamiętnika młodego globtrotera

Pod koniec roku szkolnego wszyscy marzą o wakacyjnych podróżach i błogim lenistwie. Nieważne, czy będą to wyjazdy dalsze, dłuższe czy krótsze, na przykład weekendowe, czy spędzimy czas u dziadków, na Mazurach, w górach, czy na drugim końcu świata. Istotne jest to, aby były bezpieczne i udane. W czasie spotkania rozmawiać będziemy o najpopularniejszych kierunkach wojaży, przygotowaniach do nich i wakacyjnych pamiątkach, które możemy przywieźć. Uczestnicy zajęć obejrzą bursztyny, muszle, zęby kaszalota, ciekawe kamienie, stare przewodniki turystyczne oraz ozdoby i stroje przywiezione z różnych części świata. Zajęcia realizowane są w maju i czerwcu.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Dialogi na cztery nogi. Hiena, lew i antylopa – rozmowy podsłuchane. Afrykańskie lalki i bajki

Zajęcia realizowane są w przestrzeni wystawy *Dzieci magii. Afrykańskie lalki i marionetki*, na której zobaczyć można około 200 afrykańskich lalek teatralnych. Stanowią one część kolekcji podarowanej Muzeum Narodowemu w Szczecinie w 2007 roku przez

Wykorzystane zostaną także różnorodne materiały plastyczne, które dzieci będą malować, kształtować, formować, przetwarzając tak, aby stworzyć z nich współczesne dzieło sztuki.

! *Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.*

prowadząca: Agata Kamińskamiejsce:
Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3 lub Muzeum Sztuki
Współczesnej, ul. Staromłyńska 1
czas: 60 min

ETNOGRAFIA

I. Etnografia Afryki, Azji i Ameryki Północnej

Spotkanie z Afryką

Gdzie leży Afryka? Jak duży jest to kontynent? Kto tam mieszka? Na te i wiele innych pytań wspólnie poszukamy odpowiedzi w czasie zwiedzania aktualnie prezentowanych w muzeum wystaw afrykańskich. Dzieci dowiedzą się o tradycjach, kulturze, sztuce, rodzinie i życiu codziennym na przykładzie ludów Lobi i Somba zamieszkujących Afrykę Zachodnią.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 45–60 min

Oleńkę Darkowską-Nidzgorzki i Denisa Nidzgorzkiego-Gordiera, wybitnych znawców afrykańskiego teatru lalek.

W czasie zajęć dzieci dowiedzą się, jakie lalki wykorzystywane są w czasie teatralnych przedstawień, w jaki sposób powstają i jak się je animuje, jak wygląda spektakl, czym różni się teatr afrykański od tego znanego nam. Uczestnicy spotkania poznają bohaterów wybranych przedstawień i bajek, a na koniec wykonają maskę jednego z nich.

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 60 min

Z kufra podróżnika

Kufer kojarzy się ze skarbami i podróżami – zawsze można wyszperać w nim bezcenne pamiątki z różnych odległych wypraw. Czy tak będzie tym razem? Odpowiedź na to pytanie uczestnicy odkryją, wyruszając w podróż pełną niespodzianek. Poznają ciekawe miejsca na świecie, skąd docierają do muzeum wyjątkowe eksponaty, oraz donatorów, dzięki którym muzealne zbiory systematycznie się powiększają. Podczas wyprawy uczniowie wysłuchają ciekawych opowieści, m.in. o afrykańskich lalkach, glinianych kogucikach, niezwykłych posągach, indiańskich koronach oraz zwyczajach peruwiańskich garn-carzy.

! *Lekcja polecana dla uczniów klas IV szkoły podstawowej.*

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 60 min

Afryka Wschodnia – wyruszamy w bezpieczne, turystyczne trasy z Mombasy

W czasie zajęć uczestnicy wyruszą z portu w Mombasie na wycieczkę do wybranych krajów Afryki Wschodniej. Odwiedzą m.in. Kenię, Tanzanię i Etiopię. Poznają ich mieszkańców, kulturę, zwyczaje, bogaty i fascynujący świat zwierząt oraz roślin. Dowiedzą się, skąd pochodzi kawa, kiedy napar smakuje najlepiej, czym jest *tedź*, dlaczego dżeladzie krwawi serce, a kobiety z grupy Mursi noszą gliniane talerze; czym zajmują się Masajowie, kim był Edward Tingatinga, co wspólnego ma Freddie Mercury z Zanzibarem, a Kilimandżaro z wulkanem, z czego powstaje biżuteria i magiczne lalki, która z duńskich pisarek ma swoje muzeum w Nairobi. Wysłuchają ciekawych opowieści o hebanie, oryginalnych rzeźbach Makonde i wielkiej afrykańskiej piątce.

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 60 min

Z wizytą w Japonii. Katana i wakizashi, czyli co gra w duszy samuraja

Podróże to jedna z największych pasji wielu z nas. Fascynują nas zarówno wyjazdy bliskie, jak i te odległe, do miejsc odmiennych kulturowo i geograficznie. Japonia jest jednym z krajów przyciągających turystów z całego świata. Zapraszamy do udziału w muzealnej wyprawie. Gwarantujemy dobrą zabawę i wyborne towarzystwo. Uczestnicy zajęć odwiedzą najciekawsze miejsca Japonii, poznają kulturę jej mieszkańców oraz świat roślin i zwierząt. Dowiedzą się m.in. dlaczego jest to „kraj kwitnącej wiśni i wschodzącego słońca”, jak powstaje kimono, kim jest samuraj, co znaczy *bushido*, czy katana i *wakizashi* zawsze występują w parze, czym zajmują się gejsze, jak wyglądają ceremonia parzenia herbaty oraz kąpiel po japońsku, dlaczego papierowe żurawie pomagają spełnić życzenia, arbuzy są kwadratowe, wagashi kolorowe, a hotele bywają kapsułowe.

! *Lekcja przeznaczona dla uczniów klas IV szkoły podstawowej.*

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 60 min

¡Viva México! Podróż za jeden uśmiech

Uczestnicy zajęć wyruszą w podróż do Meksyku. Sami wybiorą środek transportu i korzystając z mapy, spróbują odczytać najważniejsze informacje dotyczące położenia geograficznego państwa: kontynent, sąsiedzi, morza, oceany, rzeki, pasma górskie itp. Następnie poznają mieszkańców Meksyku, warunki ich życia, zwyczaje oraz kulturę, a także najważniejszych przedstawicieli świata fauny i flory. W czasie wspólnej podróży dowiedzą się, jak wyglądają przygotowania do obchodów święta zmarłych, czym różni się ono od tego obchodzonego w Polsce, skąd w Meksyku piramidy, kim byli Majowie i Aztekowie, czy czekolada smakuje tak samo jak w Polsce, jakie nasiona poprawiają smak hamburgerów, skąd wziął się popcorn, co produkuje się z soku agawy, czym są *alebrijes* oraz czy okrzyk *¡bomba!* zwiastuje niebezpieczeństwo.

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

II. Etnografia Polski i Pomorza

Dłgie jesienne wieczory, czyli jak pracowali i bawili się mieszkańcy wsi polskiej. Katarzynki i andrzejki

W czasie zajęć dzieci poznają dawną polską wieś i życie codzienne jej mieszkańców w wybranych porach roku. Zgodnie z powiedzeniem – najpierw obowiązki, później przyjemności – uczestnicy lekcji dowiedzą się, jak pracowali i jak w wolnym czasie bawili się przodkowie, czym były pierzaki i prządki, jak to z lnem bywało, czym wypełniano półki w spiżarniach i jak magiczny koniec roku, zarówno kościelnego, jak i obrzędowego, wpływał na życie osobiste mieszkańców wsi polskiej. Zostaną zaprezentowane również wróżby przygotowywane na katarzynki i andrzejki.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

HISTORIA

I. Historia Polski

Od giermka do rycerza

Czy dziewczynka mogła zostać rycerzem? Ile lat giermek uczył się fachu? Z czego składał się strój rycerza i ile ważył? Co to znaczy „być rycerskim” i czy kodeks honorowy oraz zawarte w nim wartości są dziś aktualne? Na te i inne pytania dzieci poszukają odpowiedzi w Muzeum Historii Szczecina. Na lekcji zostaną przedstawione sylwetki najsłynniejszych rycerzy żyjących w epoce średniowiecza oraz postać świętego Jerzego, patrona rycerzy.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

II. Historia Szczecina i Pomorza Zachodniego

Początki Szczecina

Kiedy powstał Szczecin i kto go założył? Skąd wzięła się nazwa miasta? Jak rozwijał się Szczecin i kiedy powstały jego najstarsze, znane do dziś obiekty architektoniczne? Jakiego wyznania byli szczecinianie? Jak wyglądało ich życie codzienne, gdzie pracowali i jak się bawili? Wreszcie – skąd czerpiemy informacje o Szczecinie sprzed 1000

lat? Na szereg pytań związanych z najstarszymi dziejami miasta uczestnicy zajęć poszukają odpowiedzi w Ratuszu Staromiejskim.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Odra w dziejach Szczecina

Celem spotkania jest uświadomienie dzieciom wielkiego znaczenia Odry w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości naszego miasta oraz w życiu codziennym szczecinian. Podczas zajęć będą prezentowane i omawiane eksponaty oraz modele statków nawiązujące do historii żeglugi rzecznej oraz pożytki, które rzeka ze sobą niesie. Od początku istnienia Szczecina Odra była wiernym sprzymierzeńcem jego mieszkańców. Razem spróbujemy prześledzić, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniały się pełnione przez nią funkcje. W części plastycznej warsztatów dzieci wykonają np. jednostki pływające z kartonu, papieru oraz patyczków.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

Szczecin – moje miasto w legendzie

Czy dzieci znają legendy regionu, szczególnie te związane ze słowiańską historią miasta? Czy potrafią

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

przyjeźdnym lub turystom opowiedzieć chociaż jedną z nich? Jako mieszkańcy Szczecina powinni znać zarówno jego historię, jak i baśnie oraz anegdoty związane z najpopularniejszymi miejscami czy postaciami grodu. Na lekcji w Muzeum Historii Szczecina uczestnicy odkryją nieznaną dzieje Szczecina i Pomorza Zachodniego.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min lub 90 min

O herbie Szczecina i Pomorza Zachodniego

Co to jest herb? Do czego służył i czy dziś jest nam potrzebny? Dlaczego ten szczeciński to głowa gryfa w koronie? W trakcie zajęć dzieci usłyszą odpowiedzi na te pytania oraz najciekawsze legendy o gryfie, a także poznają jego wizerunek na przykładzie herbów Pomorza Zachodniego i Szczecina. Kroczący gryf – mityczne zwierzę o ciele lwa oraz głowie i skrzydłach orła – stał się symbolem rodu Gryfitów, a jego wizerunek można zobaczyć również na pieczęciach i monetach, których wybór prezentowany jest na wystawie *Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku*, gdzie odbywa się lekcja.

! *Istnieje możliwość połączenia lekcji z zajęciami plastycznymi lub zadaniami na podstawie karty pracy w galerii muzealnej.*

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 45–60 min

Było sobie dziecko... Historia dzieciństwa

Dzieciństwo, jako odrębny i doceniony etap życia człowieka, jest koncepcją całkiem nową. W europejskiej kulturze pojęcie dzieciństwa zaistniało w XVIII wieku, a upowszechniło się i okrzepło na dobre dopiero na przełomie XIX i XX wieku. Podczas zajęć uczestnicy poznają – opisaną słowem i obrazem – dziecięcą codzienność, tak dawniej, jak i dziś przejawiającą się w najróżniejszych grach i zabawach. Urozmaiceniem lekcji będzie możliwość wykorzystania kopii wybranych zabawek dziecięcych z czasów średnowieczna i nowożytności.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Książęta z rodu Gryfitów. Ciekawostki z życia władców na wesoło

Na wystawie *Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku* uczniowie poznają przedstawicieli rodziny książęcej i ich przydomki (Wielki, Pobożny, Uczony, Stary itd.), dowiedzą się, dlaczego tymi mianami obdarowano

poszczególnych władców. Portrety pomogą dowiedzieć się, jak wyglądali, gdzie jeździli na wycieczki, co lubili robić, w co się bawili, jakie maksymy często powtarzali, co kolekcjonowali i gromadzili oraz co przysparzało im zmartwień, a z czego czerpali największą radość. W drugiej części zajęć uczestnicy będą się bawili w pantomimę zatytułowaną *Zgadnij, jaki to władca?*

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Szczecinianie znani i nieznani

Na lekcji zostaną zaprezentowane sylwetki znanych szczecinian, a także miejsca i historie z nimi związane. Wybór postaci i tematu zajęć dotyczących znanych osobowości miasta uzgadniany jest każdorazowo z nauczycielem. Proponujemy prezentację następujących postaci: Wyszak, Otto Jagenteuffel, Loitzowie, Katarzyna II, Hermann Haken, Johann Quistorp, Heinrich Dohrn, Carl Loewe, Karl Schleich, Helena Kurcysz, Piotr Zaremba, Janina Szczerska.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

Życie codzienne szczecinian w XIX wieku – praca i odpoczynek

Wiek XIX przyniósł nie tylko niezwykle szybki rozwój miast, ale też poważne przemiany wewnątrz mieszczaństwa, których efektem było pojawienie się nowych grup społecznych, między innymi robotników. Transformacji towarzyszyła również zmiana sposobu życia codziennego. Jak w takim razie wyglądało życie mieszkańców Szczecina w XIX wieku? Gdzie pracowali i ile zarabiali? Jak wyglądały ich mieszkania i stroje? Czy brali kąpiel w domu, czy w łaźni miejskiej? Jak spędzali wolny czas i czym jeździli do teatru: dorożką, tramwajem, konno czy samochodem? Na te i inne pytania dzieci poszukają odpowiedzi w Muzeum Historii Szczecina.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Sherlock Holmes na tropie. Wały Chrobrego 100 lat temu. Początki Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz pierwsze kolekcje

Uczestnicy zajęć w pierwszej części spotkania wyruszą na krótką wycieczkę po Wałach Chrobrego, dowiedzą się o historii znajdujących się w tej przestrzeni budynków, czyli Akademii Morskiej, Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz

Muzeum Narodowego w Szczecinie, a także charakterystycznych dla tej części miasta elementów architektury, takich jak pomniki, latarnie czy fontanna. Druga część lekcji będzie odbywać się w gmachu muzeum przy Wałach Chrobrego. Dzieci będą mogły zobaczyć wybrane wystawy i ekspozycje pochodzące zarówno z najstarszych zbiorów, jak i z najnowszych kolekcji. Uczestnicy zajęć poznają strukturę organizacyjną instytucji oraz specyfikę pracy zatrudnionych w niej muzealników, między innymi archeologa, konserwatora dzieł sztuki, historyka sztuki, historyka.

 Lekcja przeznaczona jest dla klas IV szkoły podstawowej. Temat proponowany jesienią lub wiosną przy sprzyjającej pogodzie.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Przypadki Hansa Stettinera i Jana Szczecińskiego, czyli życie codzienne szczecinian w XX wieku

Szczecin ma bardzo interesującą historię – do 1945 roku było to miasto niemieckie, od tego czasu do chwili obecnej jest miastem polskim. Losy osób, które w nim mieszkały w ostatnim stuleciu, są również ciekawe, jak dramatyczne. Lekcja opowiada o codziennym

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

życiu tytułowego Hansa Stettinera, żyjącego w Szczecinie do 1945 roku, i Jana Szczecińskiego, który zamieszkał w mieście po wojnie. Zapraszamy dzieci do niezwykłego świata wspomnień o domu, szkole, pracy i zabawie.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Dzieje Szczecina w pigułce

Tradycyjne zwiedzanie ekspozycji dotyczącej historii Szczecina oraz jego mieszkańców od czasów najdawniejszych do XX wieku. Pomocą w poznaniu historii miasta i szczecinian będą zgromadzone przez Muzeum Narodowe w Szczecinie eksponaty – obrazy, grafiki, mapy, rzeźby, broń i inne przedmioty związane z kulturą materialną i duchową.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

III. Historia wynalazku

Alchemicy, cyrulicy, kowale, astroldozy, szarlatani i mnisi – czyli do kogo w kolejce po zdrowie?

Uczestnicy zajęć poznają średniowieczne sposoby leczenia. Dowiedzą się, kto sprawował opiekę nad chorymi i czy wszyscy potrzebujący mogli liczyć na

fachową pomoc, czy istniały eliksiry na wszelkie dolegliwości i bolączki ówczesnego świata, z jakich źródeł mnisi czerpali wiedzę medyczną na temat budowy i funkcjonowania ludzkiego ciała oraz w jaki sposób przyczynili się do rozwoju medycyny oraz ziołolecznictwa. Porozmawiamy o ówczesnych metodach leczenia i lekach: jak dary z pól, łąk, lasów i ogrodów przetwarzano w cudowne mikstury, jakie nazwy otrzymywały produkty lecznicze, kto specjalizował się w leczeniu konkretnych schorzeń, komu puszczano krew, co widziano w szklanej matuli, czy istniały szpitale oraz kliniki, komu znane były jałowe gaziki.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas trwania: 45–60 min

Historia pieniądza – od muszelek kauri do karty bankomatowej. Gabinet pomorskich monet i banknotów

Kilka tysięcy lat przed naszą erą ludzie nie znali pieniędzy. Walutą wymienną było wszystko to, co w danej społeczności miało uznaną wartość, na przykład żywność, narzędzia, tkaniny, ozdoby. Na zajęciach uczniowie poznają historię pieniądza od muszelek kauri do karty bankomatowej. Dowiedzą się również, jak wyglądały pierwsze formy handlu i płatności, kiedy pojawiły się monety i banknoty. Uczestnicy lekcji zapoznają się z takimi pojęciami jak

moneta (awers, rewers), banknot, mennica, mincerz, płacidło oraz wirtualne przelewy. Poznają przysłowia dotyczące pieniędzy oraz zobaczą oryginalne monety bite na Pomorzu Zachodnim.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas IV–V szkoły podstawowej.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa

Podczas zajęć zostaną opisane i zaprezentowane w porządku chronologicznym sztuczne źródła światła. Prezentacja rozpocznie się od łuczywa, następnie uczniowie zapoznają się z pochodniami, lampami olejnymi, świecami (ich rodzajem i procesem tworzenia), lampą naftową Ignacego Łukasiewicza oraz żarówką Thomasa Edisona. Spotkanie będzie obfitować w doświadczenia, zagadki oraz zabawy mobilizujące dzieci do aktywności. Jedną z atrakcji będzie możliwość samodzielnego krzesania ognia z wykorzystaniem krzesiwa.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

Z wizytą w dawnej mennicy

Dzieci odwiedzające wystawę zapoznają się z wyposażeniem dawnej mennicy, dowiedzą się, kto w niej pracował, za co odpowiadali poszczególni pracownicy, w jaki sposób wybijano monety. Czy moneta musi być okrągła? Czy zawsze są rewers i awers? Jakie ważne informacje pojawiają się na monetach? Czy łatwo jest rozpoznać podrobione monety i banknoty? Uczestnicy spotkania zobaczą dawne monety, które powstawały w mennicach na Pomorzu Zachodnim. Na koniec spotkania zaprojektują swoją własną monetę.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas IV szkoły podstawowej.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Każdy medal ma dwie strony. ABC medalierstwa

W czasie lekcji uczniowie poznają tajniki medalierstwa, dowiedzą się o rodzajach medali, technikach ich wykonywania oraz czym zajmuje się medalier. Uczestnicy po spotkaniu w muzeum będą potrafili odróżnić medale okolicznościowe od nagrodowych, powiązać temat medalu z wydarzeniem bądź osobą. Dzieci będą rozumieć znaczenie medalierstwa dla historii (medal jako źródło i dokument historii)

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

i dostrzegać wartość artystyczną medali.

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27**

czas: 60 min

Zanim Frania babci prac pomagała

Podczas lekcji dzieci będą miały okazję poznać Franię – jedną z bardziej popularnych pralek drugiej połowy XX wieku w Polsce, jak również jej poprzedniczki – kijanki, tary i inne urządzenia domowe służące do prania, np.: balie, wyżymaczki, kotły do gotowania bielizny. Uczestnicy zajęć zapoznają się także ze sposobami dawnego prasowania i rozwiążą zagadkę: na co żelazko zamieniło duszę? Lekcja będzie stanowiła okazję do przedstawienia trudu towarzyszącego walce z brudem na przestrzeni wieków oraz znaczenia mentalnego i technologicznego postępu związanego z higieną.

prowadząca: Ewa Kimak

**miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8**

czas: 60 min

2.2. Warsztaty muzealne

SZTUKA

W pracowni malarza

Ze szkicownikiem i ołówkiem dzieci wyruszą w podróż do fascynującego świata sztuki, szukając odpowiedzi na różne pytania związane z pracą malarza. Podczas zajęć uczniowie zanalizują kolory ukryte na palecie malarskiej, wykonają eksperymenty z kolorem i światłem, by stworzyć pejzaże, a także poszukają obrazów z XIX i początku XX wieku w stuletnim gmachu muzeum. Uczestnicy poznają takie pojęcia jak kompozycja, gama barwna, światłocien, faktura, szkic, terpentyna, olej lniany, barwnik, rekwizyty, blejtram, szpachla, płótno, werniks, impast.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3 lub Muzeum Sztuki
Współczesnej, ul. Staromłyńska 1
czas: 120 min

O życiu codziennym zakonników w średniowieczu i dawnym skrytorium

Jak wyglądało życie w średniowiecznym klasztorze? Jakie obowiązki mieli zakonnicy? Jak wyglądał klasztorny ogród czy oryginalny strój mnicha? Czym zajmowano się w zakonach w średniowieczu? Czego możemy nauczyć się od średniowiecznych zakonników? Na te i inne pytania odpowiemy podczas warsztatów na wystawie *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu*. Uczestnicy, oglądając dawne dokumenty i księgi, zapoznają się z pismem gotyckim i tajemniczym skrytorium – miejscem, w którym powstawały rękopiśmienne księgi. Dowiedzą się, jak wyglądała organizacja pracy skryby oraz jakich materiałów i narzędzi używał. Będą mogli sprawdzić się w roli kopisty i zapisać tekst dawnym krojem pisma, używając m.in. gęsiich piór, a także wykonać według wzornika średniowieczne ornamenty i inicjały. Dzieci na podstawie zagadek i quizów poznają życie średniowiecznych mnichów oraz znaczenie łacińskiej sentencji „ora et labor” (módl się i pracuj), najlepiej oddającej sens życia zakonnika. Wśród prezentowanych na wystawie zabytków sztuki średniowiecznej zobaczymy m.in. kolumny z klasztoru cysterskiego w Kołbaczu, przedstawiające mnichów podczas codziennych czynności oraz słynnego czarta ciągnącego za kaptur jednego z zakonników.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Triki grafiki. O technikach graficznych

Podczas zajęć uczniowie poznają w skrócie historię grafiki, jej przeznaczenie oraz różne techniki graficzne, używane od czasów najdawniejszych do współczesnych. Uzupełnieniem teorii będą przykłady prac artystów. Uczestnicy warsztatów poznają materiały i narzędzia do grafiki. Celem spotkania jest zaznajomienie dzieci z technikami graficznymi poprzez zajęcia pokazowe i praktyczne. W części warsztatowej uczniowie przygotowują samodzielnie różnorodne matryce, wykonają również monotypie. Gotowe prace zabiorą ze sobą do domów.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Dom, miasto, przestrzeń – projekt makiety

Na zajęciach uczniowie poznają najciekawsze budynki świata, zaprojektują własny dom oraz stworzą makietę naszego miasta z tektury i papieru. Poznają także najdawniejsze sposoby budowania domów oraz materiały, z których zostały one

stworzone. Zapoznają się z pracą architekta i budowniczego dawniej i dziś, odkrywając tajemnice budowy ratusza oraz dawną architekturę miasta. Zobaczą również makietę szesnastowiecznego Szczecina z lotu ptaka. Zajęcia architektoniczne mają na celu zainteresowanie dzieci otaczającą przestrzenią i zwrócenie uwagi na znaczenie edukacji przestrzennej i urbanistycznej.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

HISTORIA SZCZECINA I POMORZA ZACHODNIEGO

Odra w dziejach Szczecina

Celem spotkania jest uświadomienie dzieciom wielkiego znaczenia Odry w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości naszego miasta oraz w życiu codziennym szczecinian. Podczas zajęć będą prezentowane i omawiane eksponaty oraz modele statków nawiązujące do historii żeglugi rzecznej oraz pożytki, które rzeka za sobą niesie. Od początku istnienia Szczecina Odra była wiernym sprzymierzeńcem jego mieszkańców. Razem spróbujemy prześledzić, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniały się pełnione przez nią funkcje. W części plastycznej warsztatów dzieci wykonają np. jednostki

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.2. Warsztaty muzealne

plywające z kartonu, papieru oraz patyczków.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

ETNOGRAFIA AFRYKI I AMERYKI PÓŁNOCNEJ

Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku

Uczestnicy zajęć wybiorą się w ciekawą podróż do Afryki Zachodniej. Wyruszą w trasę od zagrody plemienia Lobi do zagrody plemienia Somba. Poznają warunki życia obu społeczności – codzienne czynności, podział ról, radości, troski, obowiązki i przyjemności. Przyjrzą się budowanym przez te ludy domom, poznają typowe dla tej części kontynentu uprawy i hodowle. Ważnym elementem spotkania będzie wizyta na afrykańskim targowisku i poznanie jego specyfiki (zasady zachowania i asortyment sprzedawanych towarów). Całość zakończy degustacja afrykańskiej herbaty.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Buenos días Meksyk!

Uczestnicy wyruszą na pełną niespodzianek wyprawę. Odszukują na mapie cel podróży – Meksyk, spakują niezbędne przedmioty, stworzą własne plany. Meksyk nie będzie miał przed nimi żadnych tajemnic! Podczas wojaży poznają mieszkańców tego kraju, ich zwyczaje, kulturę i sztukę oraz piękną przyrodę. Dowiedzą się m.in.: co podpatrzył w czasie swoich wypraw do Chin Marco Polo i jak to wpłynęło na mieszkańców Meksyku, kto jest królem tropikalnej puszczy, w jakich kolorach bywa kukurydza, dlaczego niektórzy tańczą wokół kapelusza, skąd się wzięły słodycze o dziwnych kształtach, czym są *alebrijes*, kto wypieka tortille, czy w Meksyku są wulkany. W czasie zajęć plastycznych uczestnicy warsztatów zaprojektują własną tkaninę i wykonają z niej poncho lub stworzą kolekcję kolorowych zwierząt i bajkowych stworów.

 Warsztaty przeznaczona dla uczniów klas IV szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas trwania: 120 min

Drugie życie naszych rzeczy

Celem spotkań z uczniami jest przybliżenie im problematyki związanej z szeroko pojętą ochroną środowiska

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.2. Warsztaty muzealne

WYNAŁAZKI

Krótką historią czasu i zegarów, czyli muzealne Tik Tak

Podczas spotkania dzieci wezmą udział w rozmowie o czasie i dawnych sposobach odmierzenia upływających minut. Poznają historię starych czasomierzy od średniowiecznej klepsydry i ozdobnych zegarów sprzed 100 lat do dzisiejszych zegarków elektronicznych. Wspólnie skonstruujemy własne zegary mechaniczne i słoneczne. Zajęcia odbywają się we wnętrzach zabytkowego i niezwykłego Ratusza Staromiejskiego, w którym znajduje się wiele starych mechanizmów odmierzących czas.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

Dźwięki przeszłości – dawne instrumenty muzyczne oraz techniki gry

Warsztaty składają się z dwóch części: pierwszej, będącej pokazem instrumentów muzycznych używanych w średniowieczu, oraz drugiej, omawiającej ich niezwykłą budowę. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, kim był lutnik i w jaki sposób konstruował instrumenty. Zobaczą też, jak wyglądał warsztat pracy lutnika, z jakich narzędzi i materiałów korzystał. Poznają zapomniane już dziś instrumenty muzyczne, dawne techniki gry oraz sposoby

i uświadomienie im, że każdy z nas jest producentem ogromnej ilości śmieci, których „życie” nie kończy się wraz z usunięciem ich z naszego domu. Gdzie trafiają nasze śmieci i komu szkodzą? Czy możemy zapobiec temu zjawisku? Czy chcemy budować „śmieciowe wyspy”? Czy śmieci mogą być początkiem czegoś nowego? Czy stworzone z nich arcydzieła znajdują swoje miejsce w galeriach i muzeach? W czasie muzealnych spotkań postaramy się poszukać odpowiedzi na powyższe pytania i uzmysłowić uczestnikom zajęć, że ich codzienne decyzje mają realny wpływ na życie ich rówieśników w krajach globalnego Południa. Pokażemy nie tylko wzajemne zależności, ale również rozwiązania proponowane przez współczesnych artystów pochodzących głównie z Afryki Zachodniej, lecz także Europy i Ameryki Północnej. Zobaczymy, w jaki sposób można przetworzyć odpady w dzieła sztuki warte kilkadziesiąt tysięcy euro, które tworzą między innymi Pascal Marthine Tayou z Kamerunu, Duncan Johnson ze Stanów Zjednoczonych czy grupa artystyczna WE MAKE CARPETS z Holandii. Zajęcia pokażą, że sztuka afrykańska to nie tylko prymitywne eksponaty, a pomysłowe i ekologiczne dzieła sztuki prezentowane w takich muzeach jak Tate Modern w Londynie czy MoMA w Nowym Jorku.

prowadzące:
Dorota Obalek-Bylak,
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

wydobywania dźwięków. Dzieci będą miały niepowtarzalną okazję, aby odkryć świat muzyki dawnej, a może nawet spróbować swych sił w budowaniu instrumentów muzycznych prostymi narzędziami. Czy łatwiej jest zrekonstruować dawny instrument, czy na nim grać? Warsztaty poprowadzi Stanisław Mazurek – entuzjasta historii muzyki i kolekcjoner dawnych instrumentów. Zajmuje się rekonstrukcją tych instrumentów, które znamy tylko z opisów i średniowiecznych rycin, prowadzi też badania zabytków pod kątem ich przynależności do grupy instrumentów muzycznych i narzędzi dźwiękowych w Dziale Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie. Buduje instrumenty średniowieczne, uczy na nich grać, a także wspaniale o nich opowiada.

miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min
kontakt i zapisy: Dorota Obalek-Bylak

Kaligrafia – jak zacząć pięknie pisać

W czasie trwania warsztatów Muzeum Narodowe w Szczecinie zamieni się w średniowieczne skryptorium – miejsce, w którym z wielką cierpliwością ręcznie przepisywano stare księgi, aby ich treść uchronić od zapomnienia. Uczestnicy warsztatów również będą musieli wykazać się wielką cierpliwością i z prawdziwym gęsim piórem w ręku spróbują swych sił w niełatwej sztuce kaligrafii. Uncjałą, karolińską

minuskułą czy gotycką majuskułą postarają się zapisać średniowieczne fragmenty kronik. Spotkanie będzie też okazją do zapoznania się z historią pisma, które od zarania dziejów towarzyszyło wielkim cywilizacjom Mezopotamii, Egiptu i basenu Morza Śródziemnego, oraz z kaligrafią japońską, chińską i arabską.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa dla najmłodszych

Płomień był jedynym źródłem światła do czasu wynalezienia i upowszechnienia żarówek elektrycznych. Na zajęciach dzieci odkrywają historię sztucznego źródła światła, a także poznają sposoby oświetlania przestrzeni, którymi posługiwał się człowiek od najdawniejszych wieków. Uczestnicy będą mogli zobaczyć z bliska łuczywo, pochodnię, lampkę oliwną, świecę wykonaną z wosku pszczelego, lampę naftową oraz inne wynalazki dające światło. Jedną z największych atrakcji lekcji będzie możliwość samodzielnego krzesania ognia. W części plastycznej warsztatów dzieci wykonają kolorowe latarnie.

 Warsztaty przeznaczone dla uczniów klas IV szkoły podstawowej.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Było sobie dziecko... Historia dzieciństwa

Dzieciństwo, jako odrębny i doceniony etap życia człowieka, jest koncepcją całkiem niedawną. W europejskiej kulturze pojęcie dzieciństwa zaistniało w XVIII wieku, a upowszechniło się i okrzepło na dobre dopiero na przełomie XIX i XX wieku. Podczas zajęć uczestnicy poznają – opisaną słowem i obrazem – dziecięcą codzienność, tak dawniej, jak i dziś przejawiającą się w najróżniejszych grach i zabawach. W części plastycznej wykonają jedną z poznanych zabawek optycznych – taumatrop, czyli „cud, który się obraca”.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie

3.1. Lekcje muzealne

ANALIZA I INTERPRETACJA DZIEŁA SZTUKI

Mitologia w obrazach wielkich mistrzów

Zajęcia mają na celu zwrócenie uwagi uczniów na mitologię starożytnych Grecji oraz Rzymu i ich wpływ na współczesną kulturę. Kustosze wspólnie z uczniami spróbują odpowiedzieć na pytanie, czym są mity, i spojrzeć na mitologię jako na zbiór opowieści o otaczającym świecie. Istotną będzie tu funkcja mitu jako zjawiska spajającego kulturę. Uczestnicy zajęć przyjrzą się mitycznym wątkom, by dostrzec ich ponadczasowość i analogie istniejące między ich przesłaniem a historiami, o których można przeczytać bądź usłyszeć niemal każdego dnia. Lekcja poświęcona jest również sposobom przedstawienia mitów w obrazach wielkich mistrzów na przestrzeni różnych epok. Zajęcia polecane są jako podsumowanie materiału z zakresu mitologii starożytnych Grecji

i Rzymu. Lekcja połączona z zajęciami plastycznymi.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60–90 min

Sztuka średniowiecza na Pomorzu

Uczestnicy zajęć odbędą wyprawę w świat odległy, tajemniczy – epokę średniowiecznego chrześcijaństwa. Średniowiecze to długi okres, w trakcie którego powstały dwa wiodące style architektoniczne. Sztuka tych czasów reprezentowana jest przez wiele przykładów zarówno malarskich, rzeźbiarskich, jak i architektonicznych. Wiele z nich znajdziemy na nowej wystawie zatytułowanej *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu*. Dzieła te pochodzą z terenu historycznego Pomorza od XII wieku do 1534 roku, kiedy to na obszarze Księstwa Pomorskiego doszło do zmian religijnych w związku z przyjęciem reformacji. Podczas lekcji uczniowie dowiedzą się, skąd wzięła się nazwa epoki, jakie są jej chronologia, ideologia, wzorce osobowe i ośrodki kulturotwórcze. Zastanowimy się, na czym polegał średniowieczy uniwersalizm. Ówczesna sztuka skoncentrowana była głównie na sferze sakralnej. Nie dziwi więc, że najważniejsze dzieła przedstawiają tematy religijne. W związku z tym poznamy najważniejsze cechy sztuki średniowiecznej na przykładzie prezentowanych na wy-

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.1. Lekcje muzealne

stawie zabytków, a także pojęcia, m.in. teocentryzm, klasztor, kościół, zakon, rycearz, kult świętych, tryptyk, poliptyk, styl romański, styl gotycki, witraż, krucyfiks, pieta, antaba, relikwiarz, *Biblia pauperum*, polichromia. Sprawdzimy, czy rozpoznamy imiona i nazwiska twórców, skąd brali farby potrzebne do wykonywania malowideł i co to jest „czarci kapitel”.

! *Lekcja przeznaczona dla uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej. Zajęcia dostosowane do poziomu nauczania uczniów.*

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min.

Sekretne życie roślin i zwierząt w świecie średniowiecznej i nowożytnej sztuki

Oglądanie dzieła sztuki bez podstawowej znajomości dawnej symboliki jest jak oglądanie obcojęzycznego filmu bez lektora czy napisów. Współczesny widz rozumie najprostszy przekaz, ale umyka mu pełna treść, na przykład wyrażone za pomocą symboli myśli, uczucia i aluzje. Jeśli chcecie czerpać przyjemność nie tylko z oglądania, ale też czytania dzieła sztuki, przejdźcie z nami krótki kurs ikonografii, czyli wiedzy o symbolach i związanych z nimi znaczeniach. Opanowanie podstaw ikonografii to nauczenie się – stworzonego przez artystów różnych narodowości

i epok – uniwersalnego języka sztuki. Podczas zajęć poszukamy roślin i zwierząt przedstawionych na obrazach oraz rzeźbach. Wspólnie odszyfrujemy ich ukryte znaczenia i stworzymy mały słownik symboli. Lekcja realizowana na wystawach *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu* oraz *Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku*.

! *Lekcja przeznaczona dla uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej.*

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku

Reformacja była tym wydarzeniem, które ukształtowało sztukę nowożytną na Pomorzu. Podczas lekcji uczniowie zdobędą informacje o przyczynach powstania ruchu reformacyjnego w Europie i na terenie Księstwa Pomorskiego. Nowe treści teologiczne zostały wyrażone w zgromadzonych na wystawie dziełach – zastanowimy się, jakie to treści i jak je obrazowała sztuka protestancka. Dowiemy się, które ośrodki wpływów artystycznych oddziaływały na sztukę pomorską, a także skąd twórcy pomorscy czerpali inspiracje. Zagłębiając się w opowieść o sztuce pomorskiej XVI i XVII wieku, równolegle poznamy narrację dotyczącą symboli, alegorii i treści ideowych ukrytych w dziełach sztuki nowożytnej.

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.1. Lekcje muzealne

! *Lekcja przeznaczona dla uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej. Zajęcia dostosowane do poziomu nauczania uczniów.*

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min.

Autobiografia

Jakie są wartości, którymi kieruje się każdy z nas? Czy znamy swój system wartości? I czy każdy go posiada? Prowadząca lekcje zachęca uczestników do napisania swojej autobiografii. Mają to zrobić w taki sposób, by można było dowiedzieć się, co najczęściej robią, co jest dla nich ważne, na co przede wszystkim wydają pieniądze, co ich najbardziej uradowało, a co smuciło, jakie mają osiągnięcia i co chcą w życiu zdobyć. Teksty będą prezentowane pozostałym uczestnikom, aby ocenić, czego można uczyć się od siebie, co w sobie zmienić, a co rozwijać.

prowadząca: Dorota Schrammek
miejsce: do ustalenia z prowadzącą
czas: 60 min

Poznaj swoje możliwości

Celem lekcji jest ukazanie i odkrycie swoich umiejętności i możliwości, pobudzenie do odkrywania zdolności i perspektyw, pokazanie dróg samorozwoju. Młodzież będzie miała za zadanie wypisać te czynności, które ich zdaniem robią świetnie (nawet jeśli otoczenie,

nauczyciele, rodzice, koledzy nie zawsze to dostrzegają), oraz takie, które lubią robić i jest im przykro, jeżeli nie mogą ich wykonywać. Uczniowie odpowiedzą na pytania: od kiedy tak dobrze to robią? Czy ćwiczyli się w wykonywaniu tej czynności? Czy ktoś ich tego uczył? Od kiedy lubią tę czynność? Co trzeba zrobić, aby móc wykonać te czynności? Które umiejętności już mają, a które są przydatne do rozwoju innych?

prowadząca: Dorota Schrammek
miejsce: do ustalenia z prowadzącą
czas: 60 min

Przyjaźń – jedna z ważniejszych relacji w życiu

Celem spotkania jest ukazanie, czym w ogóle jest przyjaźń i jak rozwija się w ramach grupy. Uczniowie uświadomią sobie relacje z różnymi osobami ze swego otoczenia. Spróbują odpowiedzieć na pytania: do kogo chętnie zadzwonisz w tej chwili; komu przekażesz w pierwszej kolejności jakąś dobrą wiadomość; do kogo zwrócisz się w chwili smutku; z kim chcesz porozmawiać, a z kim zerwać kontakt. Po skończonym zadaniu uczestnicy przeanalizują swoje odpowiedzi. Zastanowią się, co interesującego wynikało z tych odpowiedzi i czy coś ich zaskoczyło przy wykonywaniu tego zadania.

prowadząca: Dorota Schrammek
miejsce: do ustalenia z prowadzącą
czas: 45–60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.1. Lekcje muzealne

ETNOGRAFIA AFRYKI I AMERYKI PÓLNOOCNEJ

Spotkanie z Afryką

Lekcja muzealna połączona ze zwiedzaniem aktualnie prezentowanych w muzeum wystaw afrykańskich. Uczestnicy zajęć wyruszą w podróż po terytorium zachodniej Afryki. Trasa wędrówki prowadzi od zagrody plemienia Lobi do zagrody plemienia Somba. Uczniowie utrwalą swoje wiadomości z zakresu geografii i poznają życie codzienne, zwyczaje, kulturę i sztukę mieszkańców wspomnianej części Afryki.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

W magicznym świecie afrykańskich lalek

Zajęcia realizowane są w przestrzeni wystawy *Dzieci magii. Afrykańskie lalki i marionetki*, na której zobaczyć można około 200 afrykańskich lalek teatralnych. Stanowią one część kolekcji подарowanej Muzeum Narodowemu w Szczecinie w 2007 roku przez Oleńkę Darkowską-Nidzgorzki i Denisa Nidzgorzkiego-Gordiera, wybitnych znawców afrykańskiego teatru lalek. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, w jaki sposób powstają lalki afrykańskie, jaką mają wielkość, jak się je animuje, kto

się nimi opiekuje, jakie pełnią funkcje, jak wygląda teatr afrykański, kto może zostać aktorem i kim są bohaterowie przedstawień.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Afryka Wschodnia – wyruszymy w bezpieczne, turystyczne trasy z Mombasy

W czasie zajęć uczestnicy wyruszą z portu w Mombasie na wycieczkę do wybranych krajów Afryki Wschodniej. Odwiedzą m.in. Kenię, Tanzanię i Etiopię. Poznają ich mieszkańców, kulturę, zwyczaje, bogaty i fascynujący świat zwierząt oraz roślin. Dowiedzą się, skąd pochodzi kawa, kiedy napar smakuje najlepiej, czym jest *tedź*, dlaczego dżeladzie krwawi serce, a kobiety z grupy Mursi noszą gliniane talerze; czym zajmują się Masajowie, kim był Edward Tingatinga, co wspólnego ma Freddie Mercury z Zanzibarem, a Kilimandżaro z wulkanem, z czego powstaje biżuteria i magiczne lalki, która z duńskich pisarek ma swoje muzeum w Nairobi. Wysłuchają ciekawych opowieści o hebanie, oryginalnych rzeźbach Makonde i wielkiej afrykańskiej piątce.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku

Uczestnicy zajęć wybiorą się w ciekawą podróż do Afryki Zachodniej. Wyruszą w trasę od zagrody plemienia Lobi do zagrody plemienia Somba. Poznają warunki życia obu społeczności – codzienne czynności, podział ról, radości, troski, obowiązki i przyjemności. Przyjrzą się budowanym przez nich domom, poznają typowe dla tej części kontynentu uprawy i hodowle. Ważnym elementem spotkania będzie wizyta na afrykańskim targowisku i poznanie jego specyfiki (zasady zachowania i asortyment sprzedawanych towarów). Całość zakończy degustacja afrykańskiej herbaty.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

¡Viva México! Podróż za jeden uśmiech

Uczestnicy zajęć wyruszą w podróż do Meksyku. Sami wybiorą środek transportu i korzystając z mapy, spróbują odczytać najważniejsze informacje dotyczące położenia geograficznego państwa: kontynent, sąsiedzi, morza, oceany, rzeki, pasma górskie itp. Następnie poznają mieszkańców Meksyku, warunki ich życia, zwyczaje oraz kulturę, a także najważniejszych przedstawicieli świata fauny i flory. W czasie

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.1. Lekcje muzealne

wspólnej podróży dowiedzą się, jak wyglądają przygotowania do obchodów święta zmarłych, czym różni się ono od tego obchodzonego w Polsce, skąd w Meksyku piramidy, kim byli Majowie i Aztekowie, czy czekolada smakuje tak samo jak w Polsce, jakie nasiona poprawiają smak hamburgerów, skąd wziął się popcorn, co produkuje się z soku agawy, czym są *alebrijes* oraz czy okrzyk *¡bomba!* zwiastuje niebezpieczeństwo.

! Lekcja przeznaczona dla uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas trwania: 60 min

HISTORIA SZCZECINA I POMORZA ZACHODNIEGO

Początki Szczecina

Kiedy powstał Szczecin i kto go założył? Skąd wzięła się nazwa miasta? Jak rozwijał się Szczecin i kiedy powstały jego najstarsze, znane do dziś obiekty architektoniczne? Jakiego wyznania byli szczecinianie? Jak wyglądało ich życie codzienne, gdzie pracowali i jak się bawili? Wreszcie – skąd czerpiemy informacje o Szczecinie sprzed 1000 lat? Na szereg pytań związanych z najstarszymi dziejami miasta młodzież poszuka odpowiedzi w Ratuszu Staromiejskim.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Czasy Bogusława X Wielkiego i Anny Jagiellonki

Przydomek „Wielki” nadano Bogusławowi X ze względu na prowadzoną przez niego mądrą i dojrzałą politykę. Spośród wszystkich książąt pomorskich cieszy się on do dziś największym uznaniem potomnych. Na lekcji kustosz omówi dzieciństwo i lata młodości przyszłego władcy Pomorza, wojny z Brandenburgią i liczne zatargi z miastami pomorskimi, reformy, a także wesele i wspólne lata panowania z Anną Jagiellonką. Uczestnicy zajęć spróbują stworzyć książkę o czasach pary księżęcej na Pomorzu.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 45–60 min lub 90 min

Mecenat artystyczny książąt Pomorza Zachodniego

Zajęcia odbywają się na wystawie *Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku*, prezentującej sztukę tworzoną na dworze Gryfitów w XVI i pierwszej połowie XVII wieku. Okres ten był czasem dobrobytu i świetności księstwa, rozpoczętego panowaniem Bogusława X, a zakoń-

zonego śmiercią Bogusława XIV. Swój autorytet Gryfici opierali nie na sile militarnej, ale przede wszystkim na demonstrowaniu swojego znaczenia poprzez rozbudowę ceremoniału dworskiego oraz liczne fundacje artystyczne. W efekcie zwiększono liczbę dworzan, wznoszono nowe i rozbudowywano stare rezydencje, zamawiano coraz wspanialsze dzieła sztuki, ubiory oraz klejnoty, podkreślające wielkość i prestiż władców Pomorza. W stosunku do rozmiarów i zamożności kraju Gryfici zaskakują skalą i wysokim poziomem posiadanych dzieł sztuki. Książęta byli fundatorami między innymi monumentalnych rzeźb kamiennych, obrazów, rzemiosła artystycznego, a także niezwykłych budowli architektonicznych, o których uczniowie dowiedzą się na zajęciach.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 45–60 min lub 90 min

Życie codzienne szczecinian w XIX wieku – praca i odpoczynek

Wiek XIX przyniósł nie tylko niezwykle szybki rozwój miast, ale też poważne przemiany społeczne wewnątrz mieszczaństwa, których efektem było pojawienie się nowych grup społecznych, między innymi robotników. Transformacji towarzyszyła również zmiana sposobu życia codziennego. Jak w takim razie wyglądało życie

mieszkańców Szczecina w XIX wieku? Gdzie pracowali i ile zarabiali? Jak wyglądały ich mieszkania i stroje? Czy brali kąpiel w domu, czy w łaźni miejskiej? Jak spędzali wolny czas i czym jeździli do teatru: dorożką, tramwajem, konno czy samochodem? Na te i inne pytania młodzież poszuka odpowiedzi w Muzeum Historii Szczecina.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Szczecinianie znani i nieznan

Na lekcji zostaną zaprezentowane sylwetki znanych szczecinian, a także miejsca i historie z nimi związane. Wybór postaci i tematu zajęć dotyczących znanych osobowości miasta uzgadniany jest każdorazowo z nauczycielem. Proponujemy prezentację następujących postaci: Wyszak, Otto Jagenteuffel, Loitzowie, Katarzyna II, Hermann Haken, Johann Quistorp, Heinrich Dohrn, Carl Loewe, Karl Schleich, Helena Kurcyusz, Piotr Zaremba, Janina Szczerska.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

Przypadki Hansa Stettinera i Jana Szczecińskiego, czyli życie codzienne szczecinian w XX wieku

Szczecin ma bardzo interesującą historię – do 1945 roku było to miasto niemieckie, od tego czasu do chwili obecnej jest miastem polskim. Losy osób, które w nim mieszkały w ostatnim stuleciu, są równie ciekawe, jak dramatyczne. Lekcja opowiada o codziennym życiu tytułowego Hansa Stettinera, żyjącego w mieście do 1945 roku i Jana Szczecińskiego, który zamieszkał w Szczecinie po wojnie. Zapraszamy młodzież do niezwykłego świata wspomnień o domu, szkole, pracy i zabawie.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Dzieje Szczecina w pigułce

Tradycyjne zwiedzanie ekspozycji dotyczącej historii Szczecina oraz jego mieszkańców od czasów najdawniejszych do XX wieku. Pomocą w poznaniu historii miasta i szczecinian będą zgromadzone przez Muzeum Narodowe w Szczecinie eksponaty – obrazy, grafiki, mapy, rzeźby, broń i inne przedmioty związane z kulturą materialną i duchową.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.1. Lekcje muzealne

HISTORIA WYNAŁAZKU

Alchemicy, cyrulicy, kowale, astrolodzy, szarlatani i mnisi – czyli do kogo w kolejce po zdrowie?

Uczestnicy zajęć poznają średniowieczne sposoby leczenia. Dowiedzą się, kto sprawował opiekę nad chorymi i czy wszyscy potrzebujący mogli liczyć na fachową pomoc, czy istniały eliksiry na wszelkie dolegliwości i bolączki ówczesnego świata, z jakich źródeł mnisi czerpali wiedzę medyczną na temat budowy i funkcjonowania ludzkiego ciała oraz w jaki sposób przyczynili się do rozwoju medycyny oraz ziołolecznictwa. Porozmawiamy o ówczesnych metodach leczenia i lekach: jak dary z pól, łąk, lasów i ogrodów przetwarzano w cudowne mikstury, jakie nazwy otrzymywały produkty lecznicze, kto specjalizował się w leczeniu konkretnych schorzeń, komu puszczano krew, co widziano w szklanej matuli, czy istniały szpitale oraz kliniki, komu znane były jałowe gaziki.

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 45-60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.2. Warsztaty muzealne

3.2. Warsztaty muzealne

Kaligrafia – jak zacząć pięknie pisać

W czasie trwania warsztatów Muzeum Narodowe w Szczecinie zamieni się w średniowieczne skryptorium – miejsce, w którym z wielką cierpliwością ręcznie przepisywano stare księgi, aby ich treść uchronić od zapomnienia. Uczestnicy warsztatów również będą musieli wykazać się wielką cierpliwością i z prawdziwym gęsim piórem w ręku spróbują swych sił w niełatwej sztuce kaligrafii. Uncjałą, karolińską minuskułą czy gotycką majuskułą postarają się zapisać średniowieczne fragmenty kronik. Spotkanie będzie też okazją do zapoznania się z historią pisma, które od zarania dziejów towarzyszyło wielkim cywilizacjom Mezopotamii, Egiptu i basenu Morza Śródziemnego, oraz z kaligrafią japońską, chińską i arabską.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Dźwięki przeszłości – dawne instrumenty muzyczne oraz techniki gry

Warsztaty składają się z dwóch części: pierwszej, będącej pokazem instrumentów muzycznych używanych w średniowieczu, oraz drugiej, omawiającej ich niezwykłą budowę. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, kim był lutnik i w jaki sposób konstruował instrumenty. Zobaczą też, jak wyglądał jego warsztat pracy, z jakich narzędzi i materiałów korzystał. Poznają zapomniane już dziś instrumenty muzyczne, dawne techniki gry oraz sposoby wydobywania dźwięków. Młodzież będzie miała niepowtarzalną okazję, aby odkryć świat muzyki dawnej, a może nawet spróbować swych sił w budowaniu instrumentów muzycznych prostymi narzędziami. Czy łatwiej jest zrekonstruować dawny instrument czy na nim grać? Warsztaty poprowadzi Stanisław Mazurek – entuzjasta historii muzyki i kolekcjoner dawnych instrumentów. Zajmuje się rekonstrukcją tych instrumentów, które znamy tylko z opisów i średniowiecznych rycin, prowadzi też badania zabytków pod kątem ich przynależności do grupy instrumentów muzycznych i narzędzi dźwiękowych w Dziale Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie. Buduje instrumenty średniowieczne, uczy na nich grać, a także wspinał się o nich opowiada.

prowadzący: Stanisław Mazurek
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

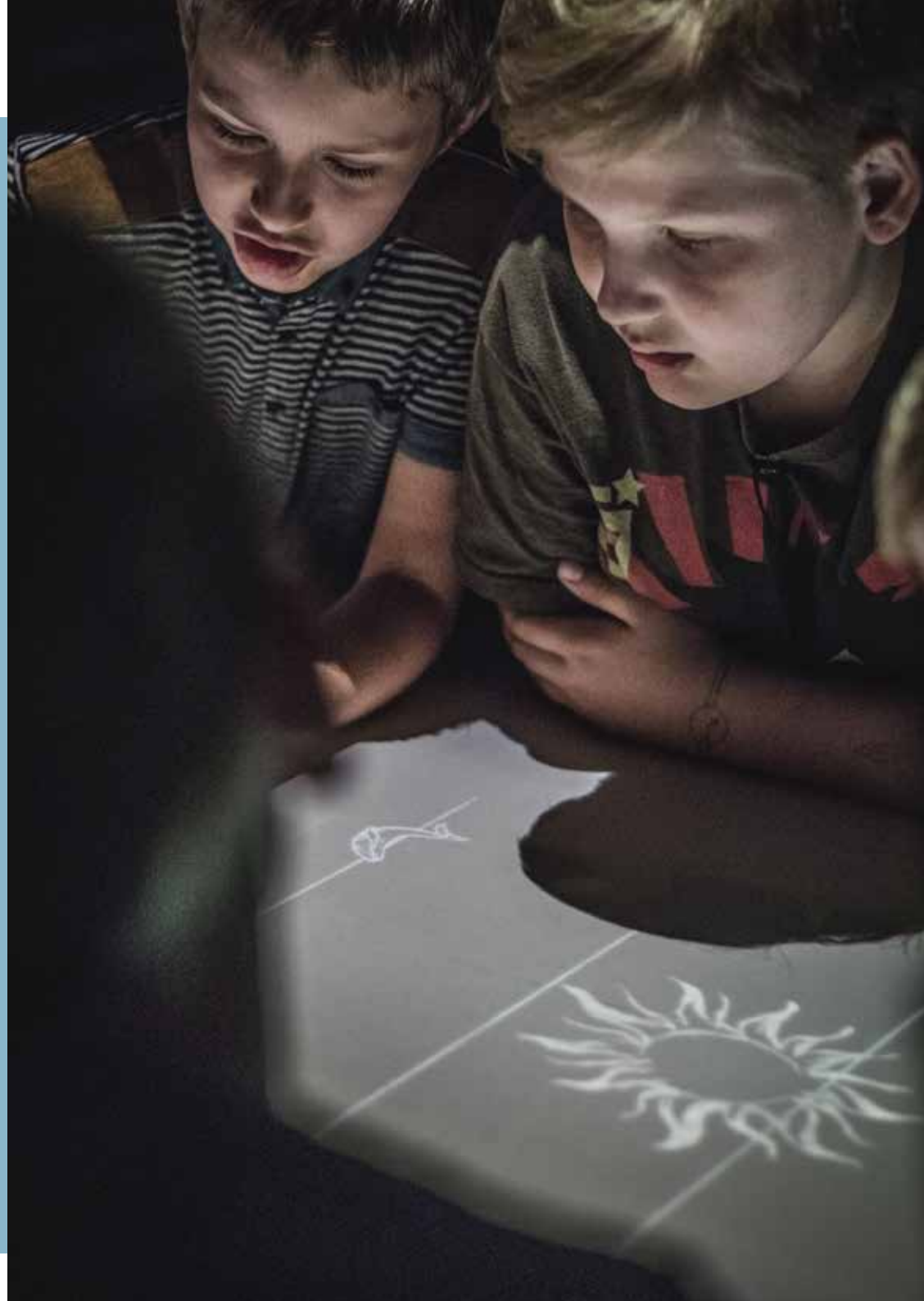

4. Lekcja na wynos

Od wielu lat Muzeum Narodowe w Szczecinie realizuje lekcje muzealne dla dzieci i młodzieży przebywających na różnych oddziałach szczyecińskich szpitali, które w związku z chorobą nie mogą uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych. W ramach spotkań prezentujemy w szpitalu wybrane eksponaty i opowiadamy o najciekawszych wydarzeniach oraz zjawiskach związanych z pokazywanymi zabytkami. Tematy prowadzonych zajęć mogą dotyczyć historii i tradycji regionu, żeglugi oraz kultury Afryki. Dzięki lekcjom dzieci mają niepowtarzalną okazję zobaczyć z bliska eksponaty niedostępne dla ogółu zwiedzających. Specjalnie przygotowane zagadki, rebusy, krzyżówki, konkursy oraz ciekawe zadania pobudzające wyobraźnię z pewnością zachęcą najmłodszych do rozmowy na temat kultury i sztuki oraz wyrażania własnych opinii.

prowadzące:
Dorota Baumgarten-Szczyrska,
Ewa Kimak

5. Zajęcia dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami

Zapraszamy na lekcje i warsztaty do Muzeum Narodowego Szczecinie dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. Zajęcia muzealne są doskonałą okazją do poznawania kultury i sztuki, a także historii związanej z prezentowanymi wystawami. Dążymy do tego, aby muzeum i jego bogate zbiory były dostępne dla każdego mieszkańca naszego miasta i regionu. Dokładamy wszelkich starań, żeby nasza oferta odpowiadała na zróżnicowane potrzeby odbiorców, umożliwiając im swobodne zwiedzanie muzeum i uczestniczenie w zajęciach. Współpracując z Państwem, będziemy starali się systematycznie uzupełniać ofertę o kolejne udogodnienia i propozycje przedsięwzięć.

5.1. Osoby z niepełnosprawnością ruchową

Zapraszamy na lekcje i warsztaty muzealne odbywające się w dwóch gmachach muzealnych przystosowanych do zwiedzania ekspozycji przez osoby z niepełnosprawnością ruchową. Propozycje zajęć znajdują się w rozdziale zatytułowanym *Oferta dla szkół i przedszkoli*. Po opisie zajęć jest zamieszczona informacja dotycząca gmachu muzealnego, w którym odbywają się lekcje i warsztaty.

Gmachy muzealne przystosowane do zwiedzania ekspozycji przez osoby z niepełnosprawnością ruchową:

Muzeum Tradycji Regionalnych, ul. Staromłyńska 27

Przy wejściu głównym, po lewej stronie znajduje się dzwonek, którym zwiedzający powiadamia pracownika o swojej obecności. Po otrzymaniu sygnału pracownik muzeum zobowiązany jest do udzielenia pomocy zwiedzającemu i wskazania drogi do windy. Winda mieszcząca jeden wózek inwalidzki umożliwia dotarcie na parter i pierwsze piętro. Toaleta na parterze jest dostosowana dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Możliwe utrudnienia:

- nierówności na drodze prowadzącej do windy,
- stromy podjazd do windy (około 18°).

Parking

Dwa miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami znajdują się po przeciwnej stronie ulicy, w odległości około 50 m od budynku muzeum.

Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3

Winda mieszcząca jeden wózek inwalidzki umożliwia dotarcie na pierwsze piętro. Toaleta na pierwszym piętrze jest dostosowana dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Możliwe utrudnienia:

– dwa szerokie stopnie przed wejściem do budynku.

Parking

Cztery miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością znajdują się przed wejściem do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (ul. Wały Chrobrego 4), w odległości około 150 m od budynku muzeum.

W razie trudności pracownicy muzeum służą pomocą.

5.2. Osoby z niepełnosprawnością wzroku

Tematy zajęć muzealnych

Lekcja z kustoszem

Specjalnie przygotowane oprowadzanie po wystawie z kustoszem, który nie tylko bardzo szczegółowo opowie o zabytkach i historii, ale także umożliwi dotknięcie poszczególnych eksponatów związanych z wybraną ekspozycją. Zajęcia odbywają się zarówno na wystawach stałych, jak i czasowych, po wcześniejszym umówieniu wizyty. Przed umówieniem spotkania prosimy zapoznać się z aktualnymi wystawami na stronie internetowej: www.muzeum.szczecin.pl.

prowadzące: Krystyna Milewska, Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: do ustalenia
czas: 120 min

W afrykańskiej wiosce, czyli wszystko o życiu codziennym

Uczestnicy lekcji wyruszą w ciekawą podróż do zachodniej Afryki. Poznają, w jaki sposób zbudowane są afrykańskie domy i z jakich materiałów. Dzieci i młodzież dowiedzą się, jak toczy się życie codzienne afrykańskich rodzin, jakie obowiązki mają ich rówieśnicy, do jakich szkół uczęszczają, w co bawią się w wolnym czasie. Wybiorą się też na targowisko i dowiedzą się, jakie rzeczy można na nim kupić, a także jakie zasady obowiązują w trakcie sprzedaży najróżniejszych produktów. Kustosz przybliży dzieciom krainę magicznych przedmiotów – masek, posągów i fetyszy.

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Dźwięki przeszłości. Warsztaty prezentujące dawne instrumenty muzyczne oraz techniki gry

Warsztaty składają się z dwóch części: pierwszej, będącej pokazem instrumentów muzycznych używanych w średniowieczu, oraz drugiej, omawiającej ich niezwykłą budowę. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, kim był lutnik i w jaki sposób konstruował instrumenty, jak wyglądał jego warsztat pracy, z jakich narzędzi i materiałów korzystał. Poznają zapomniane już dziś

instrumenty muzyczne, dawne techniki gry oraz sposoby wydobywania dźwięków. Czy łatwiej jest zrekonstruować dawny instrument, czy na nim grać? Warsztaty poprowadzi Stanisław Mazurek – entuzjasta historii muzyki i kolekcjoner dawnych instrumentów. Zajmuje się rekonstrukcją tych instrumentów, które znamy tylko z opisów i średniowiecznych rycin, prowadzi też badania zabytków pod kątem ich przynależności do grupy instrumentów muzycznych i narzędzi dźwiękowych w Dziale Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie. Buduje instrumenty średniowieczne, uczy na nich grać a także wspaniale o nich opowiada.

miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min
kontakt i zapisy: Dorota Obalek-Bylak

Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku

Uczestnicy zajęć odbędą podróż przez Afrykę Zachodnią. W pierwszej części warsztatów dzieci poznają mieszkańców Afryki, ich codzienne życie – obowiązki i przyjemności, radości i troski oraz sposoby budowania domów. W drugiej części spotkania wyruszą na targowisko, na którym poznają panujące na nim zasady oraz asortyment. Podczas zabawy spróbują własnych sił w targowaniu się i przenoszeniu zakupów na głowie. Na zakończenie spotkania uczniowie przygotowują afrykańską przekąskę.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

5.3. Osoby z niepełnosprawnością słuchu

Tematy lekcji

! *Istnieje możliwość realizacji zajęć z udziałem tłumacza Polskiego Języka Migowego po wcześniejszym umówieniu grupy i za dodatkową opłatą.*

1. Moja pierwsza wizyta w muzeum (szczegółowy opis znajduje się na s. 10)
2. Początki Szczecina (s. 12)
3. Spotkanie z Afryką (s. 37)
4. Historia pieniądza – od muszelek kauri do karty bankomatowej. Gabinet pomorskich monet i banknotów (s. 44)
5. Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa (s. 45)

Tematy warsztatów

1. W pracowni malarza (s. 48)
2. Dom, miasto, przestrzeń – projekt makiety (s. 49)
3. W afrykańskiej wiosce, czyli wszystko o codziennym życiu (s. 25)
4. Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku (s. 26)
5. Przy świątecznym stole. Boże Narodzenie – polskie tradycje i zwyczaje (s. 29)

6. Wielkanoc. Polskie tradycje i zwyczaje (s. 29)

5.4. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną

Tematy lekcji

1. Moja pierwsza wizyta w muzeum (szczegółowy opis znajduje się na s. 10)
2. Sherlock Holmes na tropie. Wały Chrobrego 100 lat temu. Początki Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz pierwsze kolekcje (s. 14)
3. Początki Szczecina (s. 12)
4. O herbie Szczecina i Pomorza Zachodniego (s. 13)
5. Książęta z rodu Gryfitów. Ciekawostki z życia władców na wesoło (s. 42)
6. Spotkanie z Afryką (s. 37)
7. W magicznym świecie afrykańskich lalek (s. 58)
8. Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa (s. 45)

Tematy warsztatów

1. W pracowni malarza (s. 48)
2. Dom, miasto, przestrzeń – projekt makiety (s. 49)
3. W afrykańskiej wiosce, czyli wszystko o codziennym życiu (s. 25)
4. Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku (s. 26)
5. Przy świątecznym stole. Boże Narodzenie – polskie tradycje i zwyczaje (s. 29)

6. Wielkanoc. Polskie tradycje i zwyczaje (s. 29)

5.5. SztukaCięSzuka – warsztaty arteterapeutyczne

Program warsztatów arteterapeutycznych to po prostu malowanie w wolności, bez starania się o odwzorowanie rzeczywistości. Program ten jest również intuicyjnym działaniem, eksperymentowaniem, tworzeniem oraz zabawą z kolorem, kształtem i plamą barwną. Będziemy inspirować się dźwiękami przyrody, tworzyć struktury i faktury na różnorodnych powierzchniach oraz wykorzystywać naturalne materiały, takie jak kamienie, muszle czy piasek. W ramach projektu polecamy dwa tematy zajęć:

1. Przestrzeń koloru – technika pouringu
2. Faktura i natura – techniki mieszane

! *Zajęcia kierowane są do dzieci, młodzieży i osób dorosłych z niepełnosprawnościami.*

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: zajęcia mogą być realizowane na dowolnej wystawie
czas: 120 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

5. Zajęcia dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością

5.6. Dostępność oferty edukacyjnej

W razie pytań lub sugestii dotyczących zajęć muzealnych dla osób z niepełnosprawnościami lub organizacji planowanej wizyty zapraszamy do kontaktu z koordynatorką ds. dostępności:

Dorota Obalek-Bylak
d.obalek@muzeum.szczecin.pl
tel. 797 400 438

6. Rezerwacja zajęć i opłaty

Kiedy odbywają się zajęcia dla uczniów i przedszkolaków?

Lekcje i warsztaty muzealne dla dzieci i młodzieży odbywają się od wtorku do piątku, w godzinach 9.00–15.00. W zajęciach może uczestniczyć jedna klasa lub grupa wraz z opiekunem.

Jak zarezerwować zajęcia w Muzeum Narodowym w Szczecinie?

Zajęcia można zamówić codziennie drogą mailową lub telefonicznie w następujących godzinach:
poniedziałek: 9.00–15.00,
wtorek–piątek: 12.00–15.00
u osób prowadzących zajęcia.

Kontakt

Dział Edukacji
ul. Wały Chrobrego 3
70-500 Szczecin

Krystyna Milewska

tel. (+48) 797 705 269
k.milewska@muzeum.szczecin.pl

Dorota Baumgarten-Szczyrska

tel. (+48) 797 705 270
d.baumgarten@muzeum.szczecin.pl

Ewa Kimak

tel. (+48) 797 705 278
e.kimak@muzeum.szczecin.pl

Agata Kamińska

tel. (+48) 797 705 277
a.kaminska@muzeum.szczecin.pl

Dorota Obalek-Bylak

tel. (+48) 797 400 438
d.obalek@muzeum.szczecin.pl

Dorota Schrammek

tel. (+48) 571 341 259
d.schrammek@muzeum.szczecin.pl

Jakie informacje są potrzebne do dokonania rezerwacji?

Zamawiając zajęcia, prosimy o podanie następujących informacji:

1. Termin planowanej wizyty.
2. Wybrany temat lekcji lub warsztatów.
3. Wiek uczestników i wielkość grupy.
4. Dane kontaktowe: adres i telefon szkoły lub przedszkola, klasa lub grupa oraz imię i nazwisko nauczyciela. Przypominamy również, że zajęcia zamawiać mogą wyłącznie nauczyciele.

! *Zamawiając zajęcia z dużym (kilkumiesięcznym) wyprzedzeniem, należy je potwierdzić przynajmniej na tydzień przed terminem planowanej wizyty.*

Jaki jest koszt lekcji i warsztatów?

Lekcje muzealne

szkoły i przedszkola: 10 zł od osoby
szkoły specjalne i ośrodki wychowawcze: 5 zł od osoby

Warsztaty muzealne

szkoły i przedszkola: 15 zł od osoby
szkoły specjalne i ośrodki wychowawcze: 8 zł od osoby
Materiały do lekcji i warsztatów zapewnia Muzeum Narodowe w Szczecinie i są one wliczone w cenę prowadzonych zajęć.

Gdzie i kiedy należy dokonać opłaty?

Opłaty za zajęcia należy dokonać w kasie Muzeum Narodowego w Szczecinie tuż przed zajęciami. Przypominamy, że w każdym gmachu muzeum, w którym prowadzone są lekcje i warsztaty, przy szatni znajduje się kasa. Istnieje możliwość wystawienia faktury za zajęcia.

Co zrobić w wypadku rezygnacji lub zmiany terminu zajęć?

O rezygnacji lub zmianie terminu zamówionych zajęć należy poinformować telefonicznie z co najmniej

dwudniowym wyprzedzeniem. W przeciwnym razie zamawiający zostanie obciążony kosztami poniesionymi przez Muzeum Narodowe w Szczecinie.

Ważne informacje

1. W zajęciach może uczestniczyć tylko jedna klasa szkolna lub grupa przedszkolna. Prosimy nie łączyć grup. Wycieczki, półkolonie i inne grupy zorganizowane mogą liczyć maksymalnie 30 osób.
2. Do muzeum należy przyjść 10–15 minut przed godziną rozpoczęcia zajęć.
3. Jeżeli istnieje konieczność skrócenia zajęć, prosimy o powiadomienie prowadzącego przed rozpoczęciem spotkania.
4. Na grupy, które nie uprzedziły o spóźnieniu, czekamy tylko 15 minut od momentu planowanego rozpoczęcia zajęć.
5. Opiekun grupy ma obowiązek uczestniczenia w zajęciach i dbania o właściwe zachowanie uczniów w trakcie lekcji i warsztatów. W przypadku znacznego naruszenia ładu i porządku przez uczestników zajęć prowadzący może zakończyć je wcześniej.
6. Muzeum zastrzega sobie prawo do odwołania i zmiany tematu zajęć po wcześniejszym powiadomieniu zamawiającego.

7. Nauczyciele mogą realizować z klasą szkolną własny program na terenie muzeum po zgłoszeniu tej informacji w Dziale Edukacji najpóźniej na trzy dni przed planowaną wizytą.

8. Dział Edukacji jest w trakcie przygotowywania oferty edukacyjnej dla szkół w wersji online. Szczegóły wkrótce na stronie internetowej muzeum.

7. Olimpiada artystyczna

Konkurs kierowany do uczniów szkół średnich i podstawowych interesujących się kulturą i sztuką. Na zwycięzców startujących w sekcji historii sztuki czekają indeksy na kierunki: historia sztuki i kulturoznawstwo, dodatkowe punkty na kierunki pokrewne, zwolnienie z egzaminu maturalnego z historii sztuki oraz nagrody rzeczowe w postaci laptopów, tabletów i czytników e-booków. Konkurs organizowany jest wspólnie z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie.

Uczeń, który chce wziąć udział w 47. Olimpiadzie Artystycznej, musi do 10 października 2022 roku zgłosić się do nauczyciela lub opiekuna, wypełnić kartę uczestnika olimpiady artystycznej i ustalić z nauczycielem lub opiekunem temat realizowany w konkursie. Można również zgłosić się bezpośrednio do Komitetu Okręgowego sekcji historii sztuki, działającego w Dziale Edukacji Muzeum Narodowego w Szczecinie, do Pani Krystyny Milewskiej.

Uczniów chcących wziąć udział zapraszamy na wykłady odbywające się w ramach Akademii Historii Sztuki.

! *Szczegóły i dokumenty do pobrania na stronie:*
<http://muzeum.szczecin.pl/edukacja/olimpiada-artystyczna.html>

8. Konkursy

8.1. List do świętego Mikołaja – konkurs plastyczny

Tradycyjnie już 6 grudnia obchodzimy w Polsce mikołajki. Rankiem tego dnia dzieci dostają upragnione prezenty. Dorośli, chcąc wspomóc świętego Mikołaja w doborze podarków, często namawiają swoje pociechy do przygotowania listu z wymarzonymi prezentami. Pisanie listów jest pięknym zwyczajem, dzięki któremu dziecko doświadcza magicznej atmosfery, rozwija wyobraźnię, uczy się, że miło jest być obdarowanym, ale dobrze jest też obdarowywać innych.

W tym roku, już kolejny raz, chcielibyśmy zaproponować dzieciom w wieku 5–10 lat udział w konkursie na najciekawszy list do świętego Mikołaja. Liczy się forma oraz zawartość listu (na przykład rysunki, teksty). Zapraszamy do wspólnej zabawy!

Prace w formacie co najmniej A4 prosimy przesyłać do 4 grudnia 2022 roku pod adres:

Muzeum Narodowe w Szczecinie
Dział Edukacji

ul. Wały Chrobrego 3
70-561 Szczecin
z dopiskiem „List do św. Mikołaja”.
Liczy się data stempla pocztowego.

Wielki finał konkursu i otwarcie wystawy pokonkursowej odbędzie się 16 grudnia 2022 (piątek), o godzinie 12.00, w Muzeum Narodowym w Szczecinie, przy ul. Wały Chrobrego 3.

koordynatorka:
Dorota Baumgarten-Szczyrska

8.2. Moja mała ojczyzna. Moja miejscowość, mój region – konkurs historyczny

Muzeum Narodowe w Szczecinie i Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie zapraszają uczniów szkół podstawowych z województwa zachodniopomorskiego do udziału w XXIII edycji konkursu z edukacji regionalnej *Moja mała ojczyzna. Moja miejscowość, mój region*. Konkurs odbywa się w czterech kategoriach wiekowych: klasy I–III, IV–V, VI–VII, VIII szkół podstawowych. W tym roku temat konkursu to *Sztuka i zabytki XVI i XVII wieku na Pomorzu Zachodnim*. Celem jest pogłębienie wiedzy o Pomorzu Zachodnim oraz kształtowanie tożsamości regionalnej wśród dzieci i młodzieży. W dotychczasowych edycjach uczniowie mieli możliwość poznania dawnej i najnowszej historii regionu oraz zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie.

Etap szkolny powinien się odbyć do 16 grudnia 2022 roku. Zgłoszenia do etapu wojewódzkiego przyjmujemy do 16 stycznia 2023 roku drogą mejlową: k.milewska@muzeum.szczecin.pl lub d.obalek@muzeum.szczecin.pl. W tytule wiadomości prosimy podać „Zgłoszenia. Moja mała ojczyzna”.

koordynatorki: Krystyna Milewska,
Dorota Obalek-Bylak

8.3. Moja piniata – konkurs plastyczny

Meksykańska piniata (*piñata*) to tradycja idealna dla wszystkich osób lubiących dobrą zabawę i łakocie. Jest główną atrakcją dziecięcych (i nie tylko!) imprez urodzinowych oraz zabaw w okresie świąt Bożego Narodzenia.

Początkowo piniata była prostym glinianym naczyniem, które wypełniano słodyczami oraz drobnymi monetami. Z czasem zaczęto robić ją z innych materiałów i ozdabiać, nadając różnorodne, często fantazyjne kształty (gwiazdy z siedmioma rogami, zwierzęta, bohaterowie bajek). Współcześnie wykonuje się ją z kolorowego papieru bądź kartonu. Piniatę zawieszają na sznurku nad głowami dzieci, a ich zadaniem jest rozbić ją za pomocą długiego kijka. Utrudnieniem w zabawie jest to, że uczestnicy mają zasłonięte oczy. Wykonaj swoją piniatę w tradycyjny sposób (z gliny) bądź nadaj jej współ-

czesny charakter i wykorzystaj do jej zrobienia: karton, gazety, patyki, kolorową bibułę, wstążki, błyszczące dodatki (cekiny, koraliki). Pamiętaj, żeby zostawić otwór, przez który do środka wrzuca się słodycze. Autorzy najpiękniejszych prac otrzymają nagrody, a ich piniaty, wypełnione przez jury słodyczami, zaprezentowane zostaną na wystawie pokonkursowej. Konkurs kierowany jest do dzieci w wieku 6–14 lat. Prace oceniane będą w trzech kategoriach wiekowych: 6–8 lat, 9–11 lat, 12–14 lat.

Realizacja konkursu przewidziana jest w pierwszym półroczu 2023 roku wraz z otwarciem wystawy prezentującej sztukę i kulturę Meksyku. Termin przesyłania prac: do 21 maja 2023 roku (liczy się data stempla pocztowego). Piniaty można też dostarczyć osobiście do Działu Edukacji MNS. Wielki finał konkursu i otwarcie wystawy pokonkursowej odbędą się w środę, 31 maja 2023 roku, o godzinie 12.00 w gmachu Muzeum Narodowego w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3.

koordynatorka:
Dorota Baumgarten-Szczyrska

8.4. Matematyka w obiektywie – konkurs fotograficzny

Matematyka w obiektywie

Międzynarodowy konkurs fotograficzny *Matematyka w obiektywie* jest częścią międzynarodowego projektu naukowo-dydaktycznego *Mathematics in Focus*, który realizowany jest na Uniwersytecie Szczecińskim od 2010 roku. Projekt obejmuje m.in. badania naukowe, publikacje, konferencje, wystawy, wykłady otwarte oraz warsztaty dla uczniów i nauczycieli.

Celem projektu jest budowanie wspólnej płaszczyzny pomiędzy matematyką a sztuką fotografii, wspomaganie edukacji matematycznej, myślenia matematycznego, popularyzowanie wiedzy i kultury matematycznej. Idea konkursu opiera się na połączeniu obrazu z autorską informacją o niej. Nadanie nazwy nadaje pracy sens poznawczy. Konkurs jest bezpłatny i powszechny. Corocznie cieszy się coraz większym zainteresowaniem uczestników z całego świata. Jego archiwum liczy ponad 100 000 fotografii. Pomysłodawczynią i kierowniczką projektu jest dr hab. Małgorzata Makiewicz, prof. APS, prof. US. Konkurs od 2010 roku realizowany jest we współpracy z Województwem Zachodniopomorskim, a od 2020 roku również z Województwem Mazowieckim.

Organizatorzy zapraszają do udziału w XIII edycji konkursu, który odbędzie się w terminie 1.09–1.11.2022. W tym roku na finalistów czekają bardzo atrakcyjne nagrody: laptopy Apple ufundowane przez Grupę Azoty Zakłady Chemiczne Polce S.A. i Uniwersytet Szczeciński, smartfony, nagrody pieniężne ufundowane przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, nominacje do wystaw i publikacji. Zapraszamy ambasadorów do rejestracji na www.mwo.usz.edu.pl

koordynatorka:
Małgorzata Makiewicz
tel. (+48) 91 4441267
mmakiewicz@usz.edu.pl
www.mwo.usz.edu.pl

KONKURSY W RAMACH AKADEMII ANTYCZNEJ

W ramach projektu edukacyjnego Akademia Antyczna, realizowanego przez Dział Edukacji Muzeum Narodowego w Szczecinie we współpracy z Instytutem Filologii Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, zapraszamy dzieci i młodzież z województwa zachodniopomorskiego do udziału w konkursach odbywających się pod patronatem Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty. Ich celem jest nie tylko przyswojenie wiedzy związanej z szeroko pojętą kulturą antyku, ale także zrozumienie związków współczesnej kultury z tradycją

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

8. Konkursy

świata starożytnego. W roku szkolnym 2022/2023 ogłaszamy dwa konkursy:

8.5. Znane zabytki starożytnych Grecji i Rzymu

Konkurs kierowany jest do uczniów szkół podstawowych i dzieli się na dwie kategorie wiekowe. Uczniów klas IV–VI zapraszamy do stworzenia gazety w tradycyjnej, papierowej formie, natomiast uczniów klas VII i VIII do zaprojektowania gazety internetowej.

Na prace czekamy do 27 marca 2023 roku pod adresem:

Muzeum Narodowe w Szczecinie
Dział Edukacji
ul. Wały Chrobrego 3

70-502 Szczecin
z dopiskiem „Muzyka starożytnych Grecji i Rzymu”.

Liczy się data stempla pocztowego.

Uczestnicy konkursu mają możliwość wzięcia udziału w warsztatach dziennikarskich, prowadzonych przez Monikę Gapińską, dziennikarkę „Kuriera Szczecińskiego”, odbywających się od stycznia do marca 2023 roku.

Zgłoszenia na warsztaty przyjmujemy pod adresem:

d.obalek@muzeum.szczecin.pl

koordynatorki: Krystyna Milewska,
Dorota Obalek-Bylak

8.6. Konkurs wiedzy o kulturze świata antycznego

Propozycja przygotowana jest dla uczniów szkół średnich. Przedmiotem konkursu jest kultura (literatura i sztuka) starożytnej Grecji i Rzymu z uwzględnieniem elementów wiedzy o kulturze minojskiej, mykeńskiej oraz rozwijanie kultury matematycznej.

Zgłoszenia uczniów przyjmujemy do 2 grudnia 2022 roku pod adresem:

k.milewska@muzeum.szczecin.pl lub

d.obalek@muzeum.szczecin.pl. W tytule

wiadomości prosimy podać „Zgłoszenie

do konkursu wiedzy o kulturze świata

antycznego”.

Uczestnicy konkursu mają możliwość wzięcia udziału w warsztatach interpretacji i analizy dzieł sztuki oraz tekstów źródłowych, odbywających się od stycznia do marca 2023 roku.

Zgłoszenia na warsztaty przyjmujemy

pod adresem: d.obalek@muzeum.

szczecin.pl

koordynatorki: Krystyna Milewska,

Dorota Obalek-Bylak.

! szczegóły dotyczące wszystkich konkursów, będą dostępne na stronie: muzeum.szczecin.pl/edukacja/konkursy.html

9. Projekty edukacyjne

9.1. Konserwatorskie niebo

Dział Konserwacji Zbiorów i Dział Edukacji Muzeum Narodowego w Szczecinie zapraszają zainteresowane grupy przedszkolne, szkolne oraz akademickie, a także uczestników indywidualnych do skorzystania z nowej oferty edukacyjnej. Została przygotowana, by spopularyzować efekty projektu „Konserwatorskie niebo – zakup wyposażenia do Pracowni Działu Konserwacji Muzeum Narodowego w Szczecinie”. Jego celem jest ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego, zarówno materialnego, jak i niematerialnego. Realizacja projektu pozwoliła na zwiększenie zachowania, ochrony i dostępności zabytków znajdujących się w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz rozszerzenie jego oferty kulturalno-edukacyjnej. Do końca 2026 roku dostępne będą lekcje muzealne w pracowni Działu Konserwacji, warsztaty muzealne połączone z prezentacją sprzętu wykorzystywanego w nowoczesnej pracowni konserwacji zabytków oraz spotkania cykliczne dla odbiorców indywidualnych. Oferta jest odpłatna zgodnie z obowiązującym cennikiem.

Propozycje edukacyjne

1. Lekcja muzealna

Konserwator i jego praca

Czym dokładnie zajmuje się konserwator? Jakich używa narzędzi? Jak wyglądała jego pracownia dawniej, a jak wygląda dziś? Podczas tej lekcji pracownik Działu Konserwacji Zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie zaprosi do otwartej pracowni konserwatorskiej. Podczas wizyty studyjnej krok po kroku opíše swoją codzienną pracę z zabytkami, zaprezentuje wybrane zagadnienie konserwacji zbiorów oraz opowie o ciekawostkach i sekretach ukrytych w konserwowanych obiektach.

prowadzący:

Przemysław Manna, Krystyna Milewska
miejsce: Pracownia Konserwacji Zbiorów
(tył budynku)

ul. Wały Chrobrego 3

czas: 60 min

! *Oferta dla szkół i przedszkoli.*

2. Cykliczne programy edukacyjne

2.1 Mali i duzi odkrywcy

- *Mamo, tato zmniejszyłem truskawkę* – warsztaty dla dzieci i młodzieży z prezentacją działania liofilizatora oraz możliwości, jakie daje on w pracy konserwatora zabytków.

- *Światło w fotografii* – warsztaty dla młodzieży i dorosłych (amatorów fotografii) z zakresu fotografii obiektów muzealnych.

- Zajęcia laboratoryjne w pracowni konserwatorskiej połączone z prezentacją praktycznego zastosowania w pracy konserwatorów sprzętu badawczego i laboratoryjnego skierowane do studentów oraz uczniów techników.

2.2 Odkryj fałszerstwo – warsztaty z przestępstwem w tle

- *Fałszerze obrazów* – warsztaty w Pracowni Malarstwa i Rzeźby prezentujące sposoby badania autentyczności obrazów na tle historii największych fałszerstw.

- *Fałszerze pieniędzy* – warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej w Pracowni Drewna i Metalu ukazujące historię fałszowania monet i sposobu karania fałszerzy oraz współczesne metody badania autentyczności zabytków metalowych.

2.3. Konserwacja z historią w tle – warsztaty w sali edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

- *Malarstwo – jak zmieniały się techniki malarskie na przestrzeni wieków*
- *Broń – jak zmieniała się broń palna na przestrzeni wieków*
- *Krótką historia koła garncarskiego*

2.4. Jak zostać konserwatorem – warsztaty

- *Kleimy rozbite naczynia* – nauka poprzez zabawę. Interaktywne warsztaty w sali edukacyjnej dla dzieci w wieku szkolnym, opracowane przez Pracownię Ceramiki, polegające na samodzielnym złożeniu i próbie sklejenia naczyń oraz uzupełnienia ubytków na przenośnym kole garncarskim.

- *Zaklejamy dziurę w gazecie* – nauka poprzez zabawę. Interaktywne warsztaty w sali edukacyjnej dla dzieci w wieku szkolnym, opracowane przez Pracownię Papieru, polegające na samodzielnej próbie uzupełnienia ubytku papierowego przy wykorzystaniu sprzętu przenośnego pracowni.

prowadzący:
pracownik Działu Konserwacji Zbiorów
miejsce: Pracownia Konserwacji Zbiorów
(tył budynku) ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

 Oferta dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

3. Spotkania indywidualne dla dorosłych

Zapraszamy na otwarte spotkania dla pasjonatów i hobbystów, podczas których pracownicy muzeum opowiedzą o pracy konserwatora dawniej i dziś. W cyklu zaprezentowane zostaną poszczególne pracowanie konserwatorskie, będzie można dowiedzieć się, jak zabezpieczyć pamiątki z rodzinnej

kolekcji oraz poznać historię mieszczańskiego kolekcjonowania.

- *Spacer po pracowni* – cykliczne prelekcje Działu Konserwacji Zbiorów, skierowane do środowiska naukowo-akademickiego, hobbystów oraz pasjonatów historii. Założono, że każda z czterech pracowni przygotowuje i przeprowadzi dwie prelekcje w ciągu roku, dotyczące aktualnie prowadzonych prac badawczych i konserwatorskich.

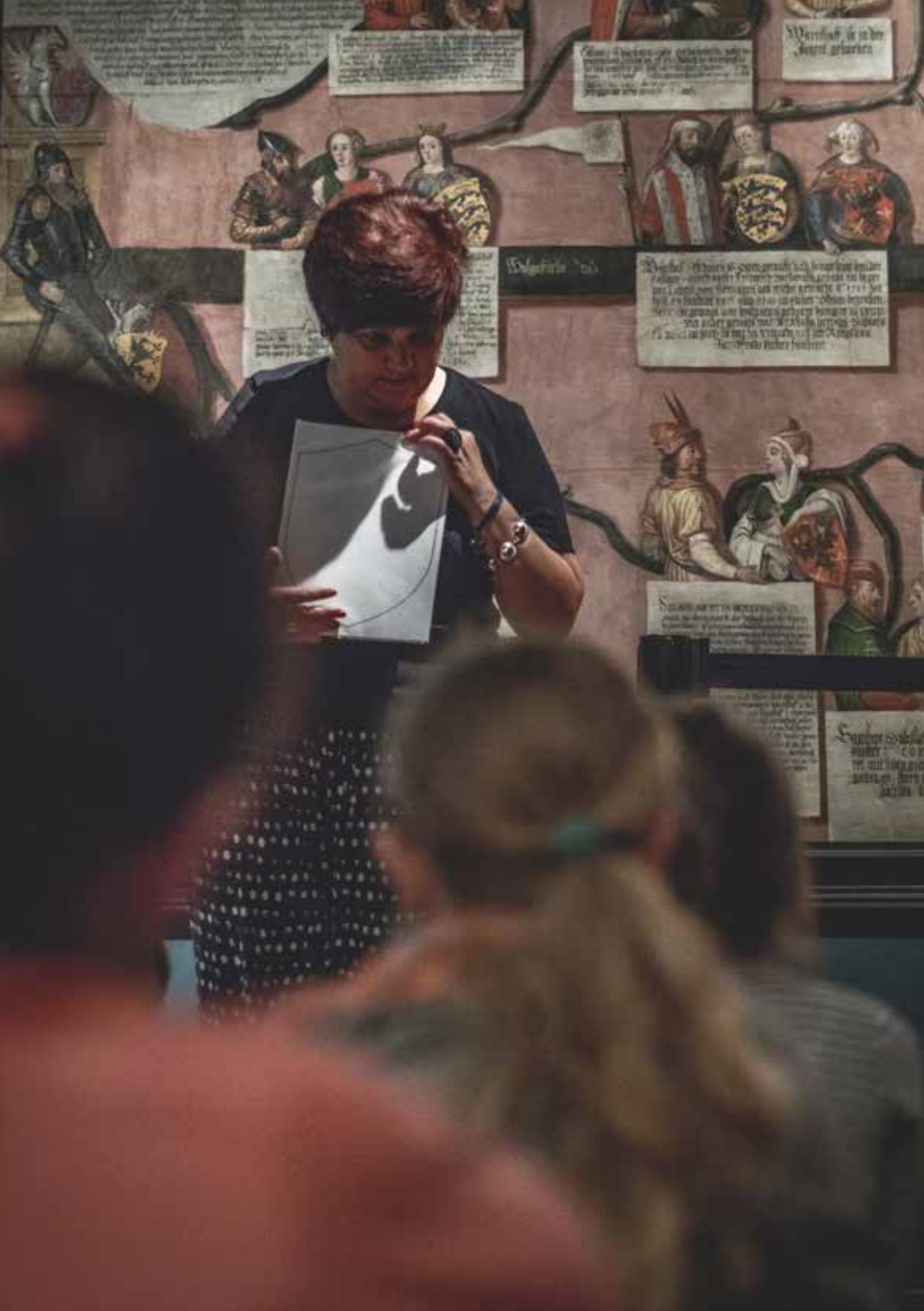
- *O konserwacji praktycznie* – praktyczne wskazówki z prewencji konserwatorskiej dla kolekcjonerów i hobbystów.

- *O tradycji mieszczańskiego kolekcjonowania – jak wnuczek ma zadbać o obraz lub rzeźbę po babci czy dziadku* – spotkania integrujące dwa pokolenia dziadków i wnuczków, dzięki którym można wspólnie spędzić czas.

Zapisy i informacje dotyczące projektu i zajęć:

Anna Marszał
a.marszal@muzeum.szczecin.pl
tel. 797 705 256

Muzeum Narodowe w Szczecinie organizuje opisane działania edukacyjne, by spopularyzować efekty projektu „Konserwatorskie niebo – zakup wyposażenia do Pracowni Działu Konserwacji Muzeum Narodowego w Szczecinie” (nr POIS.08.01.00-00-0085/17), zrealizowanego w ramach działania 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury, oś priorytetowa VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020.

10. Propozycje dla nauczycieli

10.1. Oprowadzania kuratorskie

Zapraszamy na wyjątkowe oprowadzania kuratorskie dla nauczycieli, związane z wystawami prezentowanymi w muzeum. Szczegółowe informacje dotyczące aktualnych wystaw i oprowadzań zamieszczone będą na stronie internetowej muzeum.

10.2. Konferencje

Dział Edukacji Muzeum Narodowego w Szczecinie od wielu lat współpracuje z nauczycielami, organizując konferencje oraz spotkania towarzyszące wystawom stałym i czasowym. Swoją ofertę ze względu na różnorodność prezentowanych ekspozycji adresujemy do nauczycieli nauczania przedszkolnego i wczesnoszkolnego oraz nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie i geografii w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

W tym roku szkolnym odbędzie się konferencja dydaktyczna dotycząca nowych wystaw stałych: *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu* oraz *Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku*.

Szczegóły dotyczące konferencji będą dostępne na stronie internetowej muzeum.

II. Oferta indywidualna dla dzieci w wieku 3–13 lat

1. Akademia Brzdąca

Cykl spotkań z kustoszem, opracowanych z myślą o dzieciach w wieku 3–4 lat, wprowadzających w magiczny świat sztuki. Osoba prowadząca zajęcia opowiada o wybranym obrazie, prezentowanym na ekspozycjach Muzeum Narodowego w Szczecinie i łączy narrację z działaniami plastycznymi. Malarstwo pokazuje świat widziany oczami artystów, zwraca uwagę na to, że dzieło ma nie tylko aspekt estetyczny, lecz także pomaga zrozumieć otaczającą rzeczywistość. Bezpośredni kontakt z barwą, obrazem, słowem otwiera widzów na odbiór sztuki wyobraźnią, sercem i myślą. Szczególnie najmłodszy – zainspirowani oglądanymi na wystawach pracami – z entuzjazmem rysują i malują postrzegany świat. Spotkania odbywają się raz w miesiącu, od października do maja. Zapraszamy do mądrego i uważnego patrzenia na świat, sztuka bowiem cenniejsza jest niż złoto!

Program IX edycja

**15 października 2022 (sobota),
godz. 11.00**
*Wzór z zawijasów - walka twardych
i prostych z miękkimi i krzywymi liniami*

**19 listopada 2022 (sobota),
godz. 11.00**
Barwy tęczy – poznajemy kolory

**3 grudnia 2022 (sobota),
godz. 11.00**
*Malowane drewnienka – poznajemy
kształty*

**14 stycznia 2023 (sobota),
godz. 11.00**
Gryf – muzealny stwór

**4 lutego 2023 (sobota),
godz. 11.00**
Portret księcia pomorskiego Filipa I

**4 marca 2023 (sobota),
godz. 11.00**
*Kolorowa cukiernica
(makaronowe wariacje)*

**15 kwietnia 2023 (sobota),
godz. 11.00**
Namaluj mi bajkę

**13 maja 2023 (sobota),
godz. 11.00**
Kleks: regularność i fantazja.

Zakończenie Akademii

Prowadząca: Krystyna Milewska
Wstęp: 10 zł
Obowiązują wcześniejsze zapisy

2. Akademia Malucha

Cykl spotkań opracowanych z myślą o dzieciach w wieku 5–6 lat. Każde spotkanie trwa około dwóch godzin i obejmuje dwie części: pierwszą – realizowaną na salach wystawowych z wykorzystaniem wybranych eksponatów i drugą, na którą składają się zajęcia plastyczne związane z tematem spotkania. W ramach warsztatów muzealnych najmłodszy słuchacz Akademii odbędą podróż w czasie i przestrzeni. Poznają polskie tradycje i zwyczaje dotyczące Wielkanocy, świąt Bożego Narodzenia, katarzynek i andrzejek oraz kulturę innych narodów. W trakcie zajęć dzieci będą miały niepowtarzalną okazję zobaczyć, dotknąć, a nawet przymierzyć przedmioty prezentowane na wystawach lub przechowywane w muzealnych magazynach. Każdy słuchacz Akademii Malucha otrzyma specjalną książeczkę, w której zbierać będzie znaczki z poszczególnych zajęć. Na zakończenie cyklu spotkań wytrwali uczestnicy otrzymają Dyplomy Słuchacza Akademii.

Program XIX edycji

29 października 2022 (sobota), godz. 10.00
Mali detektywi na tropie ciekawych historii. Jakie skarby skrywają muzealne wnętrza?

26 listopada 2022 (sobota), godz. 10.00
Z wizytą w kraju samurajów.

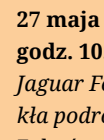
10 grudnia 2022 (sobota), godz. 10.00
Magiczny czas. Boże Narodzenie – polskie tradycje i zwyczaje. Zdobienie pierników

21 stycznia 2023 (sobota), godz. 10.00
Podróż sentymentalna. Z wizytą u dziadków i pradziadków. Rzecz o duszach i kijankach – dawne pranie i prasowanie

11 lutego 2023 (sobota), godz. 10.00
Na przekór zimie, w poszukiwaniu słońca – niezapomniana podróż do wioski małego Kodzia

25 marca 2023 (sobota), godz. 10.00
Żegnaj zimo! Witaj wiosno! Wielkie porządki i przygotowania do świąt. Zdobienie jaj metodą batikową

22 kwietnia 2023 (sobota), godz. 10.00
„Na straganie w dzień targowy różne słyszy się rozmowy...”. Smaki i zapachy Afryki

27 maja 2023 (sobota), godz. 10.00
Jaguar Fernando i przyjaciele – niezwykła podróż do Meksyku.
Zakończenie Akademii

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
wstęp: 15 zł
Obowiązują wcześniejsze zapisy

3. Akademia Juniora

Cykl spotkań opracowanych z myślą o dzieciach w wieku 7–12 lat. Na zajęcia zapraszamy zarówno dzieci, które wcześniej uczestniczyły w Akademii Malucha, jak i te chcące poznać świat sztuki oraz liczne skarby skrywane w muzealnych wnętrzach. Każde spotkanie trwa około dwóch godzin i obejmuje dwie części: pierwszą – realizowaną na salach wystawowych z wykorzystaniem wybranych eksponatów i drugą, na którą składają się zajęcia plastyczne związane z przygotowanym tematem.

W ramach zajęć muzealnych słuchacz Akademii będą mogli pogłębić swoją dotychczasową wiedzę i poznać nowe zagadnienia związane z historią sztuki. Dzieci odbędą fascynującą podróż w czasie i przestrzeni. Poznają polskie

tradycje i zwyczaje oraz kulturę innych narodów. W trakcie zajęć będą miały niepowtarzalną okazję, aby zobaczyć, dotknąć, a nawet przymierzyć przedmioty prezentowane na co dzień na wystawach lub przechowywane w magazynach muzealnych. Każdy słuchacz Akademii Juniora otrzyma specjalną kartę pracy z tematyką zajęć, a za udział w spotkaniu otrzyma specjalny znaczek. Na zakończenie cyklu warsztatów realizowanych w ramach Akademii wytrwali uczestnicy otrzymają Dyplomy Słuchacza Akademii Juniora.

Program XIV edycji

8 października 2022 (sobota), godz. 10.00
Sherlock Holmes na tropie. Jak było 100 lat temu? Narodziny muzeum i pierwsze kolekcje.
Wejście na wieżę widokową

5 listopada 2022 (sobota), godz. 10.00
Podróże przez kontynenty: Azja. Z wizytą w Japonii. Katana i wakizashi – czyli co gra w duszy samuraja

3 grudnia 2022 (sobota), godz. 10.00
„Już czas, z nieba znak...”. To idą święta. O Bożym Narodzeniu nie tylko na poważnie. Zdobienie pierników

**14 stycznia 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Dwie stolice – dwie siostry,
czyli o warszawskiej i kopenhaskiej
syrence*

**4 lutego 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Bite, drukowane..., czyli rzecz o pie-
niądzach. Gabinet pomorskich monet
i banknotów*

**4 marca 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Rozważni i romantyczni – hiena, lew
i antylopa. W magicznym świecie afry-
kańskich lalek i bajek*

**1 kwietnia 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Przy wielkanocnym stole. Między babką
a mazurkiem. Polskie tradycje i zwycza-
je. Zdobienie jaj metodą batikową*

**6 maja 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Podróże przez kontynenty: Ameryka.
Buenos dias Meksyk!
Zakończenie Akademii*

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

wstęp: 15 zł

Obowiązują wcześniejsze zapisy

4. Akademia Gryfa

Cykl spotkań dla dzieci w wieku 7–10 lat, który rozpocznie się w październiku. Raz w miesiącu słuchacze Akademii Gryfa będą podróżować po wnętrzach Muzeum Historii Szczecina, poznając dzieje naszego miasta i jego mieszkańców od czasów najdawniejszych po XX wiek. W czasie spotkań słuchacze dowiedzą się, jak na przestrzeni wieków zmieniał się Szczecin i jak wyglądało życie codzienne szczecinian – rodzina, dom, praca oraz rozrywka.

Program IX edycji

**22 października 2022 (sobota),
godz. 10.00**

*Między legendą a historią.
Początki Szczecina*

**19 listopada 2022 (sobota),
godz. 10.00**

*Życie codzienne szczecinian.
Rodzina w domowym zaciszu*

**17 grudnia 2022 (sobota),
godz. 10.00**

*Życie codzienne szczecinian.
Praca – dawne zawody*

**14 stycznia 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Wojowie rycerze, żołnierze oraz strażni-
cy z kamienia i cegły.
Obrońcy Szczecina*

**11 lutego 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Mapa Lubinusa. Szczecińskie podróże
bez drogowskazów*

**18 marca 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Morski Szczecin. Korabnicy, korsarze
i wspaniałe statki*

**22 kwietnia 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Zgrzebne płótna, krynoliny, sukienki
z Dany. Moda w Szczecinie*

**27 maja 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Plac zabaw – opowieści o zabawach i za-
bawkach dzieci w dawnym Szczecinie.
Zakończenie Akademii*

prowadząca: Ewa Kimak

wstęp: 15 zł

Obowiązują wcześniejsze zapisy

5. Arcydzielka

Nowa edycja cyklu niedzielnych spotkań ze sztuką, opracowanych z myślą o dzieciach w wieku 6–10 lat. W trakcie zajęć uczestnicy będą artystycznie eksperymentować, bawić się formą i kolorem, a przy okazji poznawać historię sztuki, różnorodnych artystów oraz ich twórczość. Każde spotkanie będzie poświęcone jednemu zagadnieniu z historii sztuki w nawiązaniu do zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie. Krok po kroku dzieci zapoznają się z terminami i pojęciami, wykonując prace plastyczne nawiązujące stylem do konkretnej epoki i wybranego dzieła. *Arcydzielka* mają wprowadzić najmłodszych w niesamowity świat sztuki, pokazać im bogactwo barw, kształtów, form i technik w niebanalny sposób. Na uroczyste zakończenie tej edycji *Arcydziełek* zaplanowano rozdanie dyplomów, spotkanie ze sztuką ludową oraz wernisaż prac dzieci powstałych na warsztatach.

Program I edycji

**25 września 2022 (niedziela),
godz. 10.00**

*Drapane malowane – sztuka
prehistoryczna*

**23 października 2022 (niedziela),
godz. 10.00**

Portrety o rety! Rzeźba grecka

**27 listopada 2022 (niedziela),
godz. 10.00**

*O reliefach i dawnych rzeźbach.
Średniowiecze*

**11 grudnia 2022 (niedziela),
godz. 10.00**

Śladami Leonarda da Vinci. Renesans

**22 stycznia 2023 (niedziela),
godz. 10.00**

*Rembrandt i sztuka holenderska.
XVII wiek*

**26 lutego 2023 (niedziela),
godz. 10.00**

*Pastele, akwarele i sangwiny
o wedutach. Wiek oświecenia*

**19 marca 2023 (niedziela),
godz. 10.00**

Światłoczułość. Impresjonizm – Wiek XIX

**23 kwietnia 2023 (niedziela),
godz. 10.00**

*Kwadraty i prostokąty – lekcja kubizmu.
Wiek XX*

**14 maja 2023 (niedziela),
godz. 10.00**

Sztuka kinetyczna. Mobile

**18 czerwca 2023 (niedziela),
godz. 10.00**

*Do grania i do zabawy. O różnorodnym
i kolorowym świecie gwizdków.*

Spotkanie z udziałem Agnieszki
Słowińskiej z Działu Etnografii Pomorza
MNS.

Zakończenie I edycji. Wystawa prac
uczestników zajęć *Moje arcydziełko*.

Prowadząca: Agata Kamińska

Wstęp: 15 zł

Obowiązują wcześniejsze zapisy.

6. Sztuka współczesna dla dzieci

Projekt składa się z kilku części, które wzajemnie się przenikają i uzupełniają. Choć wydaje się, że sztuka współczesna jest za trudna, aby pokazywać ją maluchom, to podczas spotkań można się przekonać, że tak nie jest, a czas spędzony w muzeum może inspirować zarówno dzieci, jak i rodziców. Głównym celem zajęć jest zabawa ze sztuką współczesną, która daje możliwość tworzenia i autentycznej, twórczej swobody. Formuła warsztatów wykorzystuje naturalną zdolność

najmłodszych do kreatywnego myślenia. Specjalnie dobrane zadania plastyczne mają pobudzić dziecięcą wyobraźnię. Zajęcia kierowane są do dzieci w wieku 6–10 lat.

 Program spotkań będzie dostępny na stronie internetowej.

prowadząca: Agata Kamińska

wstęp: 15 zł

Obowiązują wcześniejsze zapisy

7. Urodziny w muzeum

Spotkanie urodzinowe z koleżankami i kolegami to znakomita okazja do zwiedzenia muzeum z edukatorem, który opowiada o najciekawszych eksponatach znajdujących się w salach wystawowych. W programie nie zabraknie ciekawych zadań pobudzających wyobraźnię oraz działań plastycznych w otoczeniu niezwykłych dzieł sztuki. Proponujemy trzy tematy urodzin:

1. Świat sprzed 1000 lat.
2. Afrykańska przygoda.
3. Zawierwana linia - zabawy rysunkowe w muzeum.

 Szczegóły dotyczące organizacji urodzin znajdują się na stronie internetowej muzeum

8. Interaktywne zwiedzanie

Zeszyty edukacyjne

Propozycja dla młodych widzów oraz ich rodziców. Są to specjalne zadania związane z wystawą *Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku*. Zeszyty przygotowane są dla dzieci w trzech grupach wiekowych: 5–6, 7–9 i 10–13 lat. Każde dziecko odwiedzające wystawę otrzyma zeszyt edukacyjnych zadań bezpłatnie, jako dodatek do biletu. Kioski multimedialne znajdujące się na wystawie pomogą odkryć tajemnice państwa, którym władali Gryfici.

Gryf – muzealny stwór

Zeszyt edukacyjny zawierający zbiór wizerunków gryfa, na który składają się herby książąt i poszczególnych ziem należących do Księstwa Pomorskiego, a także przedstawienia stwora znane i rozpowszechniane po wygaśnięciu rodu Gryfitów. Różnorodne formy, jakie przybierał gryf, na stałe wpisały się w pomorski krajobraz. Ich odkrywanie pozwoli znakomicie bawić się dzieciom w wieku 5–10 lat. Zadania polegają na pokolorowaniu wizerunków, wskazaniu różnic, odkryciu drogi w labiryncie, odczytaniu hasła i odbyciu podróży pod znakiem gryfa po ekspozycjach muzealnych. Potrzebne będą ołówki, kolorowe

II. Oferta indywidualna dla dzieci w wieku 3-13 lat

kredki, pisaki lub farby. Ćwiczenia znajdujące się w zeszytach doskonale rozwijają koordynację wzrokowo-ruchową, zdolności manualne i spostrzegawczość dzieci. Zeszyty dostępne są we wszystkich kasach Muzeum Narodowego w Szczecinie w cenie 12 zł.

III. Oferta indywidualna dla młodzieży i osób dorosłych

1. Akademia Historii Sztuki

Wykłady z zakresu historii sztuki, odbywające się od października do kwietnia, w każdy czwartek. Ze względu na przekrojowy charakter kursu polecamy go w szczególności młodzieży i osobom dorosłym, które pragną rozpocząć swoją przygodę z historią sztuki lub usystematyzować posiadane już wiadomości. Kurs obejmuje szeroki zakres tematów, od sztuki starożytnej po sztukę współczesną, uzupełniony o zajęcia związane z analizą i interpretacją dzieł sztuki.

! Program wykładów będzie dostępny na stronie internetowej.

prowadzący: Krystyna Milewska, Renata Fabiańska-Grzybowska, Dariusz Kacprzak, Szymon Piotr Kubiak, Paweł Kula

2. Akademia Antyczna

Projekt, którego celem jest upowszechnianie wiedzy o kulturze i tradycji antycznej, a także popularyzacja zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie, w szczególności kolekcji antycznej Heinricha Dohrna. W ramach programu odbywają się wykłady wybitnych znawców z ośrodków akademickich w Polsce.

Akademia Antyczna to również konkursy interdyscyplinarne oraz dodatkowe warsztaty dla dzieci i młodzieży. Ich celem jest rozwijanie zainteresowań i zdobywanie dodatkowej wiedzy humanistycznej przez uczniów.

! Program wykładów będzie dostępny na stronie internetowej.

3. Etno dizajn – warsztaty dla dorosłych i młodzieży

Zapraszamy na nowy cykl muzealnych warsztatów realizowany we współpracy z Działem Etnografii Pomorza

MNS. W trakcie czterech planowanych spotkań uczestnicy zapoznają się z tradycyjnymi technikami wyrobu, m.in. palm wielkanocnych czy wycinanek ludowych, a następnie wykonają, z użyciem współczesnych materiałów, własne prace. Będą one łączyły w sobie elementy nowoczesnych trendów z modnymi obecnie motywami ludowymi.

W trakcie warsztatów uczestnicy będą mieli również okazję zobaczyć wybrane, związane z tematyką zajęć, eksponaty ze zbiorów Działu Etnografii Pomorza MNS. Pokazane zostaną wycinanki ludowe, matryce do drukowania tkanin, palmy wielkanocne oraz prace wykonane na szkle. W programie uwzględniona została tematyka świąteczna – warsztaty będą doskonałą okazją do przygotowania upominków mikołajkowych czy samodzielnego wykonania palm.

Warsztaty będą realizowane od października 2022 do maja 2023.

! Program spotkań będzie dostępny na stronie internetowej.

prowadzące: Agnieszka Słowińska (Dział Etnografii Pomorza MNS) oraz Agata Kamińska (Dział Edukacji MNS). Obowiązują wcześniejsze zapisy

4. Warsztaty kaligrafii dla dorosłych

Termin „kaligrafia” pochodzi z języka greckiego i oznacza „piękne pisanie”. Kaligrafia znana jest od tysięcy lat, a ze względu na rodzaj alfabetu możemy wyróżnić np. kaligrafię japońską, arabską, koreańską, chińską czy łacińską. W Polsce aż do lat 60. XX wieku stanowiła jeden z przedmiotów nauczania początkowego jako doskonała metoda na trenowanie cierpliwości, dokładności, samodyscypliny, a nawet charakteru. To nikogo nie powinno dziwić – w końcu ozdobne, odręczne pisanie pozwala się skupić na wykonywanej czynności niemal w medytacyjny sposób.

Warsztaty będą się odbywały raz w miesiącu, w sobotę od października 2022 do maja 2023.

! Program spotkań będzie dostępny na stronie internetowej.

prowadzący: prof. Ryszard Korżanowski. Obowiązują wcześniejsze zapisy

5. Akademia Seniora

To propozycja dla aktywnych seniorów, interesujących się historią sztuki oraz historią regionu. W ramach cyklu odbędą się wykłady, warsztaty, spotkania oraz specjalne oprowadzania kuratorskie po wybranych ekspozycjach.

! Program wykładów będzie dostępny na stronie internetowej.

6. Kotwice szczecińskie – spacer z przewodnikiem

Zapraszamy na spotkania i spacer z Wiesławem Seidlerem poświęcone kotwicom szczecińskim.

Krzyż, kotwica i serce są najbardziej popularnymi w dziejach symbolami graficznymi, oznaczającymi kolejno: wiarę, nadzieję i miłość. Kotwica (dawniej kotew, kotwa, ankie) to urządzenie do utrzymywania statku w miejscu na wolnej przestrzeni wodnej. Niewątpliwie pierwszym rodzajem kotwicy był przywiązany na

powrozie kamień, zaś dzisiaj ocenia się, że w światowej żegludze – śródlądowej i morskiej – używa się około 5000 wzorów kotwic. Najbardziej popularne są cztery podstawowe modele: kotwice czterołapowe, admiralicji, patentowe i lemieszowe. Popularny rysunek oraz znak graficzny kotwicy jako symbolu nadziei to właśnie stylizowana kotwica admiralicji.

Duże kotwice okrętowe na ogół kończą służbę i żywot wraz ze statkiem. Tylko niektóre mają więcej szczęścia i jako ciekawe eksponaty wzbogacają nie tylko kolekcje muzeów morskich czy historycznych. Jako pamiątki morskiej historii zdobią place i ulice miast, nawet tych położonych daleko od morza. Są wszędzie wokół nas, w przestrzeni publicznej – w żegludze, sztuce, ikonografii, grafice, heraldyce, rzemiośle, jako pamiątki, ozdoby, czy wreszcie jako wymowny znak – kotwica Polski Walczącej.

Tylko w naszym morskim, portowym i stoczniovym Szczecinie takich pamiątkowych „ulicznych” kotwic można naliczyć co najmniej kilkadziesiąt. Spotkanie i spacer potencjalnym szlakiem pamiątkowych szczecińskich kotwic przybliży ich ciekawą historię.

Spotkania poprowadzi Wiesław Seidler – emerytowany nauczyciel akademicki PSM i WSM, pomysłodawca i wieloletni koordynator Szczecińskiego Programu Edukacji Morskiej, pasjonat

morza i kotwic, żeglarz, pletwonurek, dziennikarz.

! Program spotkań będzie dostępny na stronie internetowej.

prowadzący: Wiesław Seidler
Obowiązują wcześniejsze zapisy

7. Warsztaty barokowe

Barok – to epoka w kulturze obejmująca okres między renesansem a oświeceniem. Jej nazwa pochodzi od portugalskiego wyrazu *barocco*, który oznacza perłę o dziwnym, nieregularnym kształcie. Jak sama nazwa wskazuje, barok jest epoką dziwną i pełną przepychu. W Szczecinie działa zespół miłośników kultury XVII i XVIII wieku. Grupa ta nazywa się METRUM, a jej nazwa jest akronimem słów: muzyka, edukacja, taniec, rekonstrukcja, ubiór, marzenia.

Dział Edukacji MNS w nowym roku szkolnym zaplanował współpracę ze Stowarzyszeniem Rekonstrukcji Historycznej METRUM i wspólnie będziemy Państwa zapraszać na warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Celem spotkań jest przybliżenie i poznanie kultury baroku: pięknej muzyki, bogato zdobionych

strojów, zabytkowych budowli i ważnych wydarzeń historycznych sprzed 300 lat. Podczas warsztatów będziemy się uczyć m.in. zdobienia kapeluszy, wachlarzy, wykonania biżuterii według historycznych wzorów, tańca dworskiego.

! Program spotkań będzie dostępny na stronie internetowej.

prowadzący: Stowarzyszenie Metrum.
Obowiązują wcześniejsze zapisy

8. Programy edukacyjne do wystaw czasowych

Wykłady, projekcje filmów oraz warsztaty dla dzieci, rodziców i osób dorosłych, przybliżające twórczość artystów prezentowanych w muzeum. Szczegółowe informacje o planowanych wydarzeniach zostaną zamieszczone na stronie internetowej muzeum.

9. Koncerty

Muzeum muzyki

Od kilku lat razem z Baltic Neopolis Orchestra prezentujemy cykl kameralnych koncertów, otwierający nowe drogi artystycznej ekspresji i umożliwiający widzom głębszy oraz intensywniejszy odbiór muzyki instrumentalnej i prezentowanych kolekcji muzealnych.

III. Oferta indywidualna dla młodzieży i osób dorosłych

Koncerty muzyki dawnej

Wspólnie z Fundacją Akademia Muzyki Dawnej zapraszamy na koncerty muzyki minionych epok oraz towarzyszące im pokazy i warsztaty tańca historycznego, a także prezentacje zapomnianych instrumentów.

Śpiewające muzeum

Niezwykłe spotkania muzyczne z udziałem chórów, wokalistów i instrumentalistów z Polski i zagranicy.

Szczecin – miasto talentów

Projekt ma na celu promocję muzyków poprzez realizację koncertów na terenie Szczecina. Muzycy, którzy zaprezentują się podczas koncertów, to zespoły wokalne, chóry, instrumentalni. Każdy z koncertów zyska indywidualny charakter, nadany przez wykonawców. Szczecin jest miejscem przyjaznym dla artystów, a także miastem rodzinnym wielu utalentowanych muzyków. Organizatorem koncertów w ramach cyklu jest Fundacja Morze Kultury.

! Informacje na temat koncertów będą aktualizowane na stronie internetowej:
www.muzeum.szczecin.pl.

IV. Centrum Dialogu Przełomy

Propozycje edukacyjne dla szkół realizowane w Centrum Dialogu Przełomy

1. LEKCJE MUZEALNE

Co zdjęcie potrafi, czyli historie zwykłych fotografii

Na zajęciach tworzone są warunki do odkrywania oraz nabywania podstaw wiedzy o świecie. Lekcja sprzyja rozwijaniu umiejętności posługiwania się metodami poznawania rzeczywistości w sposób bezpośredni (obserwacja) i pośredni (film, fotografia). Uczy szacunku do przeszłości, przybliżając historię małej i dużej ojczyzny. Poprzez zajęcia zaspokajana jest ciekawość poznawcza dzieci, kształtowana postawa poszanowania tradycji rodzinnych i lokalnych. Uczniowie dowiedzą się, jaką wartość ma fotografia, będą potrafili podać przykład zdjęcia z ekspozycji, które najlepiej zapamiętali, i uzasadnić dokonany wybór.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas I i II szkoły podstawowej.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka lub Paula Sendra i Adriana Rybicka-Bąk
czas: 90 min

Bierki, pchełki i konik na biegunach

Istotą edukacji społecznej i jej rezultatem jest odkrycie istnienia określonych procesów zachodzących w otoczeniu uczniów. Ich rozumienie jest zawsze pochodną obserwacji oraz doświadczenia jako wyniku celowego spostrzegania. Szczególna rola przypada osiągnięciom w zakresie orientacji w czasie historycznym. Zajęcia *Bierki, pchełki i konik na biegunach* kierowane są do uczniów klas III szkoły podstawowej, którzy zapoznali się z przestrzenią wystawową MNS-CDP, uczestnicząc w zajęciach zorganizowanych lub zwiedzając ją indywidualnie. Motywem przewodnim lekcji jest dziecko i jego świat. Dzieciństwo to poznawanie otoczenia, świat zabawek, a także nauki. Na wystawie stałej uczestnicy zajęć odszukają odpowiednie eksponaty powstałe po 1945 roku i podejmują próbę opowiedzenia ich historii. W sali edukacyjnej wypełnią karty pracy i uświadomią sobie, że dobra zabawka lub zabawa to taka, która czegoś uczy.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas III szkoły podstawowej.

prowadzące: Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Jak nowoczesne urządzenia chronią przeszłość od zapomnienia?

Celem edukacji wczesnoszkolnej oraz II etapu kształcenia jest wspomaganie dziecka w rozwoju intelektualnym, społecznym, etycznym, emocjonalnym i estetycznym. Uczestnikom zajęć przybliżona zostanie instytucja muzeum, jej cele i zasady funkcjonowania. Poprzez poznawanie najnowszej historii miasta i regionu uczniowie będą mogli lepiej identyfikować się z małą i dużą ojczyzną. Rozwiną wiedzę o przeszłości Szczecina i regionu, będą przygotowywać się do świadomego odbioru oraz ochrony dziedzictwa kulturowego. W czasie spotkania tworzone są warunki do kształtowania emocjonalnego związku z miastem i regionem, a także rozwijania umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas III i IV szkoły podstawowej.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka lub Paula Sendra i Adriana Rybicka-Bąk
czas: 90 min

Przeszłość odległa i całkiem bliska

Celem lekcji jest przygotowanie dzieci do tego, aby mogły aktywnie

poznawać świat wartości, kultury, uczyć się tolerancji i przeciwdziałania wszelkim przejawom dyskryminacji, szczególnie ze względu na pochodzenie etniczne, narodowość, wyznanie oraz status społeczny. Zajęcia wspomagają kształtowanie wrażliwości, dociekliwości poznawczej i budowanie poczucia identyfikacji z małą ojczyzną. Uczniowie rozwiną umiejętność formułowania wniosków po uprzedniej obserwacji. Na podstawie wiedzy o przełomowych wydarzeniach z historii Szczecina i Polski będą mogli odróżnić wojnę o wymiarze światowym od wewnętrznych konfliktów zbrojnych.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas V i VI szkoły podstawowej.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Nieśli ze sobą Ojczyznę

Lekcja ma na celu przybliżenie uczniom okoliczności, jakie towarzyszyły tworzeniu się zrębów społeczności Pomorza Zachodniego po drugiej wojnie światowej. Wysiedlenia Niemców, napływ ludności, która miała czasem skrajnie odmienne tradycje, obyczaje, wartości – to tylko część wątków tych zajęć. Dzieci dowiedzą się, jak trudny był pionierski czas dla Szczecina i naszego regionu. Podczas

zajęć uczestnicy wyposażeni w karty pracy będą samodzielnie poszukiwać informacji, ocenią ich przydatność i będą uczyć się argumentowania oraz uzasadniania swojego stanowiska.

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas V–VII szkoły podstawowej.*

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Bohaterowie z tamtych lat

Podczas lekcji uczniowie ustalą, jakie kryteria powinien spełniać człowiek, któremu nadajemy miano bohatera. Przedstawią argumenty, uzasadniając własne stanowisko w odniesieniu do konkretnej postaci historycznej. Czy bohaterem jest tylko ten, o kim pisze się często w gazetach, wydaje biografie, czyje imię nadaje szkołom, ulicom, komu stawia pomniki? Wypełniając karty pracy, uczestnicy warsztatów dostrzegą potrzebę poznawania przeszłości dla zrozumienia współczesności. Analiza zasobów wystawy stałej MNS–CDP i poznanie bohaterów czasów minionych, choć nieodległych, może stanowić punkt wyjścia do realizacji ciekawego projektu edukacyjnego. Uczniowie pod kierunkiem swoich nauczycieli podejmą próbę odnalezienia w swoim środowisku takiego człowieka – bohatera z tamtych lat. Sporządzą portfolio, przygotowują prezentację, nagrają lub spiszą wywiad.

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas V–VII szkoły podstawowej.*

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Tu jest nasz dom

Na przykładzie osiągnięć i trudnych doświadczeń czasów minionych uczniowie zrozumieją, co łączy człowieka z wielką i małą ojczyzną. Zapamiętają, że można równocześnie być mieszkańcem małej ojczyzny, Polakiem, Europejczykiem i członkiem społeczności światowej. Podczas lekcji dowiedzą się, że dom oraz mała ojczyzna są ważne w tożsamości człowieka, niezależnie od tego, czy łączą się one z przyjemnymi i przyjaznymi emocjami. Dzięki tej lekcji uczniowie lepiej poznają, co oznacza być Polakiem. Będą potrafili wyjaśnić, uwzględniając wielonarodowe tradycje Polski, jaki wpływ na kształtowanie narodu mają wspólne dzieje, kultura, język i tradycja. Poznają i zidentyfikują grupy narodowe i migrantów, którzy tworzyli zręby społeczności w Szczecinie i na Pomorzu Zachodnim po drugiej wojnie światowej.

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych*

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Mam prawo myśleć inaczej – o dyskryminacji i tolerancji w czasach PRL-u

Dyskryminacja, stereotyp, tolerancja, wielokulturowość – to tylko niektóre z ważnych słów określających miarę naszego człowieczeństwa. W trakcie lekcji uczniowie będą mieli okazję dokonać analizy własnego postępowania oraz zachowań innych w kontekście postaw dyskryminacyjnych. Z wykorzystaniem fragmentów ekspozycji stałej młodzież będzie identyfikować przykłady sytuacji oraz zdarzeń świadczących o postawach tolerancji lub jej braku. Rozwinie umiejętność formułowania opinii i ocen, a także konfrontowania własnych sądów ze zdaniem innych w toku dyskusji.

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas VIII szkół podstawowych i szkół średnich.*

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

W cieniu propagandy

Propaganda, coś propagować... Podobne słowa, ale mogą zupełnie coś innego wyrażać. Propaganda czasów PRL odgrywała zasadniczą rolę

w sferze polityki, życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego. Stanowiła, obok wielu innych działań, główny instrument władzy państwowej. Oprócz wpływu na treść przekazu informacyjnego jej zadaniem było kształtowanie pożądanych według władzy postaw, zwalczanie nauczania Kościoła, upowszechnianie postawy miłości i bezkrytycznej akceptacji władzy oraz nienawiści wobec tego, co z nią konkurowało lub się jej przeciwstawiało. Zasoby ekspozycji stałej MNS–CDP pozwolą uczestnikom zajęć emocjonalnie doświadczyć, jak wielki oręż może stanowić propaganda w ręku każdej władzy.

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.*

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

Non possumus – Kościół katolicki na Pomorzu Zachodnim w latach 1939–1989

Lekcja przybliży sylwetki księży katolickich żyjących i prowadzących działalność społeczno-polityczną w nazistowskim Szczecinie, a także sytuację, jaka powstała na Pomorzu Zachodnim po drugiej wojnie światowej w związku z podległością tych ziem władzy niemieckich biskupów. Uczniowie samodzielnie ocenią znaczenie bulli papieża Pawła VI ustanawiającej cztery nowe diecezje,

w tym szczecińsko-kamieńską. Na ekspozycji stałej prześledzą walkę władzy z Kościołem i jego wkład w czasie PRL-u w integrację społeczności naszego regionu. Uczestnicy spotkania zdefiniują rolę Kościoła w czasie przełomowych wydarzeń w Szczecinie, na Pomorzu Zachodnim i w ojczyźnie na polskiej drodze do wolności.

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas VIII szkół podstawowych i szkół średnich.*

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

Sztuka a władza – między serwilizmem a swobodą wypowiedzi artysty

Lekcja pozwala dostrzec związek między dziełem a sytuacją społeczno-polityczną czasów, w których powstało. Czy artysta ma służyć społeczeństwu? Jak określić przestrzeń swobodnej wypowiedzi twórców? Czy wykonawcy dzieł zawsze pozostają niezależni? Czy artyści powinni być sumieniem narodu? Gdzie jest granica między wiernością sobie a konformizmem zapewniającym możliwość tworzenia? Zasoby oraz aranżacja wystawy stałej MNS–CDP pozwolą uczestnikom spotkania odpowiedzieć na te i podobne nietrawne pytania.

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.*

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

Podzielony świat

Podział świata podczas drugiej wojny światowej był jasny: naziści przeciwko wszystkim, którzy z ich ideologią się nie zgadzali. Już w trakcie trwania konfliktu nasilał się spór między światem Zachodu a tworzącym się blokiem socjalistycznym. Żelazna kurtyna, mur berliński, powstanie dwóch państw niemieckich – to najbardziej widoczne znamiona rozczłonkowania powojennego świata. Piętno rozłamu było zauważalne również w polskim społeczeństwie. Granice, w zależności od dekady, przebiegały i uwidaczniały się w różny sposób. Władza z jednej, społeczeństwo z drugiej strony; prześladowcy i ich ofiary, ci, którym system zapewniał dostatnie życie, i ci z trudem mogący dotrzeć do następnej wypłaty... Proponowana lekcja pozwoli uczniom zastanowić się, jak kształtowały się podziały w polskim społeczeństwie od zakończenia wojny po czerwcowe wybory w 1989 roku i upadek muru berlińskiego.

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.*

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Od Grudnia '70 do Stycznia '71

Historia najnowsza jest ważnym elementem budowania tożsamości młodego pokolenia. Lekcja poświęcona jest więc genezie wydarzeń grudniowych 1970 roku, które uchodzą – według badaczy – za początek kształtowania się szczecińskiej i zachodniopomorskiej wspólnoty. Dlaczego Polakom przestała wystarczać tzw. mała stabilizacja? Jak się kształtował pomarcowy pejzaż polityczny? Dlaczego robotnicy zdecydowali się na otwarty bunt wobec władzy? W jakich okolicznościach musiała ustąpić ekipa Władysława Gomułki? Czy Edward Gierek był uczciwy wobec protestujących? Zajęcia pozwolą odpowiedzieć na te i inne ważne pytania. Być może będą one pretekstem do postawienia kolejnych, a tym samym do kontynuowania poznawania nieodległej przeszłości Szczecina, regionu, Polski.

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.*

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

Sierpień '80 – Grudzień '81. Miara zwycięstwa, miara klęski

Na zajęciach uczniowie poznają, na czym polegała pozorna dynamika epoki gierkowskiej. Dowiedzą się, jak przebiegała budowa „drugiej Polski”, jak społeczeństwo i władza zareagowały na zmierzch rzekomej koniunktury. Powstanie KOR, rozwój niezależnych inicjatyw społecznych, wybór Karola Wojtyły na papieża i wybuch strajków latem 1980 roku doprowadziły do powstania największej w latach powojennych siły społeczno-politycznej w Polsce. Sukces „Solidarności” i 16 miesięcy nieustannej konfrontacji z władzą zakończyły dramat stanu wojennego. Kto w efekcie wydarzeń z lat 1980–1981 był stroną wygraną, a kto przegraną?

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.*

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

Sierpień 1988 – czerwiec 1989. Trudna droga do wolności

Zajęcia, podczas których młodzież dowie się, w jaki sposób nasilający się kolejny kryzys gospodarczy, pielgrzymki papieskie do Polski, zmiany zachodzące w Związku Radzieckim oraz na arenie międzynarodowej, strajki w 1988 roku przyczyniły się do

zainicjowania rozmów Okrągłego Stołu. Wybory czerwcowe, sejm kontraktowy, *wasz prezydent, nasz premier, gruba kreska* to najbardziej reprezentatywne określenia opisujące ówczesny czas. Młodzież będzie mogła na podstawie fragmentów ekspozycji stałej MNS–CDP zidentyfikować miejsce i rolę Szczecina oraz jego przedstawicieli w przełomowych wydarzeniach kształtujących współczesne oblicze Polski.

! *Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.*

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

2. WARSZTATY MUZEALNE

W szeregach walecznych żołnierzy

Dzieci pod opieką pracowników poznają wątek wystawy stałej MNS–CDP opowiadający o drugiej wojnie światowej. Motywem wprowadzającym będzie fotokolaż Kobasa Laksy. Uczestnikom warsztatów zostanie przedstawiona historia niezwykle Polki, gen. Elżbiety Zawackiej, ps. „Zo”. Usłyszą opowieść o bohaterach wystawy stałej – przybyłych na Ziemię Zachodnie tuż po wojnie żołnierzach Armii Krajowej. Dzieci wcielą się w postaci żołnierzy, poznają trudy walki o wolność, zrozumieją, czym jest patriotyzm i dlaczego wojna jest zawsze złym wyborem.

! *Warsztaty przeznaczone są dla dzieci w wieku 6–9 lat.*

prowadzące:
Paula Sendra, Adriana Rybicka-Bąk
czas: 60–90 min

Wsiąść do pociągu byle jakiego

W przestrzeni wystawy stałej MNS–CDP uczestnicy poznają historię ludzi przybyłych na Ziemię Zachodnie tuż po drugiej wojnie światowej. Staną przed wagonem bydłowym, takim samym, jakim mogli przyjechać na te ziemie ich przodkowie, i będą odpowiadać na pytania o poczucie tożsamości regionalnej oraz potrzeby znalezienia swojego miejsca na ziemi. Dziecięce buciki, konik na biegunach, skorupka żółwia – to przedmioty przywiezione przez przybyłych tu nowych osadników, które pozwolą stworzyć własną opowieść o tamtych czasach widzianą oczami dziecka.

! *Warsztaty przeznaczone są dla dzieci w wieku 6–9 lat*

prowadzące:
Paula Sendra, Adriana Rybicka-Bąk
czas: 60–90 min

O solidarności i „Solidarności”

Dzieciom zostanie postawione pytanie o to, czym właściwie jest solidarność w ich codziennym życiu. Od pojęcia solidarności przez małe „s” prowadzący warsztaty

przejdzie do ukazania tej wielkiej „Solidarności”. Oprócz sylwetek Lecha Wałęsy, Mariana Jurczyka oraz Aleksandra Krystosiaka dzieci poznają postać zwykłego ucznia Jasia, który do szkoły przyszedł z wpiętym w mankiet opornikiem na znak protestu i w imię solidarności.

! *Warsztaty przeznaczone są dla dzieci w wieku 6–9 lat*

prowadzące:
Paula Sendra, Adriana Rybicka-Bąk
czas: 60–90 min

3. MUZEUM W PODRÓŻY

W przypadku zmiany sytuacji epidemicznej w kraju i zamknięcia wystawy stałej możliwe będzie skorzystanie z oferty alternatywnej. Proponujemy cykl zajęć dla szkół podstawowych *Muzeum w podróży*, kierowany do uczniów klas II–IV i V–VI. Korzystając z prezentacji 3D, dzieci odbędą wirtualny spacer po przestrzeniach wystawy stałej, przyjrzą się charakterystycznym obiektom zlokalizowanym blisko pawilonu wystawowego Centrum Dialogu Przełomy, wypełnią też karty pracy. Zajęcia będą realizowane w zainteresowanych ofertą szkołach po uprzednim telefonicznym zgłoszeniu zapotrzebowania.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka

4. CDP W PLENERZE

! *Lekcje w plenerze zostały przygotowane dla uczniów szkół ponadpodstawowych.*

Manipulacja pamięcią. Polityka historyczna 1945–1989

Spacer po Cmentarzu Centralnym w Szczecinie z odwiedzeniem miejsc obrazujących rodzaje pamięci: pamięć oficjalną, pamięć zacieraną i pamięć odzyskaną (między innymi kwatery w Alei Zasłużonych, kwatery wojenne, mogiła żołnierzy BOA, groby ofiar Grudnia '70, pomniki: katyński, sybiracki, ofiar terroru stalinowskiego). Po drodze uczestnicy podejmą próbę rozmowy na temat tego, co z historii Polski przekazuje się dziś w rodzinach i jak jest obecnie kształtowana nasza pamięć.

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
miejsce: Cmentarz Centralny w Szczecinie
czas: 90 min

W imię godności. Grudzień '70 – Styczeń '71

Odwiedzenie miejsc związanych z wydarzeniami Grudnia '70: placu Solidarności, tzw. alei kwiatowej przed dawną siedzibą Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Szczecinie, przychodni przy ulicy Starzyńskiego.

Przejście przez przestrzenie wystawowe w MNS–CDP, obejrzenie materiałów związanych z ważnymi w historii epizodami oraz opowieść o fenomenie organizacji strajku w Szczecinie. Spotkaniu poświęconemu wydarzeniom Grudnia '70 i Stycznia '71 będą towarzyszyć świadkowie historii.

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz,
miejsce: Centrum Dialogu Przełomy
i najbliższe okolice
czas trwania: 90 min

Koniec systemu. Sierpień '88 – Czerwiec '89

Wycieczka do portu szczecińskiego, obejrzenie miejsc, w których odbywały się strajki Sierpnia '88 (port, stolówka, magazyn główny, kanały portowe). W spotkaniu wezmą udział świadkowie historii. Opowiedzą o najdłuższym strajku w historii Szczecina. Prelekcja o następstwach wydarzeń tego roku obejmuje takie zagadnienia, jak: Okrągły Stół, wybory 4 czerwca 1989 roku, upadek komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej, odbudowa państwa demokratycznego po 1989 roku, nadzieja i rozczarowanie III RP.

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz,
miejsce: port szczeciński
czas: 60–90 min

5. AKADEMIA OBYWATELSKA

! *W ramach Akademii Obywatelskiej odbywają się lekcje i debaty kierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych.*

LEKCJE

Ludzie wolności

Projekt przybliży najważniejsze fakty związane z drogą do wolności na Pomorzu Zachodnim, losy ludzi zaangażowanych w walkę lub pracę na rzecz niepodległej Polski od czasów drugiej wojny światowej po upadek systemu komunistycznego. Spotkanie ma na celu prezentację „łańcucha pokoleń” – pokazanie, że odzyskiwanie wolności było długotrwałym procesem, w który angażowały się kolejne pokolenia.

W przestrzeni wystawy stałej zaprezentowane zostaną filmy, biogramy, zdjęcia i dokumenty dotyczące bohaterów lekcji. Wśród przedstawionych postaci znajdują się żołnierze podziemia niepodległościowego, twórcy organizacji niepodległościowych, działacze opozycji przedsierpniowej, postaci związane z „Solidarnością” podczas jej legalnego i nielegalnego działania po wprowadzeniu stanu wojennego oraz ludzie, którzy przyczynili się do przełomu ustrojowego w 1989 roku. Po zwiedzeniu wystawy odbędzie się debata, podczas

niej uczestnicy wspólnie porozmawiają o tym, czym jest wolność dziś, czy znają „ludzi wolności”, może są to członkowie ich rodzin. Przedstawione zostaną przykłady na to, że wolność nie jest dana raz na zawsze, tylko stanowi wartość, o którą trzeba dbać. Możliwe jest także zaproszenie na spotkanie jednego z bohaterów ukazanych na ekspozycji.

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

Ewolucja pamięci. Pamięć w kolejnych pokoleniach

Przejście przez przestrzenie MNS–CDP ze wskazaniem pamiątek po sybirakach, żołnierzach podziemia niepodległościowego, mniejszościach narodowych. Opowieść o losach tych ludzi w PRL, milczeniu, na które wielu z nich zostało skazanych. Spotkanie zakończy się prelekcją w sali konferencyjnej na temat ewolucji pamięci po 1989 roku, pojawiania się tematów zakazanych w debacie publicznej i podręcznikach historii. Przeprowadzimy dyskusję dotyczącą fascynacji w wolnej Polsce zabronionymi zagadnieniami w PRL i powstania Panteonu Polskich Bohaterów

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

Polska obywatelska. To ja decyduję

W spotkaniu wezmą udział świadkowie historii – członkowie komitetów strajkowych Grudnia '70, Sierpnia '80, Sierpnia '88, ludzie podziemia lat 70. i 80. Porozmawiamy o celach strajków, ich możliwościach, jeśli protesty były dobrze zorganizowane (szczeciński „przepis na strajk”), i tym, jak ważne jest działanie w zespole. Uczestnicy spróbują odpowiedzieć na pytania: jak działała samoorganizacja społeczna w czasie stanu wojennego (Polskie Państwo Podziemne) i w latach osiemdziesiątych aż do upadku systemu? Czy takie hasła jak samorządność, obywatelskość są dziś atrakcyjne dla młodych ludzi?

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

Retropatriotyzm? Moda na biało-czerwone

Być dobrym Polakiem, dobrym obywatelem – nuda czy ważne pytanie? Polska, moja ojczyzna, ta wielka i ta mała – co to dziś znaczy? Spotkanie ze świadkami historii, ludźmi biorącymi udział w przełomowych wydarzeniach, którzy gotowi byli poświęcić wiele, aby Polska była Polską. Wspólnie zastanowimy się, czy dzisiejsze zainteresowanie historią i deklarowany patriotyzm to tylko moda czy postawa dzielona przez

większość młodych Polaków. Uczestnicy odpowiedzą też na wiele pytań. Jakie formy manifestowania przywiązania do ojczyzny są dziś najczęściej wykorzystywane? Jakie znaczenie ma znajomość historii własnego kraju oraz historii innych krajów? Co naprawdę wiemy o przeszłości, zwłaszcza tej najbliższej? Czy przekazywana jest z pokolenia na pokolenie? W jaki sposób powinny być obchodzone rocznice znaczących wydarzeń narodowych?

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

Totalitaryzm – przekleństwo XX wieku

Na lekcji omówione zostaną przeobrażenia cywilizacyjne oraz niewydolność systemów politycznych, które stały się źródłem totalitaryzmów. Na podstawie materiałów zgromadzonych w MNS–CDP ukazany zostanie „samotny tłum”, pragnący oparcia, wspólnoty i poczucia bezpieczeństwa w coraz szybciej zmieniającym się świecie, poszukujący swego raj, czy komunistycznego, czy wolnego od naleciałości niearyjskich. Kiedy ludzie gotowi są do rezygnacji z wolności? Jakie zjawiska budzą tęsknotę za państwem totalitarnym? Kiedy pogarda zastępuje rozum? Dlaczego tak ważne jest dziś przypomnienie o prawach człowieka? W jaki sposób nauka

historii, pamięć o przeszłości mogą zapobiec odrodzeniu totalitaryzmów oraz umocnić demokrację? Jakie autorytety i wartości pomogą uniknąć pokusy ucieczki od wolności? Co z systemów totalitarnych odziedziczył świat – czy *homo sovieticus* jest jeszcze w wielu z nas? Odpowiedzi uczniowie poszukają na wystawie stałej.

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

Zachowałam się jak trzeba. Odwaga cywilna w czasach totalitarnych i dziś

Prezentacja wystawy stałej MNS–CDP z podkreśleniem takich wątków, jak organizacje niepodległościowe na Pomorzu Zachodnim po wojnie, pomoc Szczecina dla Budapesztu w 1956 roku, Grudzień '70 – Styczeń '71, Sierpień '80, pacyfikacja Stoczni Szczecińskiej im. A. Warskiego, Sierpień '88. Spotkanie ze świadkami historii, którzy przeszli przez komunistyczne więzienia (żołnierze AK, członkowie opozycji demokratycznej). Opowiedzą oni, jaką cenę trzeba było zapłacić za sprzeciw wobec ówczesnego systemu. Porozmawiamy o różnych formach oporu społecznego kiedyś i dziś oraz o tym, czy w XXI wieku są powody do protestów obywatelskich, pokazania odwagi w sytuacjach codziennych i jaką cenę gotowi jesteśmy zapłacić za wyznawane wartości.

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

6. KONKURSY

Z kart pamiętnika

Konkurs skierowany jest do uczniów klas VI–VIII szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego. W 2023 roku minie 250. rocznica ustanowienia Komisji Edukacji Narodowej, centralnego organu władzy oświatowej w Polsce. Zadaniem uczestników będzie stworzenie pamiętnika osoby, która brała udział w trudnym procesie zakładania placówek oświatowych na Pomorzu Zachodnim tuż po wojnie. Część literacka powinna zawierać nieznaną szerzej lokalne informacje i uwzględnić przełomowe momenty z najnowszej historii regionu oraz Polski po drugiej wojnie światowej. Część plastyczną stanowić będą ilustracje opisywanych zdarzeń. Szczegółowy regulamin konkursu zostanie opublikowany na stronie internetowej Muzeum Narodowego w Szczecinie do 31 grudnia 2022.

koordynatorka: Edyta Szumocka

7. KONFERENCJA

Bezimienni bohaterowie – o pionierach na Pomorzu Zachodnim

Konferencja dla nauczycieli historii, wiedzy o społeczeństwie wszystkich typów szkół i etapów kształcenia. Dotyczyć będzie problemów związanych z zagospodarowywaniem nowych ziem, niełatwej integracji z państwem polskim, tworzenia pamięci wspólnej oraz adaptacji niemieckiego dziedzictwa kulturowego na Ziemiach Zachodnich i Północnych po 1945 roku. W programie spotkania przewidziano: wykład wprowadzający, wykład interaktywny oraz dyskusję poświęconą przykładom dobrych praktyk.

koordynatorka: Edyta Szumocka
planowany termin konferencji:
październik/listopad 2022

Początek końca

Konferencja dla nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie oraz wychowawców klas. Śmierć tyraństwa stanowić będzie przyczynek do rozważań o istocie stalinizmu i złożonych okolicznościach jego upadku. Spotkanie będzie próbą odpowiedzi na pytanie, dlaczego tak wolno następował w Polsce i państwach tzw. demokracji ludowej demontaż systemu. W programie spotkania zaplanowana jest także dyskusja wokół propozycji i oczekiwań

IV. Centrum Dialogu Przełomy

nauczycieli wobec oferty edukacyjnej
Centrum Dialogu Przełomy.

koordynatorka: Edyta Szumocka
**planowany termin konferencji: kwiecień/
maj 2023**

8. KONTAKT

Muzeum Narodowe w Szczecinie
Centrum Dialogu Przełomy

pl. Solidarności 1
70-549 Szczecin
tel. (+48) 571 309 239 (kasa)
<http://przelomy.muzeum.szczecin.pl/>

Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
Kierownik oddziału
Centrum Dialogu Przełomy
tel. (+48) 797 400 435
a.kuchcinska@muzeum.szczecin.pl

Edyta Szumocka
tel. (+48) 797 400 437
e.szumocka@muzeum.szczecin.pl

Ewa Sobota
e.sobota@muzeum.szczecin.pl

Paula Sendra
p.sendra@muzeum.szczecin.pl

Adriana Rybicka-Bąk
a.rybicka@muzeum.szczecin.pl

V. Wystawa Zachodniopomorskich Kolei Dojazdowych w Gryficach

Propozycje edukacyjne dla szkół i przedszkoli oraz widzów indywidualnych realizowane w Muzeum Narodowym w Szczecinie – Wystawie Zachodniopomorskich Kolei Dojazdowych w Gryficach

1. LEKCJE MUZEALNE

Autobiografia

Jakie są wartości, którymi kieruje się każdy z nas? Czy znamy swój system wartości? Czy każdy go posiada? Prowadząca lekcje zachęca uczestników do napisania swojej autobiografii. Mają to zrobić w taki sposób, by można było dowiedzieć się, co najczęściej robią, co jest dla nich ważne, na co przede wszystkim wydają pieniądze, co ich najbardziej uradowało, a co smuciło, jakie mają osiągnięcia i co chcą w życiu zdobyć. Teksty będą prezentowane pozostałym uczestnikom, aby ocenić, czego można uczyć się od siebie, co w sobie zmienić, a co rozwijać.

! Lekcja skierowana do uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej oraz uczniów szkół średnich.

prowadząca: Dorota Schrammek
miejsce: do ustalenia z prowadzącą
czas: 60 min

Poznaj swoje możliwości

Celem lekcji jest ukazanie i odkrycie swoich umiejętności i możliwości, pobudzenie do odkrywania zdolności i perspektyw, pokazanie dróg samorozwoju. Młodzież będzie miała za zadanie wypisać te czynności, które ich zdaniem robią świetnie (nawet jeśli otoczenie, nauczyciele, rodzice, koledzy nie zawsze to dostrzegają), oraz takie, które lubią robić i jest im przykro, jeżeli nie mogą ich wykonywać. Uczniowie odpowiedzą na pytania: od kiedy tak dobrze to robią; czy ćwiczyli się w wykonywaniu tej czynności; czy ktoś ich tego uczył; od kiedy lubią tę czynność; co trzeba zrobić, aby móc je wykonać; które umiejętności już mają, a które są przydatne do rozwoju innych.

! Lekcja skierowana do uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej oraz uczniów szkół średnich.

prowadząca: Dorota Schrammek
miejsce: do ustalenia z prowadzącą
czas: 60 min

Przyjaźń – jedna z ważniejszych relacji w życiu

Celem spotkania jest ukazanie, czym w ogóle jest przyjaźń i jak rozwija się w ramach grupy. Uczniowie uświadomią sobie relacje z różnymi osobami ze swego otoczenia. Spróbują odpowiedzieć na pytania: do kogo chętnie zadzwonisz w tej chwili; komu przekażesz w pierwszej kolejności jakąś

dobrą wiadomość; do kogo zwrócisz się w chwili smutku; z kim chcesz porozmawiać, a z kim zerwać kontakt. Po skończonym zadaniu uczestnicy przeanalizują swoje odpowiedzi. Zastanowią się, co interesującego wynikało z tych odpowiedzi i czy coś ich zaskoczyło przy wykonywaniu tego zadania.

! Lekcja przeznaczona dla uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej oraz uczniów szkół średnich.

prowadząca: Dorota Schrammek
miejsce: do ustalenia z prowadzącą
czas: 45–60 min

2. WARSZTATY MUZEALNE

Stoi na stacji lokomotywa

Scenariusz lekcji oparty jest na znanym wierszu Juliana Tuwima. Celem warsztatów jest nauka atrakcyjnej recytacji poprzez zabawę. Oprócz kontaktu z poezją dzieci będą miały okazję zapoznania się z zasadami funkcjonowania lokomotywy i innych części składowych pociągu.

! Warsztaty przeznaczone są dla dzieci w wieku 5–8 lat.

prowadząca: Dorota Schrammek
czas: 45–60 min

Kolejowe zawody

Celem lekcji jest poszerzenie wiedzy na temat zawodów charakterystycznych dla świata kolei. Uczestnicy warsztatów dowiadują się, na czym polega praca m.in. maszynisty, dyżurnego ruchu czy konduktora. Ważna część scenariusza to temat bezpieczeństwa na kolei.

! Warsztaty przeznaczone są dla dzieci w wieku 8–12 lat.

prowadząca: Dorota Schrammek
czas: 45–60 min

Moja mała Ojczyzna

Celem warsztatów jest zrozumienie pojęć „ojczyzna” i „mała ojczyzna” oraz wyjaśnienie zasadniczych różnic między nimi. Uczestnicy warsztatów powinni wymienić atrakcje turystyczne regionu, w którym mieszkają, a jeżeli nie potrafią – dowiedzieć się o nich od osoby prowadzącej. Dzieci poznają osoby związane z regionem. Przyglądając się będą również zmianom, jakie zaszły na skutek działalności człowieka w najbliższej okolicy.

! Warsztaty przeznaczone są dla dzieci w wieku 10–14 lat.

prowadząca: Dorota Schrammek
czas: 45–60 min

V. Wystawa Zachodniopomorskich Kolei Dojazdowych

Mały Muzealnik

Celem warsztatów jest przybliżenie dzieciom zasad funkcjonowania muzeów. Uczestnicy zajęć na podstawie wybranego zabytku (w tym przypadku – lokomotywy), dokonują jego wstępnej oceny oraz przygotowują kartę zabytku. Zadaniem uczestników będzie także układanie zagadek dotyczących eksponatów znajdujących się w muzeum czy skansenie.

! Warsztaty przeznaczone są dla dzieci w wieku 10–14 lat.

prowadząca: Dorota Schrammek
czas: 45–60 min

3. KONTAKT

Muzeum Narodowe w Szczecinie
Wystawa Zachodniopomorskich
Kolei Dojazdowych w Gryficach

ul. Błonie 2
72-300 Gryfice
tel. (+48) 91 38 41 170

Dorota Schrammek
d.schrammek@muzeum.szczecin.pl
tel. (+48) 571 341 259

VI. Biblioteka i czytelnia

Biblioteka Muzeum Narodowego w Szczecinie jest spadkobierczynią bibliotek wcześniejszych szczecińskich muzeów: Museum der Stadt Stettin (Muzeum Miasta Szczecina, zał. 1913), Pommersches Landesmuseum (Pomorskie Muzeum Krajowe, zał. 1928). Gromadzenie muzealnego księgozbioru zapoczątkowało już w 1866 roku towarzystwo muzealne Pommersches Museum (Muzeum Pomorskie), którego zbiory weszły w skład Museum der Stadt Stettin.

Zbiory

Biblioteka Muzeum Narodowego w Szczecinie gromadzi zbiory o charakterze naukowym. W jej zasobach znajdują się książki, czasopisma, a także zbiory specjalne – stare druki, rękopisy, dokumenty życia społecznego.

Księgozbiór liczy ponad 90 tysięcy woluminów. Obejmuje publikacje krajowe i zagraniczne, przede wszystkim z takich dziedzin jak:

- sztuka (w tym teoria, historia i krytyka, katalogi zbiorów muzealnych, wystaw polskich i zagranicznych, monografie artystów),
- archeologia,
- etnografia,
- etnologia,
- historia,
- numizmatyka,
- muzeologia i muzealnictwo,

- ochrona i konserwacja zabytków,
- wybór zagadnień związanych z morzem.

W zasobie biblioteki licznie reprezentowane są historyczne i współczesne publikacje dotyczące Pomorza.

Katalog elektroniczny biblioteki wykazuje publikacje, które wpłynęły po 2012 roku. Pełną informację o zasobie można uzyskać na miejscu z katalogu kartkowego, w drodze kwerendy mejlowej lub telefonicznej. Comiesięczne wykazy najnowszych publikacji znajdują się w elektronicznym Biuletynie Informacyjnym BMNS.

Czytelnia czynna
poniedziałek–piątek: 8.00–15.30

Oferuje:

- bezprzewodowy Internet,
- dwa komputery z dostępem do internetu.

Zasady udostępnienia i reprodukcji zbiorów

Osoby spoza muzeum mogą korzystać z księgozbioru wyłącznie na miejscu. Wypożyczenia na zewnątrz realizowane są na podstawie rewersu międzybibliotecznego. Dozwolone jest fotografowanie zbiorów własnym sprzętem, z wykluczeniem zbiorów podlegających szczególnej ochronie.

Kontakt

Marta Kurzyńska

tel. (+48) 91 43 15 213, 797 705 213
m.kurzynska@muzeum.szczecin.pl

Adrianna Jędrzejczak

tel. (+48) 91 43 15 264, 797 705 264
a.jedrzejczak@muzeum.szczecin.pl

Dział Edukacji**Muzeum Narodowe w Szczecinie**

ul. Wały Chrobrego 3

70-500 Szczecin

edukacja@muzeum.szczecin.pl

<http://muzeum.szczecin.pl/edukacja/aktualnosci-edukacyjne.html>**Krystyna Milewska**

Kierownik

tel. (+48) 797 705 269

k.milewska@muzeum.szczecin.pl

Dorota Baumgarten-Szczyrska

tel. (+48) 797 705 270

d.baumgarten@muzeum.szczecin.pl

Agata Kamińska

tel. (+48) 797 705 277

a.kaminska@muzeum.szczecin.pl

Ewa Kimak

tel. (+48) 797 705 278

e.kimak@muzeum.szczecin.pl

Dorota Obalek-Bylak

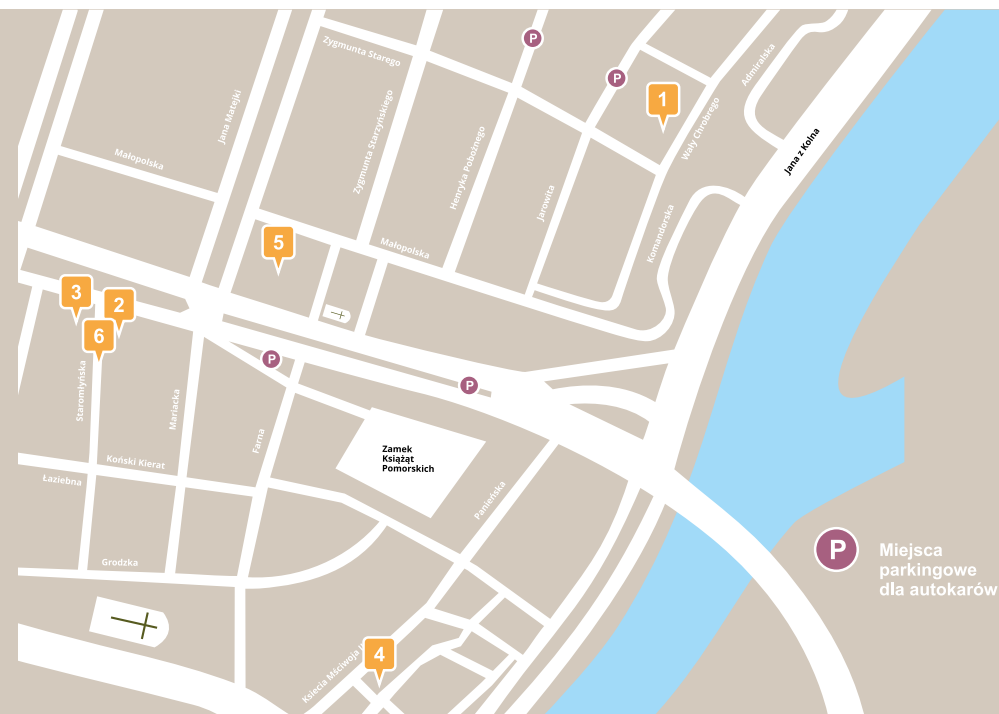
tel. (+48) 797 400 438

d.obalek@muzeum.szczecin.pl

Dorota Schrammek

tel. (+48) 571 341 259

d.schrammek@muzeum.szczecin.pl

1.
Muzeum Narodowe w Szczecinie
ul. Wały Chrobrego 3

2.
Muzeum Narodowe w Szczecinie
Muzeum Tradycji Regionalnych
ul. Staromłyńska 27

3.
Muzeum Narodowe w Szczecinie
Muzeum Sztuki Współczesnej
ul. Staromłyńska 1

4.
Muzeum Narodowe w Szczecinie
Muzeum Historii Szczecina
ul. Księcia Mściwoja II 8

5.
Muzeum Narodowe w Szczecinie
Centrum Dialogu Przełomy
pl. Solidarności 1

6.
Biblioteka i czytelnia
ul. Staromłyńska 27

Muzeum Narodowe w Szczecinie
ul. Staromłyńska 27
70-561 Szczecin
tel. (+48) 91 43 15 200
fax (+48) 91 43 15 204
www.muzeum.szczecin.pl
dyrektor: Lech Karwowski

Informator edukacyjny Muzeum Narodowego w Szczecinie
na rok szkolny 2022/2023

Koncepcja i redakcja

Krystyna Milewska, Dorota Obalek-Bylak

Autorzy

Krystyna Milewska, Dorota Obalek-Bylak, Dorota Baumgarten-Szczzyrska, Agata Kamińska,
Ewa Kimak, Dorota Schrammek, Agnieszka Kuchcińska-Kurcz, Ewa Sobota, Paula Sendra,
Edyta Szumocka

Redakcja wydawnicza i korekta

Bartosz Zasieczny, Wiktoria Klera-Olszak

Projekt graficzny i skład

Filip Bylak

Fotografie

Michał Wojtarowicz

ISBN 978-83-63365-95-0

© Copyright by Muzeum Narodowe w Szczecinie & Autorzy
Szczecin 2022

Muzeum Narodowe w Szczecinie – Instytucja Kultury Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego
współprowadzona przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Mecenas Muzeum Narodowego w Szczecinie

Bank Polski